

**Uchwała Nr XXXVIII/251/2017
Rady Miejskiej w Koźminie Wielkopolskim
z dnia 22 listopada 2017 roku**

w sprawie uchwalenia *Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2017-2023*.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) Rada Miejska w Koźminie Wielkopolskim uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się *Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2017-2023*, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Koźminie Wielkopolskim

(-) mgr inż. Justyn Zaradniak

Lokalny Program Rewitalizacji

Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski
na lata 2017- 2023

Spis treści

1

4

4

5

8

8

11

3.1.3. Pomoc społeczna14

16

17

20

22

26

26

27

28

30

31

33

34

34

35

36

36

37

37

38

39

39

39

40

40

41

42
42
43
44
56
66
69
69
70
71
72
79
91
92
92
95
98
99
100
101
102
105
112
132

1. Wstęp

Rewitalizacja jest kompleksowym procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe – przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe. Działania rewitalizacyjne, skoncentrowane terytorialnie, przeprowadzone są w sposób zaplanowany i zintegrowany na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki. Ich celem jest aktywizacja lokalnych środowisk, pobudzenie gospodarki oraz przeciwdziałanie lub całkowite wyeliminowanie zjawisk kryzysowych. Działania rewitalizacyjne przyczynią się w konsekwencji do podniesienia jakości życia społeczności lokalnej.

Dla przeprowadzenia rewitalizacji wymagana jest m.in. pełna diagnoza mająca służyć wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów, a także ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych. Na podstawie diagnozy wyznacza się obszary rewitalizacyjne poprzez wyszczególnienie terenów o szczególnej koncentracji zjawisk negatywnych. Wszystkie działania rewitalizacyjne są prowadzone przez władze gminne przy ścisłej współpracy różnych grup interesariuszy (przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, właścicieli nieruchomości, itp.) oraz społeczności lokalnej.

2. Podstawa prawna

Diagnoza do Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miejska Górką jest inicjowana i uchwalana przez Radę Gminy Miejska Górką na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r. poz. 446). Opracowana została na podstawie Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Warszawa, 2 sierpnia 2016 r.).

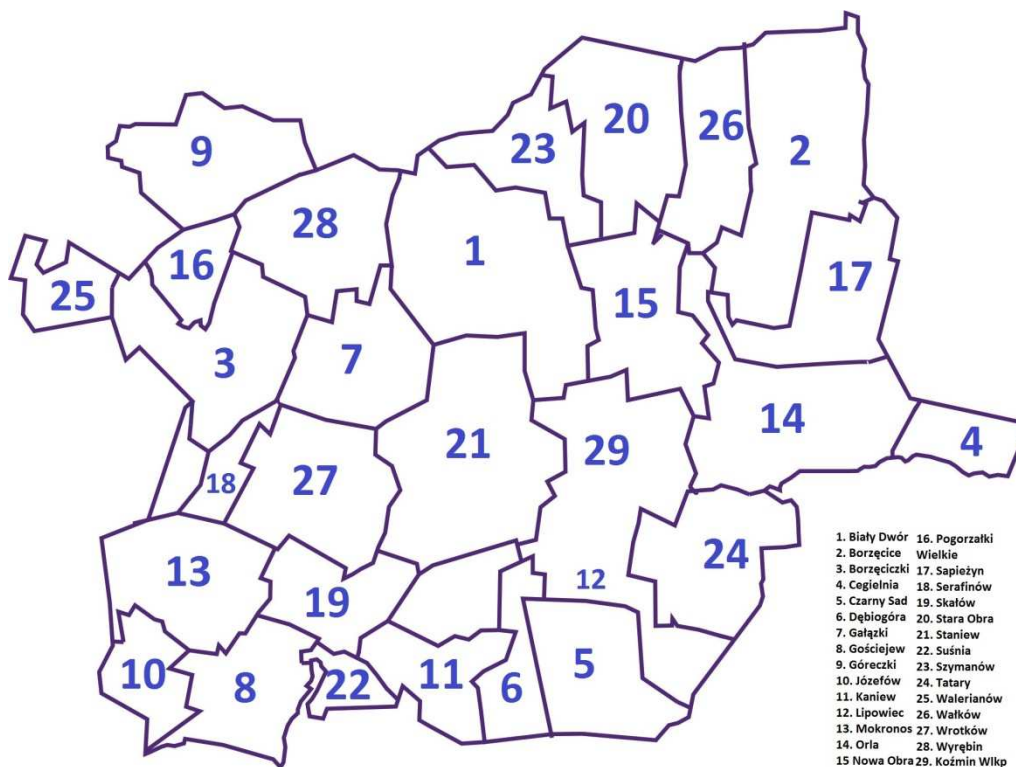
3. Diagnoza stanu Gminy Koźmin Wielkopolski

Gmina Koźmin Wielkopolski jest gminą miejsko-wiejską, położoną w północnej części powiatu krotoszyńskiego, w województwie wielkopolskim. Gmina znajduje się w odległości 15 km od Krotoszyna i 40 km od Ostrowa Wielkopolskiego.

W granicach gminy Koźmin Wielkopolski położone są:

- miasto Koźmin Wielkopolski,
- 28 sołectw: Borzęcice, Biały Dwór, Borzęciczki, Cegielnia, Czarny Sad, Dębiogóra, Gałązki, Gościejew, Góreczki, Józefów, Kaniew, Lipowiec, Mokronos, Nowa Obra, Orła, Pogorzałki Wielkie, Sapieżyn, Serafinów, Skałów, Staniew, Stara Obra, Suśnia, Szymanów, Tatary, Walerianów, Wałków, Wrotków, Wyrębin,
- miejscowości bez statusu sołectwa: Dębowiec, Dymacz, Góreczki (osada), Klatka, Ludwinów, Mogiłka, Mycielin, Orlinka, Paniwola, Pogorzałki Małe, Psie Pole, Wrotków (osada).

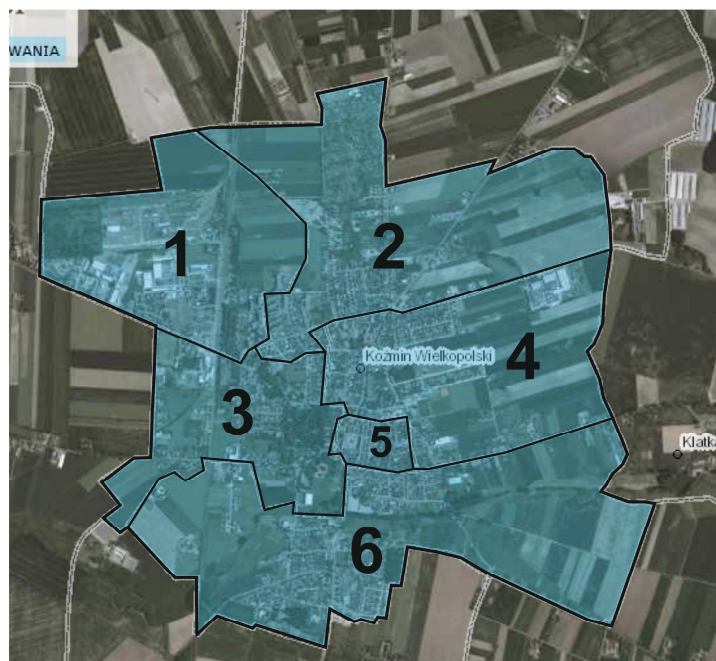
W niniejszej diagnozie dokonano podziału gminy Koźmin Wielkopolski na mniejsze jednostki analityczne – miasto Koźmin Wielkopolski i 28 wsi sołeckich. O takim podziale zdecydowała możliwość pozyskania danych obrazujących występowanie zjawisk kryzysowych na terenie gminy oraz fakt, że taki sposób podziału stosowany w innych dokumentach strategicznych i planistycznych gminy.

Rysunek 1: Podział gminy Kozmin Wielkopolski na jednostki analityczne

Źródło: opracowanie własne

Ze względu na dużą powierzchnię miasta Kozmin Wielkopolski, dokonano jego podziału na 6 mniejszych jednostek, których granice wyznaczono na podstawie obrębów spisowych.

Rysunek 2: Podział miasta Kozmin Wielkopolski na mniejsze jednostki

Źródło: geoportal.gov.pl, opracowanie własne

Tabela 1: Podstawowe parametry poszczególnych jednostek analitycznych.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba ludności danej jednostki administracyjnej (os.)	Powierzchnia danej jednostki administracyjnej (ha)
1	Biały Dwór	246	961,3
2	Borzęcice	590	911,5
3	Borzęciczki	364	722,4
4	Cegielnia	108	196,2
5	Czarny Sad	246	524,1
6	Debiogóra	68	260,7
7	Gałązki	235	524,4
8	Gościejew	283	425
9	Góreczki	165	565,5
10	Józefów	89	304,9
11	Kaniew	235	375,5
12	Koźmin Wielkopolski I	754	98,2
	Koźmin Wielkopolski II	1186	148,1
	Koźmin Wielkopolski III	854	113,6
	Koźmin Wielkopolski IV	1248	132,5
	Koźmin Wielkopolski V	1134	12,5
	Koźmin Wielkopolski VI	1628	194,6
13	Lipowiec	162	460,5
14	Mokronos	361	644,8
15	Nowa Obra	343	585,7
16	Orla	375	991,4
17	Pogorzałki Wielkie	117	222,4
18	Sapieżyn	159	469,9
19	Serafinów	136	140,2
20	Skałów	115	357,7
21	Staniew	574	910,8
22	Stara Obra	614	710,5
23	Suśnia	72	161,4
24	Szymanów	162	399,1
25	Tatary	93	484,8
26	Walerianów	227	221,3
27	Wałków	279	454,9
28	Wrotków	383	600,9
29	Wyřebin	270	570,8
	SUMA	13875	14858,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

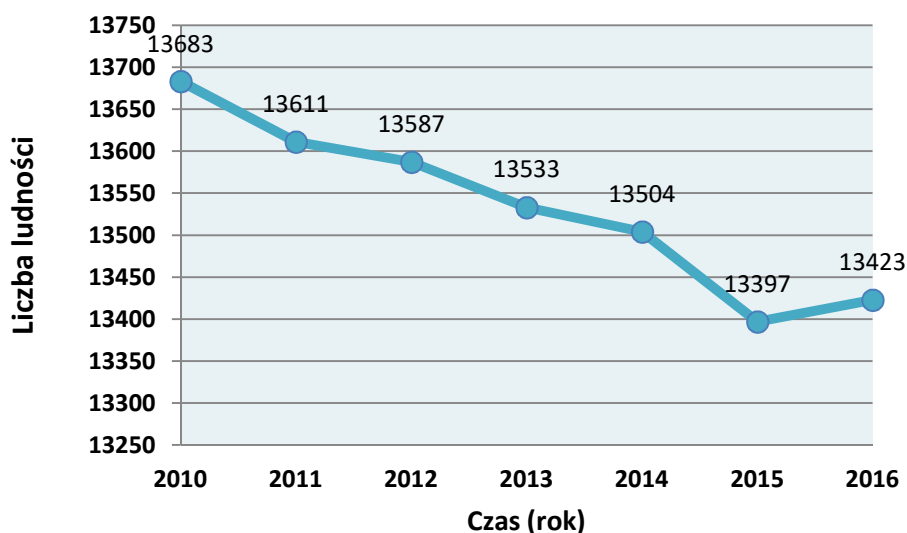

3.1. Analiza sfery społecznej

3.1.1. Demografia

Z danych GUS wynika, że gminę Koźmin Wielkopolski zamieszkuje łącznie 13 423 osoby, w tym 6833 kobiety (50,9%) i 6590 mężczyzn (49,1%). Wskaźnik feminizacji w gminie wynosi 103,69, co oznacza, że średnio na 100 mężczyzn przypada 103,69 kobiet (stan na rok 2016).

Gmina odnotowywała systematyczny spadek ludności w latach 2010-2015. W roku 2016 odnotowano wzrost liczby ludności o 26 osób (0,2%) w porównaniu do roku 2015.

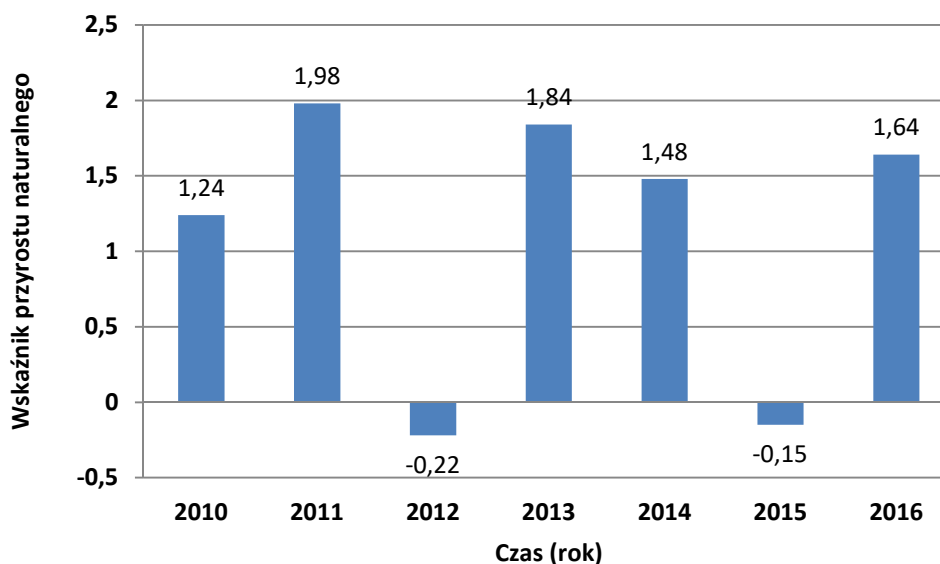
Wykres 1: Liczba ludności gminy Koźmin Wielkopolski w latach 2010-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największymi czynnikami wpływającymi na zmiany w liczbie ludności są przyrost naturalny i saldo migracji.

Przyrost naturalny w gminie Koźmin Wielkopolski utrzymuje się na dodatnim poziomie. W analizowanym okresie występuje tendencja spadku przyrostu naturalnego co 3 lata. Przyczyną wysokiego, w porównaniu do roku ubiegłego, przyrostu naturalnego w 2016 roku była większa liczba urodzeń żywych w stosunku do liczby zgonów (o 16,3 punktu procentowego). Z kolei na ujemny przyrost naturalny w latach 2012 i 2015

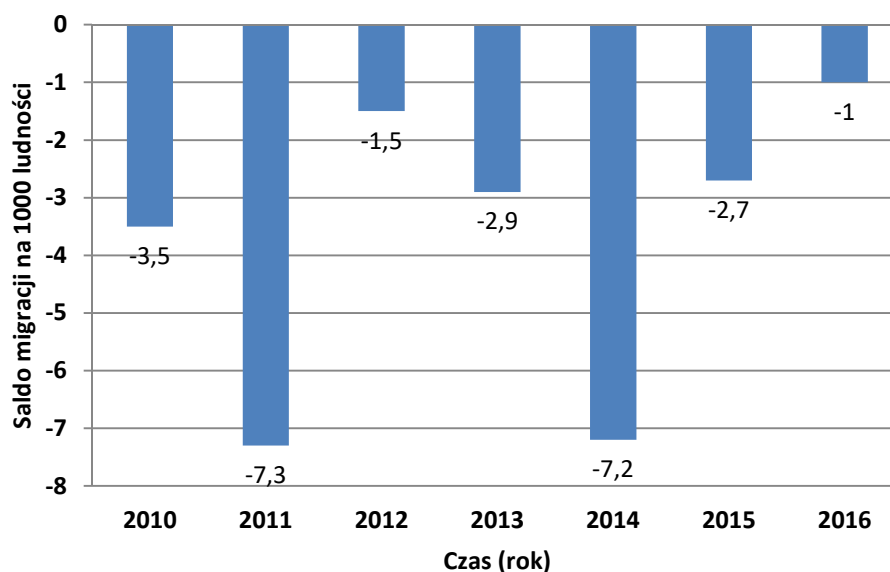
wpływ miała większa liczba zgonów w stosunku do urodzeń żywych (odpowiednio o 2,16 i 1,46 punktu procentowego). Przyrost naturalny w gminie Koźmin Wielkopolski był w 2015 roku niższy od tego notowanego w powiecie krotoszyńskim o 0,97 punktu procentowego.

Wykres 2: Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców gminy Koźmin Wielkopolski.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Kolejnym czynnikiem decydującym o liczbie ludności jest saldo migracji. W ciągu ostatnich kilku lat na terenie gminy Koźmin Wielkopolski odnotowano spadek wymeldowań w ruchu wewnętrznym, przy jednoczesnym wzroście zameldowań. Saldo migracji wewnętrznych z 2016 roku prezentuje się korzystnie w porównaniu do roku poprzedniego, jednakże nadal utrzymuje się na ujemnym poziomie. Zauważalne są również wysokie wartości ujemnego salda migracji w latach 2011 (-7,3) i 2014 (-7,2) w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Odływ ludności w tych latach był najprawdopodobniej główną przyczyną spadku przyrostu naturalnego w 2012 i 2015 r. W porównaniu do powiatu krotoszyńskiego saldo migracji wewnętrznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców było porównywalne w 2015 roku (-2,9 dla powiatu) i niższe w 2016 roku (-2,1).

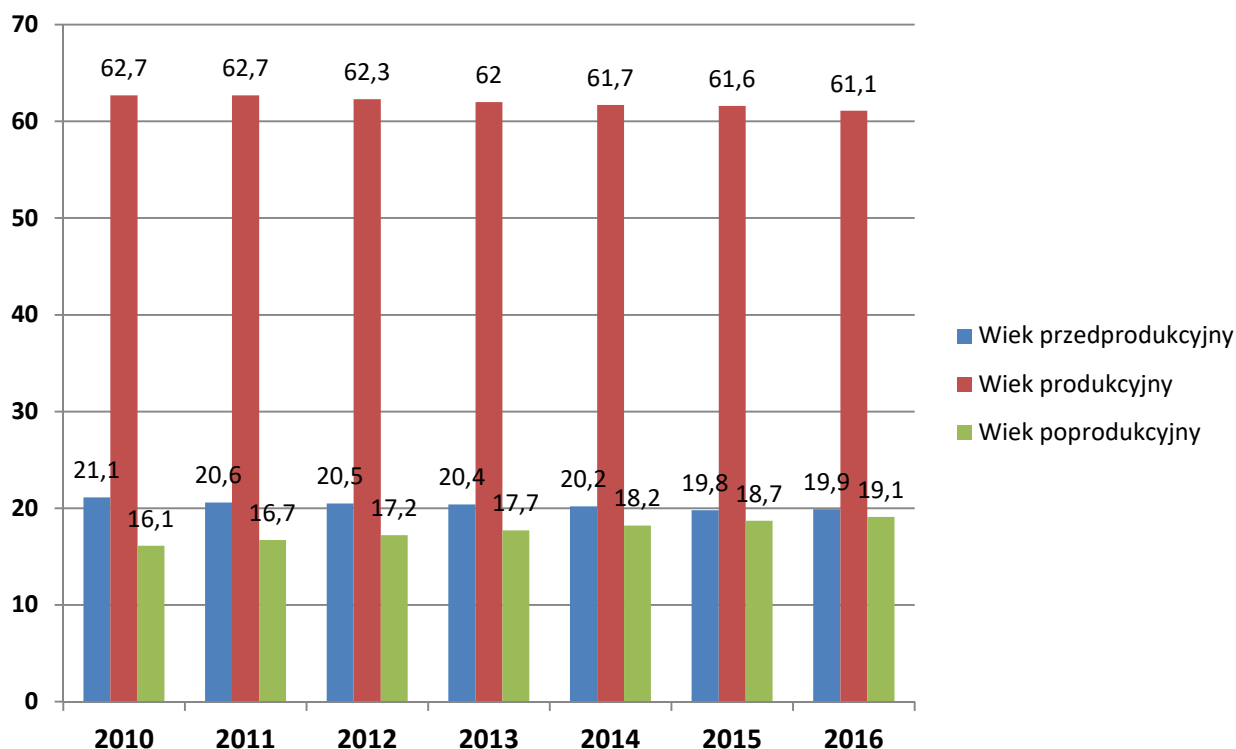

Wykres 3: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w gminie Koźmin Wielkopolski

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS.

Na strukturę demograficzną gminy wpływ ma również wiek mieszkańców. W 2016 roku osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 19,9% (2 182 osoby) ludności gminy Koźmin Wielkopolski w ogóle liczby ludności. Liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła 8 683 osoby i stanowiła 61,1% ogółu ludności gminy. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły natomiast 19,1% ogółu (2 558 osób). Porównując lata 2010-2016 gmina Koźmin Wielkopolski wykazuje tendencje spadku ludności w wieku przed- i produkcyjnym, natomiast wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Świadczy to o starzeniu się społeczeństwa gminy.

Udział osób w wieku przedprodukcyjnym gminy Koźmin Wielkopolski zmniejszał się systematycznie osiągając w 2015 roku wartość mniejszą o 0,6 punktu procentowego w porównaniu do roku 2013. Ludność w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 0,1 punktu procentowego w porównaniu do 2014 i 0,4 punktu procentowego do roku 2013. W 2016 roku wzrósł natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym o 0,5 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego i o 1 punkt procentowy w stosunku do roku 2013.

Wykres 4: Podział ekonomiczny ludności gminy.

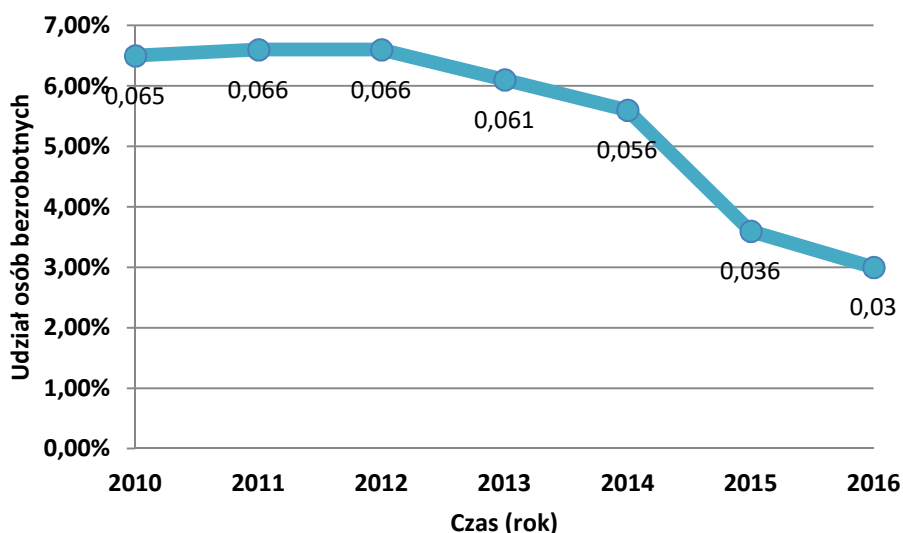
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Starzenie się społeczeństwa jest zjawiskiem występującym obecnie w całej Polsce. Gmina Koźmin Wielkopolski wypada korzystnie w porównaniu z powiatem krotoszyńskim w zestawieniu osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wynosi 16,48% dla powiatu (o 3,32 punktu procentowego mniej niż w gminie), natomiast udział osób w wieku produkcyjnym wynosi 65,96% (o 4,36 punktu procentowego więcej niż w gminie Koźmin Wielkopolski). Najbardziej dostrzegalna jest różnica między gminą a powiatem przy zestawieniu udziału osób w wieku poprodukcyjnym. Dla powiatu krotoszyńskiego udział ten wynosi 17,56% ogółu ludności – jest to o 0,86% mniej niż w gminie Koźmin Wielkopolski.

3.1.2. Bezrobocie

Bezrobocie w gminie Koźmin Wielkopolski systematycznie się zmniejsza, jednak nadal utrzymuje się na dość wysokim poziomie. Na terenie gminy bezrobotnych zarejestrowanych pozostaje 248 osób – jest to 3,19% ogółu ludności w wieku

produkcyjnym. Wśród nich największą grupę stanowią kobiety – 153 osoby, co stanowi 61,7% wszystkich bezrobotnych w gminie. Dla porównania, w powiecie krotoszyńskim stopa bezrobocia wynosi 4,5%, a kobiety stanowią 60,4% ogółu osób bezrobotnych. Należy jednak zaznaczyć, że dane te odwołują się do osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy. Rzeczywista liczba bezrobotnych może zatem być wyższa.

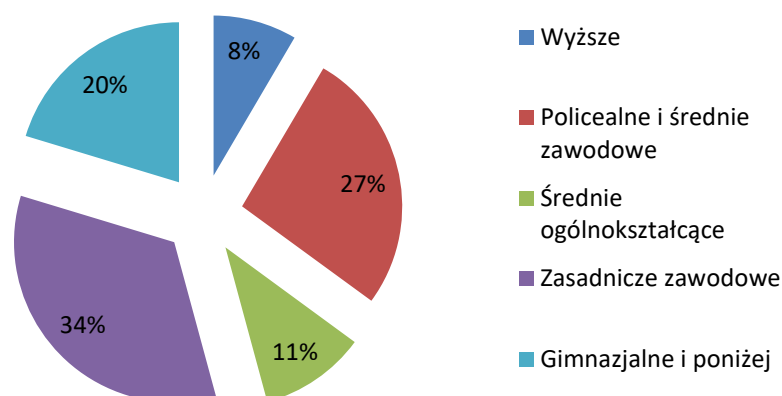

Wykres 5: Udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności gminy na przestrzeni lat 2010-2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największy udział osób bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności jednostek analitycznych występuje w jednostkach: Koźmin Wlkp. VI, III, i II. Poszczególne dane zostały przedstawione w delimitacji.

Największą grupę wśród bezrobotnych w gminie stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (57,29% ogółu osób bezrobotnych), z czego 61,25% stanowią kobiety. Kolejną grupę stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 44,97%, z czego kobiety stanowią 76,08%. Wśród bezrobotnych 34,38% to osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Udział kobiet w tej ostatniej grupie to 55,81%. Niepokojący jest duży odsetek kobiet z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym w ogólnej liczbie bezrobotnych z danym wykształceniem, który wynosi odpowiednio: 75,15%, 75,29% i 76,08%.

Wykres 6: Udział osób bezrobotnych według posiadanego wykształcenia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Krotoszynie (grudzień 2015 r.).

Bardzo duży udział w ogólnej liczbie bezrobotnych mają osoby długotrwale bezrobotne – stanowią 47,18. Ponadto, średnio co piąty bezrobotny jest poniżej 25. roku życia. Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu wynika, że na jedno wolne miejsce pracy przypada około 6,05 osób bezrobotnych (stan na grudzień 2016).

Tabela 2: Udział osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych.

Kategoria bezrobotnych	Liczba osób bezrobotnych	Udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych (%)
Ogółem	248	100
Kobiety	153	61,69
Mężczyźni	95	38,31
Do 25 roku życia	48	19,35
Długotrwale bezrobotni	117	47,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z WUP w Poznaniu (grudzień 2016 r.).

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Koźmin Wielkopolski 617 osób wyjeżdża do pracy do innych miast, a 585 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy-tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -32.

3.1.3. Pomoc społeczna

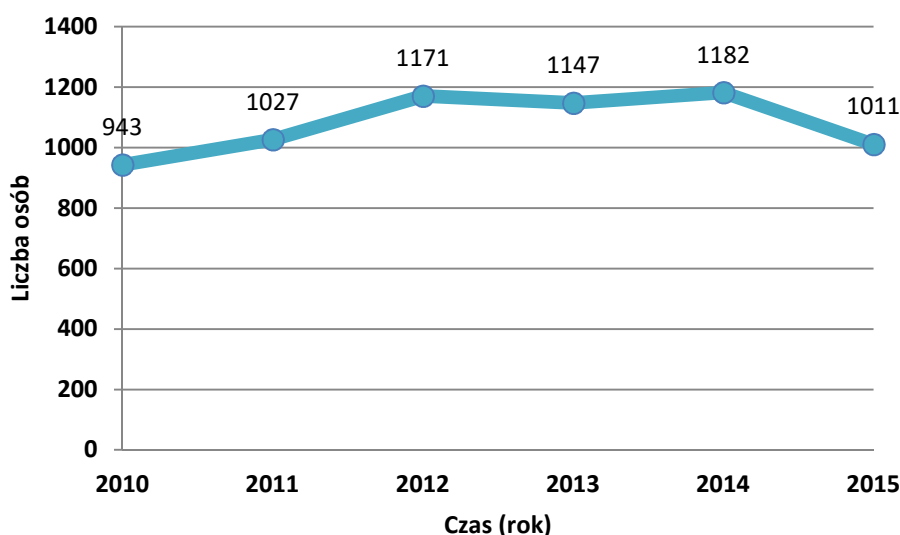
Na terenie gminy działalność w ramach świadczenia pomocy społecznej prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koźminie Wielkopolskim. Realizuje on świadczenia pomocy osobom dotkniętym ubóstwem, sieroctwem, bezdomnością, bezrobociem, niepełnosprawnością długą lub ciężką chorobą, przemocą w rodzinie, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnieniem i innych.

Na terenie powiatu krotoszyńskiego działają również:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Krotoszynie oraz
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Zdunach.

Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Koźmin Wielkopolski wynosi 7,5% i jest większy o 1,7 punktu procentowego w porównaniu do powiatu krotoszyńskiego (stan na 2015 rok). Liczba rodzin korzystająca ze świadczeń opieki społecznej rosła do 2012 roku osiągając liczbę 393 rodzin, po czym zaczęła spadać, aż w 2015 roku osiągnęła liczbę 341 (spadek o 13,23%).

Nieco inaczej prezentuje się liczba osób korzystających z MGOPS w gminie Koźmin Wielkopolski. Podobnie jak liczba rodzin, wzrastała ona do 2012, a następnie zaczęła maleć, jednak w 2014 roku odnotowano ponowny skok liczby osób korzystających z pomocy społecznej – o 3,05 punktu procentowego w porównaniu do roku poprzedniego. Z kolei w 2015 roku odnotowano ponowny spadek osób korzystających z świadczeń pomocy społecznej – o 14,47% w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 7: Liczba osób korzystających z MGOPS w Koźminie Wielkopolskim na przestrzeni lat 2010- 2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W gminie Koźmin Wielkopolski odnotowano spadek liczby dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek. W roku 2011 liczba tych dzieci wyniosła 1366 (44,6% ogółu dzieci), natomiast do 2015 roku liczba ta spadła do 936 dzieci (31,8% ogółu dzieci).

Wydatki na świadczenia pomocy społecznej w gminie wyniosły w 2015 roku 3 138 tys. zł. Kwota ta była większa od wydatków w roku poprzednim o 10,26%.

Tabela 3: Kwota świadczeń wypłaconych przez MGOPS w Koźminie Wielkopolskim

Rok	2013	2014	2015
Kwota świadczeń rodzinnych wypłaconych w ciągu roku	2. 991.000,00 zł	2.846.000,00 zł	3.138.000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do największych problemów związanych z pobieraniem świadczeń pomocy społecznej na terenie gminy Koźmin Wielkopolski należą ubóstwo (59,69%), bezrobocie (45,86%), ciężka lub długotrwała choroba (40,48%) oraz niepełnosprawność (38,6%). Największy wzrost zapotrzebowania na świadczenie pomocy społecznej odnotowano w latach 2010-2012 z powodu zdarzeń losowych (o 10 osób), niepełnosprawności (o 40,4%), długotrwałej choroby (o 36%) oraz bezrobocia (o 30,43%). O 76,47% zmniejszyło się natomiast zapotrzebowanie na świadczenia związane z przemocą domową.

Tabela 4: Zestawienie liczby rodzin oraz liczby osób otrzymujących świadczenia z MGOPS w Koźminie Wielkopolskim według przyczyn ich przyznawania, na przestrzeni lat 2010- 2012.

Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób		
	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ubóstwo	181	186	226	542	557	699
Bezrobocie	138	135	163	431	432	537
Ciężka lub długotrwała choroba	125	145	170	332	371	474
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	69	99	90	312	443	389
Niepełnosprawność	99	110	139	164	302	452
Potrzeba ochrony macierzyństwa	42	51	57	18	213	234
Alkoholizm	53	57	62	65	166	176
Przemoc w rodzinie	17	10	4	3	24	17
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	6	3	1	9	5
Bezdomność	1	2	1	0	2	3
Sieroctwo	0	1	0	1	1	0
Narkomania	1	0	0	6	0	0
Zdarzenie losowe	1	2	11	5	5	27
Sytuacja kryzysowa	2	1	0	4	4	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koźminie Wielkopolskim.

3.1.4. Przestępczość

Przestępczość jest zjawiskiem społecznym, którego częstotliwość ma znaczący wpływ na kształtowanie się postaw i zachowań ludzi. W latach 2012-2015 na terenie gminy Koźmin Wielkopolski popełniono łącznie 203 przestępstwa, z czego zdecydowana większość miała charakter kryminalny (58,13%). Odnotowano również znaczącą liczbę przestępstw przeciwko mieniu (41,38%) oraz o charakterze gospodarczym (21,67%). Pozostałe przestępstwa związane były w wykroczeniami drogowymi (11,28%), natomiast przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu stanowiły 1,97% przestępstw w ogóle.

Tabela 5: Przepęstwa popełnione w latach 2012-2015

Przepęstwa ogółem	203
Przepęstwa o charakterze kryminalnym	118
Przepęstwa o charakterze gospodarczym	44
Przepęstwa drogowe	24
Przepęstwa przeciwko życiu i zdrowiu	4
Przepęstwa przeciwko mieniu	84

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Koźminie Wielkopolskim, 2016 r.

Wskaźnik przepęstw popełnionych w latach 2012-2015 w przeliczeniu na 1000 wynosi 15,53 dla gminy Koźmin Wielkopolski i 15,15 dla powiatu krotoszyńskiego. Wskaźnik przepęstczości jest zatem wyższy o 0,38 dla gminy.

3.1.5. Szkolnictwo i edukacja

Na terenie gminy Koźmin Wielkopolski zlokalizowane są: 1 przedszkole publiczne w Koźminie Wielkopolskim, 6 szkół podstawowych oraz 1 gimnazjum. Młodzież ma możliwość kontynuowania nauki w:

- Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Koźminie Wielkopolskim
- Szkoła Specjalnej Przystosabiającej do Pracy w Borzęciczkach

wano wysokie zapotrzebowanie na stworzenie nowych miejsc dla dzieci w przedszkolach. W 2015 roku na 1 miejsce w przedszkolach w gminie przypadało średnio 1,6 dzieci. Dla powiatu krotoszyńskiego wartość ta jest niższa i wynosi 1,32 dzieci na jedno miejsce.

Tabela 6: Dane dotyczące przedszkoli w gminie Koźmin Wielkopolski

	2013	2014	2015
Dzieci w wieku przedszkolnym objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5 lat)	483	460	439
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1 tys. dzieci w wieku 3-5 lat	789	787	868
Liczba oddziałów	24	21	22
Liczba miejsc	519	453	416
Liczba dzieci przypadająca na 1 miejsce	1,59	1,64	1,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Koźmin Wielkopolski wynosi 1005 i jest wyższa o 19,64 punktu procentowego w porównaniu do roku 2013. Współczynnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych na terenie gminy Koźmin wynosi 97,48% (stan na 2015 rok), co oznacza, że nie wszystkie dzieci uczęszczają do Szkół Podstawowych w gminie, i jest niższy w porównaniu do 2014 roku o 0,97 punktu procentowego, a w porównaniu do 2013 roku – niższy o 1,23.

W ostatnich latach liczba uczniów szkół podstawowych zwiększała się. Na 1 oddział przypada 18 uczniów (stan na 2015 rok).

Tabela 7: Dane dotyczące szkół podstawowych w gminie Koźmin Wielkopolski

	2013	2014	2015
Liczb uczniów	840	921	1005
Liczba oddziałów	50	52	56
Liczba osób przypadających na 1 oddział	17	18	18
Współczynnik skolaryzacji brutto	98,71	98,45	97,48

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Do czterech oddziałów gimnazjalnych w gminie Koźmin Wielkopolski uczęszcza 104 uczniów. Na jeden oddział przypada zatem 26 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto dla gminy wynosi 100,67%, co oznacza, że gimnazja przyjmują również uczniów z poza gminy.

Tabela 8: Dane dotyczące gimnazjum w gminie Koźmin Wielkopolski

	2013	2014	2015
Liczb uczniów	491	460	448
Liczba oddziałów	26	23	24
Liczba osób przypadających na 1 oddział	18	20	19
Współczynnik skolaryzacji brutto	102,51	98,5	100,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poziom edukacji można określić na podstawie wyników egzaminów. W gminie Koźmin Wielkopolski średnia wyników Sprawdzianu Szóstoklasisty jest porównywalna ze średnią wyników dla powiatu krotoszyńskiego, co przedstawia poniższa tabela. Zarówno w gminie, jak w powiecie najgorzej wypadł egzamin z matematyki (54,63% dla gminy i 52,87% dla powiatu), natomiast najlepsze wyniki uczniowie szkół

podstawowych otrzymali z egzaminu z języka polskiego (odpowiednio 69,89% i 69,27%).

Tabela 9: Wyniki Sprawdzianu Szóstoklasisty w 2016 roku

Wyniki Sprawdzianu Szóstoklasisty [%]	Część I	Język polski	Matematyka	Język angielski	Średnia
Gmina	62,47	69,89	54,63	65,65	63,16
Powiat	61,3	69,27	52,87	66,13	62,39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE.

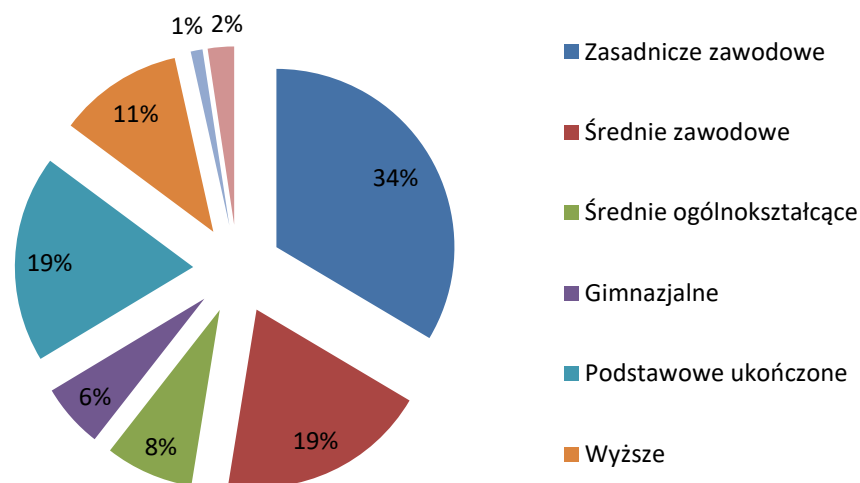
Ze względu na brak danych dotyczących wyników egzaminów gimnazjalnych, dokonano porównania tych wyników dla gminy Koźmin Wielkopolski i województwa wielkopolskiego. Wyniki egzaminów gimnazjalnych w gminie wypadły gorzej w porównaniu do województwa średnio o 6,43 punktu procentowego. Wskazuje to na stosunkowo niższy poziom edukacji w gminie.

Tabela 10: Wyniki egzaminów gimnazjalnych dla gminy i województwa

Wyniki Egzaminów Gimnazjalnych [%]	Historia, WOS	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski - poziom podstawowy	Język angielski - poziom rozszerzony	Język niemiecki - poziom podstawowy	Średnia wyników
Gmina	48,94	56,77	46,21	41,57	47,37	26,66	67,5	47,86
Województwo wielkopolskie	55,24	65,73	50,17	47,82	61,95	43,68	55,46	54,29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Słaby poziom edukacji czy brak wyposażenia szkół w odpowiednie pomoce dydaktyczne przyczyniają się do dużego udziału osób z wykształceniem nieodpowiadającym rynkowi pracy. W przypadku gminy Koźmin Wielkopolski, największy odsetek wśród ogólnej liczby mieszkańców stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (33,5%), średnim zawodowym (19%) i podstawowym ukończonym (18,8%). Najmniejszy udział wśród ludności gminy mają osoby z wykształceniem gimnazjalnym (5,8%), policealnym (2,4) oraz podstawowym nieukończonym (1,1%).

Wykres 8: Poziom wykształcenia ludności gminy Koźmin Wielkopolski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego, 2011 r.

3.1.6. Życie publiczne i kulturalne

Główną instytucją spełniającą funkcje społeczno-kulturalne jest Gminny Zespół Instytucji Kultury w Koźminie Wielkopolskim. W jego ramach działają sekcje: plastyczna, muzyczna, modelarska i taneczna, a także Kino „Mieszko”. Ponadto, ośrodek organizuje zajęcia stałe, takie jak: aerobik, stretching, break dance, balet czy zajęcia z języka angielskiego dla dorosłych.

Przy Ośrodku Kultury w Koźminie Wielkopolskim działa również Chór im. Czesława Czapickiego. Chór ten koncertuje oraz bierze aktywny udział we współpracy przy imprezach lokalnych i spotkaniach jubileuszowych. Na terenie gminy organizowane są także Koźmińskie Spotkania Chóralne, w których udział biorą chóry z Polski oraz z zagranicy.

W Koźminie Wielkopolskim zlokalizowane jest również Muzeum Ziemi Koźmińskiej, składające się z 6 odrestaurowanych izb i poświęcone historii, malarstwu oraz współpracy z holenderską gminą Made en Drimmelen.

Na terenie gminy działają także:

- PTTK Ziemi Koźmińskiej,

- Hufiec ZHP,
- Stowarzyszenie Przyjaciół I LO w Koźminie Wielkopolskim,
- Kurkowe Bractwo Strzeleckie,
- IKS „Spartakus”,
- Klub karate,
- Amatorska Grupa Karate.

W gminie Koźmin Wielkopolski w 2015 roku funkcjonowało 15 grup artystycznych i 16 kół, tj. o 50% więcej w porównaniu do roku 2013, jednak liczba członków tych grup zmalała o 11,8% w stosunku do roku 2013 i o 13,9% w stosunku do roku 2014.

W latach 2013-2015 liczba kół wzrastała systematycznie osiągając w 2015 roku liczbę 16 kół. Wraz ze wzrostem kół wzrosła również liczba ich członków o 65,4% w porównaniu do roku 2013 oraz o 27,9% w stosunku do roku 2014. Wśród mieszkańców gminy Koźmin Wielkopolski spadło zainteresowanie działalnością kulturalną, ale wzrosła chęć rozwijania własnych zainteresowań.

Tabela 11: Koła i grupy artystyczne działające w gminie Koźmin Wielkopolski

Koła i grupy artystyczne	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Liczba grup artystycznych	10	16	15
Liczba członków grup artystycznych	161	165	142
Liczba kół (klubów)	9	12	16
Liczba członków kół	133	172	220

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy organizowane są różne imprezy, w tym m.in. festiwale, wystawy, koncerty, dyskoteki, prelekcje, wykłady czy imprezy turystyczne i sportowo—rekreacyjne. W 2015 roku zorganizowano o 6,5% więcej imprez niż 2013, jednakże liczba uczestników w przeliczeniu na jedną imprezę systematycznie spada. W 2013 roku było to średnio 312,6 osób na jedną imprezę, natomiast w pozostałych latach,

odpowiednio – 273,64 (w 2014 roku) i 241,67 (w 2015 roku). Zainteresowanie społeczności lokalnej imprezami spadło o 22,69 punktu procentowego w porównaniu do roku 2013, co może świadczyć o małej atrakcyjności i powtarzalnym programie organizowanych wydarzeń.

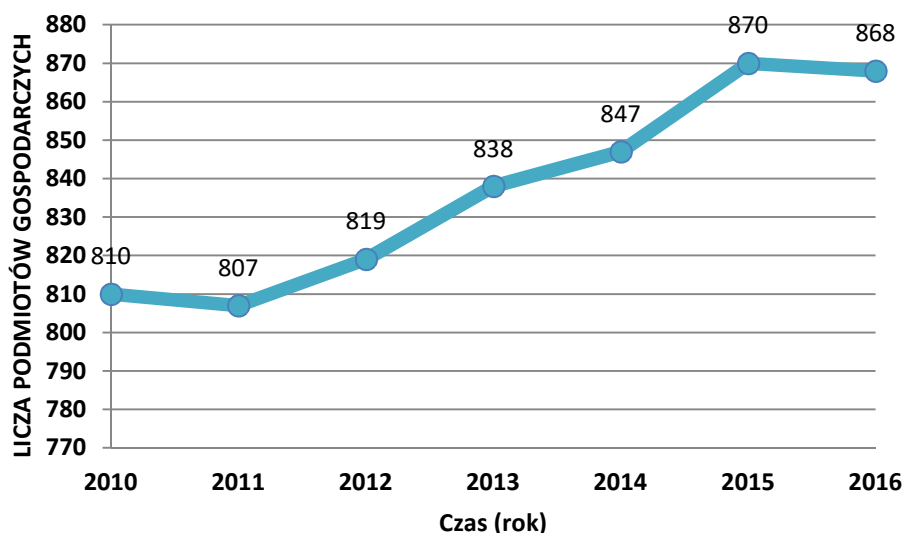
Tabela 12: Liczba imprez zorganizowanych w gminie Koźmin Wielkopolsk, na przestrzeni lat 2013- 2015.

Imprezy zorganizowane na terenie gminy	2013 r.	2014 r.	2015 r.
Liczba imprez	123	140	131
Liczba uczestników imprez	38 450	38 310	31 659
Liczba uczestników przypadająca na 1 imprezę	312,60	273,64	241,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Sfera gospodarcza

Według danych GUS na terenie gminy Koźmin Wielkopolski zarejestrowanych jest 1165 podmiotów gospodarczych, co w przeliczeniu na 10 000 ludności daje liczbę 868. Liczba ta wzrastała systematycznie w latach 2011-2015 i odnotowano niewielki spadek w roku 2016 (o 0,2 punktu procentowego). Liczba podmiotów gospodarczych w gminie w przeliczeniu na 10 000 ludności jest wyższa w porównaniu do powiatu o 10 podmiotów.

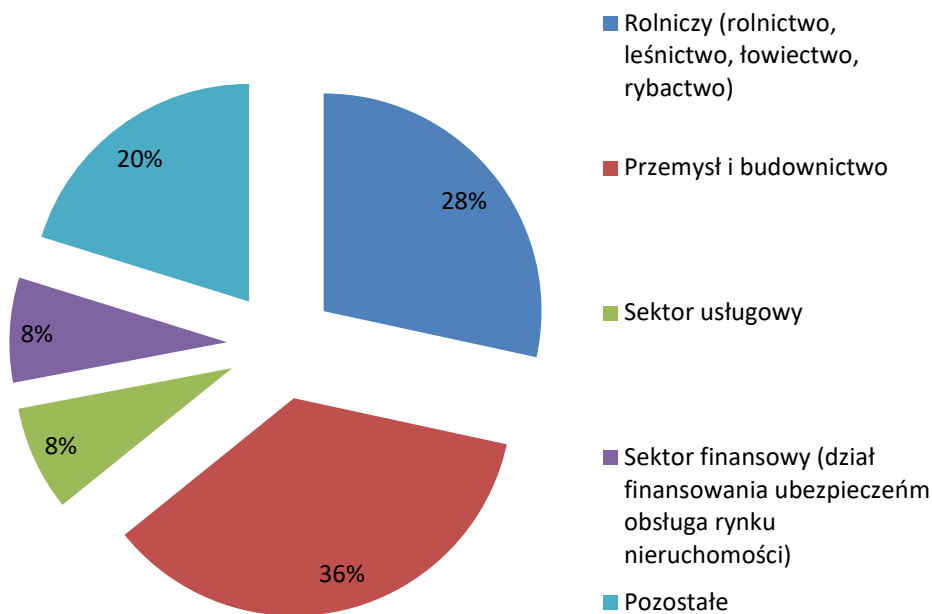
Wykres 9: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Największy udział w ogólnej liczbie podmiotów mają te związane z przemysłem i budownictwem – stanowią 63% wszystkich podmiotów gospodarczych, a także te związane z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybołówstwem, których udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych wynosi 29,44%. Spośród nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych 41,67% stanowią podmioty związane z przemysłem i budownictwem, natomiast udział rolnictwa wynosi 6,9%. Dla powiatu krotoszyńskiego wartości te wynoszą odpowiednio 25,88% i 6,22%.

Podobnie przedstawiają się sektory rynku pracy. Największy z nich, przemysł i budownictwo, obejmuje 35,8% całości rynku pracy. Udział rolnictwa wraz z leśnictwem, łowiectwem i rybactwem wynosi 28,4%. Pozostałe sektory to usługowy (7,8%), który zajmuje się handlem, naprawą pojazdów, transportem, zakwaterowaniem i gastronomią oraz informatyką i komunikacją. Udział sektora finansowego w gospodarce gminy to 7,8%. Udział sektorów związanych z przemysłem i budownictwem oraz rolnictwem są porównywalne do powiatu, gdzie wynoszą odpowiednio 37,05% i 28,67% (stan na 2015 rok). Sektor finansowy w gminie zatrudnia o 6,94 punktu procentowego więcej osób niż w powiecie krotoszyńskim, natomiast sektor handlowy – o 8,6 punktu procentowego mniej.

Wykres 10: Sektory rynku pracy w gminie Koźmin Wielkopolski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie gminy najwięcej podmiotów gospodarczych to mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników. Ich udział w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych to 94,26%. Przedsiębiorstwa zatrudniające od 10 do 49 pracowników stanowią 4,8% ogółu, natomiast udział podmiotów gospodarczych zatrudniających od 50 do 249 pracowników wynosi zaledwie 0,94%. Na terenie gminy zarejestrowane jest 1 przedsiębiorstwo zatrudniające ponad 250 osób. Ogólna liczba podmiotów gospodarczych w gminie prezentuje się lepiej niż w powiecie krotoszyńskim.

Tabela 13: Podmioty gospodarcze wg klas wielkości w przeliczeniu na 10 000 ludności

Podmioty gospodarcze wg klas wielkości	Gmina	Powiat
Podmioty gospodarcze ogółem	1412,8	1381,7
Zatrudniające: 0-9 pracowników	1331,6	1318
10-49 pracowników	67,9	52,6
50-249 pracowników	13,3	10,1
250 i powyżej pracowników	1,2	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2010-2016 zaobserwowano jednak wzrost liczby mikroprzedsiębiorstw (o 11,85% w stosunku do roku 2010) oraz tych zatrudniających od 50 do 249 pracowników (o 43,01%). Spadła natomiast liczba podmiotów zatrudniających od 10 do 49 pracowników (o 21,89%).

Tabela 14: Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Podmioty gospodarcze ogółem	1291,6	1285,9	1314,2	1351,9	1373,7	1412,8	1421,1
Podmioty gospodarcze zatrudniające 0-9 pracowników	1199,6	1193,3	1233,9	1270,9	1293,2	1331,6	1341,8
Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 pracowników	82,7	83,1	68,5	69,1	68,4	67,9	64,6
Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 pracowników	9,3	9,4	11,8	11,9	12	13,3	13,4
Podmioty gospodarcze zatrudniające 250 i powyżej pracowników	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Rozwinięta gospodarka jest ważnym czynnikiem dla dobrze funkcjonującej gminy. Analiza sfery gospodarczej wykazała, że gmina Koźmin Wielkopolski jest lepiej rozwinięta gospodarczo w porównaniu do powiatu krotoszyńskiego, jednak znaczna część podmiotów gospodarczych to te zatrudniające do 9 pracowników. Systematycznie od 2010 roku maleje liczba średniej wielkości przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 pracowników, brakuje również dużych podmiotów gospodarczych oferujących dużą liczbę miejsc pracy. Ze względu na wysoki poziom przedsiębiorczości w porównaniu do powiatu działania rewitalizacyjne nie są konieczne, ale warto zwrócić uwagę na wspieranie sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz osób fizycznych prowadzących własną działalność, nawiązywania sieci powiązań pomiędzy istniejącymi podmiotami i różnicowania działalności gospodarczej.

3.3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

3.3.1. Struktura użytkowania gruntów

Rzeźba powierzchni gminy w około 75% to płaska i stosunkowo jednorodna wysoczyzna moreny dennej o przeciętnej wysokości 130-140m n.p.m. i niewielkiej deniwelacji. Warunki glebowe Równiny Koźmińskiej są dość wyrównane. Dominującym procesem glebowym w tej części geograficznej jest proces brunatnienie. Na terenach rolniczych gminy Koźmin Wielkopolski dominują gleby stanowiące kompleks drugi (pszenny dobry), przy znacznym udziale kompleksu żytniego bardzo dobrego.

Gmina Koźmin Wielkopolski ma charakter typowo rolniczy. Grunty rolne zajmują 81,48% powierzchni całej gminy. Pozostałą część gruntów rolnych stanowią lasy (6,09%), łąki i pastwiska (3,76%), sady (0,3%) i nieużytki (8,16%).

Tabela 15: Struktura użytkowania gruntów gminy

Struktura użytkowania gruntów	Powierzchnia (ha)	Udział w ogóle gruntów (%)
Użytki rolne	12 467	81,48%
W tym:		
Grunty orne	12 467	81,48%
Łąki	525	3,43%
Pastwiska	50	0,33%
Sady	46	0,30%
Lasy i zadrzewienia	932	6,09%
Nieużytki	1 249	8,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Koźmin Wielkopolski, 2011 r.

Współczynnik bonitacji gleb jest wysoki i wynosi 1,13. Największy udział stanowią gleby II klasy bonitacyjnej – 42% oraz IIIa – 28%. Na terenie gminy nie występują gleby I klasy bonitacyjnej. Rolnictwo w gminie opiera się głównie na uprawie roślin przemysłowych - buraków cukrowych, rzepaku oraz zbóż – pszenicy i jęczmienia.

Lesistość gminy nie jest zbyt duża ze względu na żyzność gleb wykorzystywanych rolniczo. Podstawowym gatunkiem lasotwórczym jest dąb, reprezentowany przez wszystkie klasy wieku, w tym przez ponad stuletnie drzewostany.

Na poziom jakości życia mieszkańców duży wpływ ma dostęp do terenów zielonych. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w ogólnej powierzchni gminy Koźmin Wielkopolski stanowi 0,34%. Średnio na 1 ha terenów zielonych w gminie przypada 260,14 osób. Dla porównania, tereny zielone w powiecie krotoszyńskim stanowią 0,2% ogółu powierzchni powiatu, natomiast na ich 1 ha przypada 551,99 osób.

3.3.2. Struktura osadnicza i urbanistyczna

Gminę Koźmin Wielkopolski cechuje rozproszony typ osadnictwa, z miastem ulokowanym w centrum. W granicach administracyjnych gminy znajduje się miasto Koźmin Wielkopolski, 28 wsi sołeckich oraz wchodzące w ich skład mniejsze wsie i osady.

Tabela 16: Zestawienie sołectw wraz z miejscowościami przynależącymi

Lp.	Sołectwo	Miejscowości
1	Biały Dwór	Biały Dwór
2	Borzęcice	Borzęcice, Dymacz
3	Borzęciczki	Borzęciczki, Mycielin
4	Cegielnia	Cegielnia
5	Czarny Sad	Czarny Sad
6	Dębiogóra	Dębiogóra
7	Gałązki	Gałązki
8	Gościejew	Gościejew, Paniwola
9	Góreczki	Góreczki
10	Józefów	Józefów
11	Kaniew	Kaniew, Psie Pole
12	Lipowiec	Lipowiec
13	Mokronos	Mokronos
14	Orla	Orla, Orlinka, Klatka, Mogiłka
15	Nowa Obra	Nowa Obra
16	Pogorzałki Wielkie	Pogorzałki Wielkie
17	Sapieżyn	Sapieżyn
18	Serafinów	Serafinów
19	Skałów	Skałów
20	Stara Obra	Stara Obra

21	Staniew	Staniew
22	Suśnia	Suśnia
23	Szymanów	Szymanów
24	Tatary	Tatary
25	Walerianów	Walerianów, Pogorzałki Małe
26	Wałków	Wałków
27	Wrotków	Wrotków
28	Wyrebin	Wyrebin, Dębówiec

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BIP Koźmin Wielkopolski

Miasto Koźmin Wielkopolski pełni głównie funkcje administracyjne, usługowe i mieszkalne, natomiast pozostałe miejscowości zajmują się głównie działalnością rolniczą bądź rolniczo-turystyczną.

Miasto posiada średniowieczny układ zabudowy z czworobocznym rynkiem, jednak bez budynku ratusza. Większość miejscowości w gminie Koźmin Wielkopolski zabudowane są w układzie ulicowym, z częścią zabudowy rozproszonej. Układ kompozycyjny niektórych miejscowości tworzą zespół zabudowy zagrodowej (np. Chełkówko) czy zespół pałacowo-parkowy (Psie Pole, Góreczki, Borzęciczki). Zabudowa miejscowości Staniew rozłożona jest po obu brzegach rzeki Orli, natomiast we wsi Kaniew zabudowa rozwija się wokół doliny rzeczki.

3.3.3. Dziedzictwo kulturowe

Długoletnia historia gminy Koźmin Wielkopolski sprawiła, że na jej terenie występuje wiele atrakcyjnych pod względem kulturowym obiektów zabytkowych. Do najważniejszych zabytków na terenie gminy należą: 4 zespoły pałacowe w Borzęcizkach, Psim Polu, Gałązkach i Orli, zamek koźmiński z XIV wieku, w którym obecnie mieści się siedziba Zespołu Szkół Rolniczych i Muzeum Ziemi Koźmińskiej, 3 zabytkowe kościoły oraz Stary Rynek wraz z otaczającymi go uliczkami. Poniższa tabela przedstawia liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków oraz ich ogólną liczbę na terenie gminy Koźmin Wielkopolski.

Tabela 17: Liczba zabytków na terenie gminy Koźmin Wielkopolski

Lp.	Jednostka	Liczba zabytków	Ogólna
-----	-----------	-----------------	--------

	analityczna	zarejestrowanych	liczba zabytków
1	Biały Dwór	0	0
2	Borzęcice	0	2
3	Borzęciczki	3	7
4	Cegielnia	0	0
5	Czarny Sad	0	2
6	Dębiogóra	2	1
7	Gałązki	0	3
8	Gościejew	0	3
9	Góreczki	0	3
10	Józefów	0	0
11	Kaniew	0	2
12	Koźmin Wielkopolski I	1	3
	Koźmin Wielkopolski II	2	6
	Koźmin Wielkopolski III	2	6
	Koźmin Wielkopolski IV	4	8
	Koźmin Wielkopolski V	3	4
	Koźmin Wielkopolski VI	2	3
13	Lipowiec	1	2
14	Mokronos	1	6
15	Nowa Obra	0	0
16	Orla	2	6
17	Pogorzałki Wielkie	0	1
18	Sapieżyn	0	0
19	Serafinów	1	5
20	Skałów	0	3
21	Staniew	1	4
22	Stara Obra	0	4
23	Suśnia	0	0
24	Szymanów	0	0
25	Tatary	0	0
26	Walerianów	0	1
27	Wałków	1	2
28	Wrotków	0	5
29	Wyřebin	0	1
SUMA		26	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu oraz Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski, 2016 r.

Do rejestru zabytków wpisanych jest także 9 zabytków nieruchomych oraz 3 archeologiczne obiekty zabytkowe zlokalizowane na terenie gminy Koźmin Wielkopolski:

- Grodzisko pierścieniowate w Czarnym Sadzie,
- Grodzisko pierścieniowate w Mokronosie,
- Grodzisko wczesnośredniowieczne w Skałowie.

Do pozostałych zasobów archeologicznego dziedzictwa kulturowego na terenie miasta i gminy Koźmin Wielkopolski należy 195 osad i 10 cmentarzysk.

Większość obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy jest w dobrym stanie technicznym. W złym stanie technicznym są wiatrak Koźlak i dom mieszkalny przy ulicy Krotoszyńskiej 8 w Koźminie Wielkopolskim. Obiekty te wymagają remontu elewacji, natomiast wiatrak potrzebuje dodatkowo remontu pokrycia dachowego i naprawy uszkodzonej więźby.

3.3.4. Turystyka

Baza sportowo-rekreacyjna gminy Koźmin Wielkopolski składa się z:

- Ośrodka Rekreacji Wodnej przy ul. Pleszewskiej (basen kąpielowy),
- Kortów tenisowych w Parku Miejskim oraz w Państwowym Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym przy ul. Klasztornej,
- Boiska sportowego do piłki nożnej wraz z budynkiem socjalnym, przy ul. Floriańskiej w Koźminie Wielkopolskim,
- Terenów rekreacyjnych w Lasku Orlińskim.

Możliwość noclegu i zakwaterowania na terenie gminy oferują 4 obiekty – pałac w Orli oraz hotel, gościniec i obiekt agroturystyczny w Koźminie Wielkopolskim.

Głównymi atrakcjami turystycznymi gminy są obiekty pałacowe i parkowo-pałacowe oraz parki miejskie. Ponadto, funkcje agroturystyczne pełnią miejscowości: Biały Dwór, Cegielnia, Dębiogóra, Gałązki, Góreczki, Kaniew.

3.3.5. Infrastruktura społeczna

Prawidłowe funkcjonowanie gospodarki w poszczególnych jej dziedzinach uwarunkowane jest stopniem wyposażenia gminy w instytucje pozwalające świadczyć usługi jej mieszkańcom.

Na terenie gminy Koźmin Wielkopolski funkcjonuje 1 szpital miejski z oddziałami chorób wewnętrznych i chirurgicznym, 1 przychodnia zdrowia, w której mieści się 9 poradni specjalistycznych oraz 3 apteki. Na terenie gminy znajduje się także 6 prywatnych gabinetów stomatologicznych.

Poniższa tabela przedstawia liczbę obiektów infrastruktury społecznej oraz liczbę terenów publicznych w wybranych jednostkach analitycznych.

Tabela 18: Obiekty infrastruktury społecznej w poszczególnych miejscowościach gminy Koźmin Wielkopolski

Lp.	Miejscowość	Obiekty infrastruktury społecznej
1	Biały Dwór	Świetlica wiejska
2	Borzęcice	OSP,
		Szkoła Podstawowa
		Świetlica wiejska,
3	Borzęciczki	OSP
		Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Borzęcizkach,

4	Cegielnia	Świetlica wiejska
5	Czarny Sad	OSP
		Świetlica wiejska,
6	Dębogóra	
7	Gałązki	OSP
		Świetlica Wiejska,
8	Gościejew	OSP
9	Góreczki	
10	Józefów	Świetlica Wiejska
11	Kaniew	OSP
		Świetlica Wiejska,
12	Koźmin Wielkopolski I	Basen, Apteki (3), Podstacja pogotowia ratunkowego, Komisariat Policji, Restauracje (3), Szkola Podstawowa nr 3, Szkoła Podstawowa nr 1, Gimnazjum,
	Koźmin Wielkopolski II	Świetlica,
	Koźmin Wielkopolski III	Stadion sportowy,
	Koźmin Wielkopolski IV	Urząd Pocztowy
	Koźmin Wielkopolski V	Banki (5),
	Koźmin Wielkopolski VI	GOPS
13	Lipowiec	OSP,
		Świetlica
14	Mokronos	OSP,
		Szkola Podstawowa w Mokronosie,
		Świetlica Wiejska
15	Nowa Obra	
		Świetlica wiejska
16	Orla	
17	Pogorzałki Wielkie	Świetlica wiejska
18	Sapieżyn	Świetlica wiejska
19	Serafinów	
20	Skałów	Ośrodek Kulturalno-Rekreacyjny w Skałowie, OSP
21	Staniew	Świetlica wiejska
22	Stara Obra	OSP, Szkoła Podstawowa
23	Suśnia	Świetlica Wiejska
24	Szymanów	
25	Tatary	
26	Walerianów	OSP
		Świetlica wiejska,
27	Wałków	OSP
		Świetlica Wiejska,

28	Wrotków	Świetlica wiejska
29	Wyřebin	Świetlica wiejska

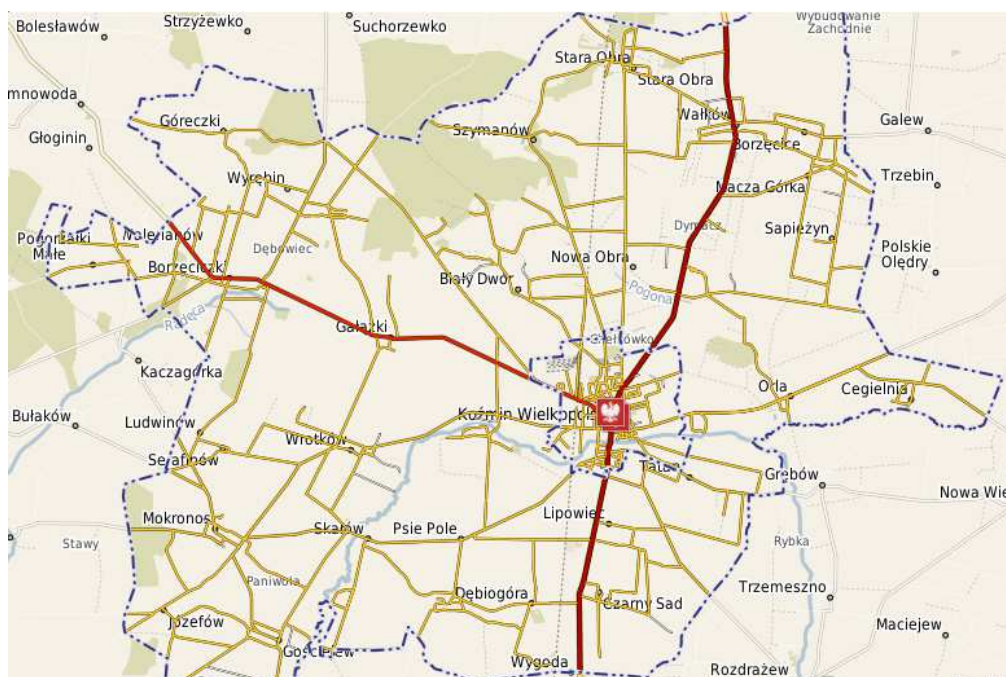
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy w Koźminie Wielkopolskim, 2016 r.

Mieszkańcy gminy Koźmin Wielkopolski mają dostęp do podstawowych obiektów infrastruktury społecznej, takich jak ośrodek zdrowia, apteka, poczta, szkoły itp., jednak większość tych obiektów znajduje się jedynie w mieście. Na terenie gminy znajdują się łącznie 53 obiekty infrastruktury społecznej.

3.3.6. Sieć komunikacyjna

Sieć drogowa

Przez gminę Koźmin Wielkopolski przebiegają droga krajowa nr 440 Jarocin-Koźmin-Krotoszyn-Trzebnica oraz droga wojewódzka Koźmin-Borek Wielkopolski. Sieć drogową gminie uzupełniają 21 dróg powiatowych i drogi gminne.

Rysunek 3: Sieć dróg na terenie gminy Koźmin Wielkopolski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: kozminwielkopolski.e-mapa.net.

Mieszkańcy miasta Koźmin Wielkopolski narażeni są na uciążliwość ruchu samochodowego. Spowodowane jest to zwiększeniem ruchu na historycznie

ukształtowanym układzie komunikacyjnym, który przestaje spełniać swoje funkcje. Oprócz ruchu miejskiego, w mieście odbywa się również ruch tranzytowy wzdłuż DK nr 440 i DW nr 438.

Przez Koźmin przebiegają dwie linie autobusowe dalekobieżne:

- Zgorzelec – Wrocław – Krotoszyn – Koźmin – Jarocin – Konin – Bydgoszcz
- Poznań – Krotoszyn – Milicz oraz linie obsługujące miejscowości w gminie przebiegające wzdłuż DK nr 440, DW nr 438 i dróg powiatowych.

Sieć kolejowa

Przez gminę przebiega linia kolejowa zelektryfikowana Koźmin – Jarocin – Września – Gniezno. Na linii tej kursuje 16 pociągów osobowych. Stacje kolejowe w gminie znajdują się w Koźminie Wielkopolskim i Obrze Starej.

3.4. Analiza sfery technicznej

3.4.1. Sieć wodociągowa

Miasto Koźmin jest miastem zwodociągowanym prawie w 100% oraz posiada własne ujęcia wody o zatwierdzonej wydajności wody w kategorii „B”, wynoszące $Q_e = 108,0 \text{ m}^3/\text{h}$, a także stację uzdatniania wody. Zasoby wody na ujęciu przekraczają o $38,0 \text{ m}^3/\text{h}$ obecną produkcję i zapotrzebowanie wody dla miasta i okolicznych wsi. Jedyną miejscowością, która nie jest zaopatrywana w wodę pitną w wodociągów jest Biały Dwór. Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 135,6 km, z czego 13,3 km w samym mieście. Liczba przyłączy natomiast wynosi 1823.

Sieć wodociągowa w Koźminie Wielkopolskim podłączona jest do stacji wodociągowej zlokalizowanej na północny-wschód od miasta, przy drodze do Orli. Oprócz miasta Koźmin Wielkopolski, do wodociągu podłączone są następujące okoliczne wsie: Staniew, Wrotków, Lipowiec, Tatary, Chełkówko, Obra Nowa. Zaopatrzenie pozostałych wsi w gminie w wodę pitną zapewnione jest poprzez wodociągi grupowe, które posiadają ujęcia wody na terenie gminy Koźmin Wielkopolski lub korzystają z ujęć i stacji wodociągowych zlokalizowanych na terenach przyległych gmin.

Na terenie wsi Obra Stara, aby zabezpieczyć się przed spadkiem ciśnienia w sieci zbudowano przepompownię wody. Ponadto, na terenie gminy znajdują się studnie:

- „Borzęciczki” (wieś),
- „Czarny Sad” (RSP),
- „Kaniew-Psie Pole”,
- „Góreczki”
- „Orla (RSP),
- „Stara Obra” (RSP),
- „Szpital Rejonowy”,
- „Rozlewnia piwa”,
- „Nasycalnia podkładów”
- „Osiedle mieszkaniowe – sp. Mieszkaniowa”,
- „WZGS – Pozn. Zakł. Mech.”
- „POM”.

Studnie te są obecnie wykorzystywane i na razie nie przewiduje się ich likwidacji. Stan techniczny urządzeń wodociągowych jest zadawalający, jednakże ze względu na rosnące zapotrzebowanie konieczne będzie w niedługim czasie rozbudowanie stacji wodociągowej z Koźmina Wielkopolskiego do Białego Dworu.

3.4.2. Sieć kanalizacyjna

Na terenie całej gminy tylko miasto Koźmin Wielkopolski posiada sieć kanalizacji sanitarnej, której długość wynosi 23,3 km. Pozostałe jednostki osadnicze w gminie nie mają dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej, ani oczyszczalni ścieków, co stwarza zagrożenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych.

W mieście istnieje sieć kanalizacji deszczowej, która obecnie pełni również częściowo rolę kanalizacji ogólnospławnej i transportuje również ścieki komunalne. Ścieki te wpływają więc bez oczyszczenia bezpośrednio do rzeki Orla.

W gminie istnieją również zakładowe oczyszczalnie ścieków zlokalizowane we wsi Borzęciczki i Mokronos. Zapewniają jednak one jedynie neutralizację specyficznych ścieków przemysłowych, nie oczyszczają natomiast ścieków bytowo-gospodarczych.

3.4.3. Sieć gazowa

Dostęp do sieci gazowej na terenie gminy Koźmin Wielkopolski ma większość mieszkańców miasta oraz niewielki odsetek osób zamieszkujących obszary wiejskie. Z sieci gazowej korzysta 42,8% ogółu mieszkańców miasta Koźmin Wielkopolski, w tym 86,2% mieszkańców miasta i 0,7% mieszkańców wsi (stan na 2015 roku). Długość sieci gazowej na terenie gminy wynosi 48 467m, natomiast liczba przyłączy do budynków mieszkalnych wynosi 1 164.

Przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia średnicy 100 mm Zduny - Krotoszyn - Koźmin. W Koźminie Wielkopolskim znajduje się stacja redukcyjno - pomiarowa pierwszego stopnia. Sieć gazowa rozdzielcza prowadzona jest w ulicach miejskich.

3.4.4. Gospodarka odpadami

Odpady komunalne na terenie gminy Koźmin Wielkopolski powstają głównie w gospodarstwach domowych, ale również na terenach nieruchomości niezamieszkałych, takich jak obiekty użyteczności publicznej czy infrastruktury.

Wraz z początkiem 2011 roku składowisko odpadów w Orli zostało zamknięte i przeznaczone do rekultywacji celem zapewnienia bezpiecznego składowania zgromadzonych odpadów, z ograniczeniem zagrożeń dla środowiska gruntowo-wodnego.

Odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych realizowany jest na podstawie indywidualnie zawieranych umów pomiędzy mieszkańcami, a podmiotem świadczącym usługi z zakresu odbioru odpadów komunalnych. W 2016 roku usługę odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych, w postaci zmieszanej i selektywnej, świadczyła firma wyłoniona w drodze przetargu. Na terenie wszystkich wsi znajdują się również pojemniki na odpady plastikowe i szkło.

3.4.5. Sieć elektroenergetyczna

Przez gminę Koźmin Wielkopolski przebiega linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 KV relacji Konin - Jarocin - Koźmin - Krotoszyn. W północnej części miasta znajduje się stacja elektroenergetyczna 110/15 KV, która jest źródłem zasilania dla linii średniego napięcia 15 KV. Sieć średniego napięcia zasilają stacje transformatorowe rozmieszczone we wsiach i w mieście Koźmin Wielkopolski, za pomocą których generowane jest niskie napięcie 380 V i 220 V, na którym funkcjonują urządzenia odbiorcze większości konsumentów energii elektrycznej.

Na terenie gminy znajduje się również fragment dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 400 kV relacji Ostrów - Kromolice.

3.4.6. Zasoby mieszkaniowe

W gminie Koźmin Wielkopolski dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Pod względem własnościowym przeważają mieszkania prywatne (95,42%), natomiast mieszkania komunalne stanowią 3,58% ogółu mieszkań w gminie. W gminie widać wyraźną tendencję wzrostową liczby mieszkań w latach 2010-2015. Wzrost liczby mieszkań w porównaniu do 2010 roku wyniósł 3,84%.

Z danych wynika, że przeciętnie na 1 mieszkanie przypada powierzchnia użytkowa 94m² (stan na 2015 rok). Wskaźnik ten wykazuje tendencje wzrostowe. W porównaniu do roku 2010 jego wartość wzrosła o 1,18%. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wynosi z kolei 27,3m² i jest wyższa od notowanej w 2010 roku o 5,41%. Tendencje wzrostowe wykazuje również liczba mieszkań

w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców. W 2015 roku wskaźnik ten wyniósł 290,7. Dla porównania, w powiecie krotoszyńskim wartość ta wynosi 296,3, a więc o 5,6 mieszkań więcej niż w gminie Koźmin Wielkopolski.

Większość mieszkań w gminie Koźmin Wielkopolski wyposażona jest w podstawowe instalacje sanitarne. Zarówno w mieście, jak i na wsi zauważa się stopniowy wzrost udziału mieszkań z dostępem do wodociągu, łazienki i centralnego ogrzewania w stosunku do ogółu mieszkań w mieście. Największy wzrost zauważono w udziale mieszkań na wsi z dostępem do centralnego ogrzewania – wzrost ten wynosi 0,98% w porównaniu do roku 2013. W mieście wskaźnik ten wyniósł zaledwie 0,13%.

Tabela 19: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno – sanitarne w Gminie Koźmin.

Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno – sanitarne (%)	2013	2014	2015
MIASTO			
Wodociąg	97,50%	97,50%	97,50%
Łazienka	90,80%	90,90%	90,90%
Centralne ogrzewanie	78,20%	78,30%	78,30%
WIEŚ			
Wodociąg	95,80%	95,90%	95,90%
Łazienka	88,20%	88,30%	88,60%
Centralne ogrzewanie	71,10%	71,30%	71,80%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.4.7. Ciepłownictwo

Mieszkańcy gminy Koźmin Wielkopolski oraz zakłady pracy prowadzące działalność na jej terenie dla potrzeb ciepłowniczych wykorzystują indywidualne kotły węglowe. Takie rozwiązanie ma bezpośrednio negatywny wpływ na jakość powietrza. Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii jest jednak zjawiskiem marginalnym, a tereny wiejskie nie są jeszcze zgazyfikowane.

3.5. Analiza sfery środowiskowej

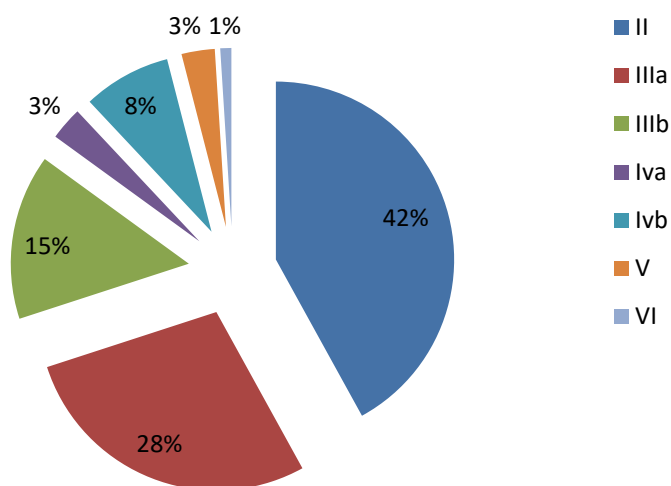
3.5.1. Tereny chronione

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody.

Obszar gminy Koźmin Wielkopolski nie jest objęty programem ochrony przyrody. Ochroną indywidualną na terenie gminy objętych jest natomiast 12 obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji pomników przyrody. Są to głównie drzewa (7 w Koźminie Wielkopolskim, 2 w Góreczkach, 2 w Mokronosie) oraz park dworski w Dębiogórze.

3.5.2. Gleby

Warunki glebowe Równiny Koźmińskiej są dość wyrównane. Żyzne gleby wytworzone są z iłów plioceńskich przykrytych cienką warstwą utworów polodowcowych. Udział gruntów ornych w ogólnej powierzchni gminy wynosi 81,48%. Współczynnik bonitacji gleb jest wysoki i wynosi 1,13. Największy udział stanowią gleby II klasy bonitacyjnej – 42% oraz IIIa – 28%. Na terenie gminy nie występują gleby I klasy bonitacyjnej. Rolnictwo w gminie opiera się głównie na uprawie roślin przemysłowych - buraków cukrowych, rzepaku oraz zbóż – pszenicy i jęczmienia.

Wykres 11: Podział gleb na klasy bonitacyjne na terenie gminy Koźmin Wielkopolski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Koźmin Wielkopolski, 2011 r.

Na obszarze gminy przeważają gleby lekkie do uprawy mechanicznej (68,8% ogółu gruntów orných). Około 80% gruntów rolnych zajmują gleby właściwie uwilgotnione, wytworzone z płytko spiaszczonych glin, zaliczonych do kompleksu drugiego i czwartego. Gleby za suche, wytworzone z piasków luźnych stanowią ok. 3,2%. Około 1,2% powierzchni stanowią gleby okresowo podmokłe. Użytki stale podmokłe zajmują około 0,2% gruntów rolnych. Gleby okresowo podmokłe, które wymagają uregulowania stosunków wodnych zajmują około 48,6% ogólnej powierzchni gruntów orných i 3,3% ogólnej powierzchni użytków zielonych.

Na terenie gminy nie występują gleby zagrożone erozją.

3.5.3. Złoża naturalne

Na terenie gminy Koźmin Wielkopolski występują niewielkie ilości surowców mineralnych.

Powierzchnia wysoczyzny moreny dennej Równiny Koźmińskiej oraz zbocza dolin rzecznych są zbudowane głównie z gliny zwałowej, surowca wykorzystywanego do wyrobu ceramiki. Gлина ta charakteryzuje się zwięzłością, ciężkością i znaczną zawartością węglanów.

Na terenie gminy udokumentowany jest jeden obszar górniczy w Szymanowie, skąd eksploatowane są złoża kopalin pospolitych.

3.5.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Większość obszaru gminy Koźmin Wielkopolski pokrywa się z terenem zlewni rzeki Orli powiązanej ze zlewnią rzeki Baryczy. Tereny te stanowią rezerwę wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych w celach rolniczych. Gmina odwadniania jest głównie przez rzekę Orłę – zlewnia III rzędu, płynąca ze wschodu w kierunku zachodnim i skręcająca na terenie wsi Staniew na południowy-zachód. Niewielka część gminy odwadniana jest przez Obrę i Lubieszkę, płynące w kierunku

północnym, wpadające do kanału Obry. Północno-wschodnia część gminy odwadniana jest przez niewielki ciek Lubieszka.

Na terenie gminy nie występują jeziora, ale spotykane są oczka wodne o antropogenicznym pochodzeniu.

Monitoring stanu czystości rzek przepływających przez gminę Koźmin Wielkopolski wskazuje na ich silne zanieczyszczenie. Wody rzek są silnie zanieczyszczone trudno utleniającymi substancjami organicznymi i biogennymi. Wody te zawierają także ponadnormatywne ilości zawiesin i są zanieczyszczone bakteriologicznie. W ogólnej klasyfikacji wody rzeki Orli zaliczono do złej jakości V klasy czystości. Ocena eutrofizacji wykazała jej występowanie we wszystkich punktach pomiarowych, a wskaźnikami decydującymi były azotany, azot azotanowy, fosfor ogólny i azot ogólny. Głównymi źródłami zanieczyszczeń są ścieki komunalne, pochodzące z gospodarstw domowych na terenie gminy oraz spływy powierzchniowe z pól. Niewłaściwy sposób nawożenia mineralnego i organicznego jest przyczyną migracji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych i podziemnych.

Wody podziemne

Badania przeprowadzone w ramach monitoringu regionalnego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu wykazały, że wody podziemne na terenie gminy Koźmin Wielkopolski należą do grupy Ib, czyli wód wysokiej jakości.

3.5.5. Jakość powietrza

Głównym zagrożeniem dla jakości powietrza atmosferycznego w gminie Koźmin Wielkopolski są opalane węglem paleniska domowe – z tego powodu największe natężenie zanieczyszczeń jest notowane w okresie grzewczym.

Kolejnym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza gminy jest wykorzystywanie paliw płynnych do napędzania silników spalinowych w pojazdach samochodowych, maszynach rolniczych, budowlanych, w kolejnictwie.

3.5.6. Hałas

Na terenie gminy Koźmin Wielkopolski nie były prowadzone badania pod względem natężenia hałasu.

Z analizy zamieszczonej w *Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski* z 2008 roku wynika, że za najbardziej uciążliwy w gminie można uznać hałas komunikacyjny, spowodowany położeniem przy drodze krajowej nr 15 i drodze wojewódzkiej nr 438. Szczególnie uciążliwy pod tym względem jest odcinek drogi krajowej nr 15 przebiegający przez samo centrum miasta Koźmin Wielkopolski.

Na terenie gminy istnieje również zagrożenie hałasem przemysłowym. Pozwolenie na emitowanie hałasu do środowiska posiadają Przedsiębiorstwo Zbożowo-Młynarskie oraz zakład produkcyjny Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej (*Program Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski*).

W przypadku pogorszenia standardów jakości klimatu akustycznego na terenach wymagających ochrony akustycznej należy zastosować środki techniczne, które byłyby w stanie ograniczyć emisję hałasu, co najmniej do poziomu dopuszczalnego.

3.5.7. Gospodarka odpadami niebezpiecznymi

Na terenie gminy zinwentaryzowano w sumie 2070 miejsc, w których występuje azbest. Wśród zinwentaryzowanych nieruchomości zdecydowanie najwięcej jest budynków gospodarczych – jest to 1661 miejsc (np. szopy, garaże, schowki, komórki, wiaty, stodoły itp.), które stanowią ponad 80,1% wszystkich budynków pokrytych wyrobami azbestowymi, natomiast budynków mieszkalnych jest 365, co stanowi około 17,6% ogółu budynków. W trakcie inwentaryzacji natrafiono również na 40 miejsc, w których azbest został zdemontowany i pozostawiony luzem.

Zdecydowana większość wyrobów azbestowych stanowią płyty azbestowo-cementowe faliste (99,2%), z kolei płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie to 0,8% ogółu wyrobów azbestowych na terenie gminy.

W obrębie gminy Koźmin Wielkopolski wyszczególniono 49 obiektów o I stopniu pilności (2,37%), 81 obiektów o II stopniu pilności (3,91%) oraz 1940 obiektów o stopniu III (93,72). I stopień pilności cechuje produkty wymagające pilnego usunięcia

lub zabezpieczenia, II stopień – produkty wymagające ponownej oceny w ciągu roku, natomiast III stopień – produkty wymagające ponownej oceny w okresie do 5 lat.

Wspieranie mieszkańców w usuwaniu azbestu ze środków wewnętrznych gminy jest zdecydowanie niewystarczające w stosunku do zapotrzebowania i mogą się jedynie ograniczyć do częściowego dofinansowania tych działań. W tym przypadku istotna jest aktywna działalność samorządu w pozyskiwaniu funduszy na usuwanie azbestu. Obecnie istnieje możliwość uzyskania pomocy finansowej ze źródeł zewnętrznych, takich jak:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Poznaniu
- Program infrastruktura i środowisko
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich PROW 2014-2020.

3.6 Podsumowanie diagnozy

Po przeprowadzeniu diagnozy można stwierdzić, że na terenie gminy Koźmin Wielkopolski największa liczba zjawisk kryzysowych zachodzi w sferach społecznej, technicznej i środowiskowej. Poszczególne problemy występujące w każdej ze sfer zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 20: Problemy występujące na terenie gminy Koźmin Wielkopolski

Sfera	Występujące problemy
Społeczna	<ul style="list-style-type: none"> - Zmniejszająca się liczba ludności ze względu emigrację mieszkańców, - Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do malejącej liczby osób w wieku przed- i produkcyjnym, - Duży odsetek bezrobotnych kobiet z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim zawodowym w ogólnej liczbie osób bezrobotnych, - Bardzo duży udział osób długotrwale bezrobotnych i osób poniżej 30. roku życia, - Duży udział osób ubogich, chorych i niepełnosprawnych

	<p>korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wskaźnik przestępczości wyższy niż w powiecie, - Zbyt mało miejsc w przedszkolach, - Zmniejszające się zainteresowanie imprezami lokalnymi i działalnością kulturalną.
Gospodarcza	- Większy niż w powiecie odsetek małych i średnich przedsiębiorstw.
Przestrzenno-funkcjonalna	<ul style="list-style-type: none"> - Zły stan techniczny części obiektów zabytkowych, - Mała dostępność obiektów infrastruktury społecznej i użyteczności publicznej poza miastem, - Duży ruch samochodowy w centrum miasta.
Techniczna	<ul style="list-style-type: none"> - Brak sieci kanalizacyjnej poza granicami miasta, - Słabo rozwinięta sieć gazowa, - Nie wszystkie mieszkania są wyposażone w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne.
Środowiskowa	<ul style="list-style-type: none"> - Występujące zjawisko eutrofizacji w rzekach przepływających przez gminę, - Zanieczyszczenie powietrza spalinami z kotłowni domowych, paliw płynnych i ruchu tranzytowego przebiegającego przez miasto, - Hałas spowodowany wzmożonym ruchem tranzytowych przebiegającym przez centrum miasta, - Znaczne występowanie produktów azbestowych, w tym również I stopnia pilności

Źródło: Opracowanie własne.

4. Wyniki przeprowadzonych ankiet

W celu zapoznania się z opinią mieszkańców gminy Koźmin Wlkp. na temat aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń związanych z jej rozwojem przeprowadzono badanie społeczne za pomocą anonimowych ankiet, które respondenci mogli wypełniać i składać do 20 października 2017 r. W odpowiedzi nadesłano 44 kwestionariusze.

Postawione w badaniu pytania dotyczyły występujących w gminie problemów społecznych, rozwoju szeroko rozumianej infrastruktury i przestrzeni gminy, jak również stanu środowiska. Ankietowani zostali również poproszeni o wskazanie

najważniejszych zagadnień, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę, aby zwiększyć jakość życia mieszkańców.

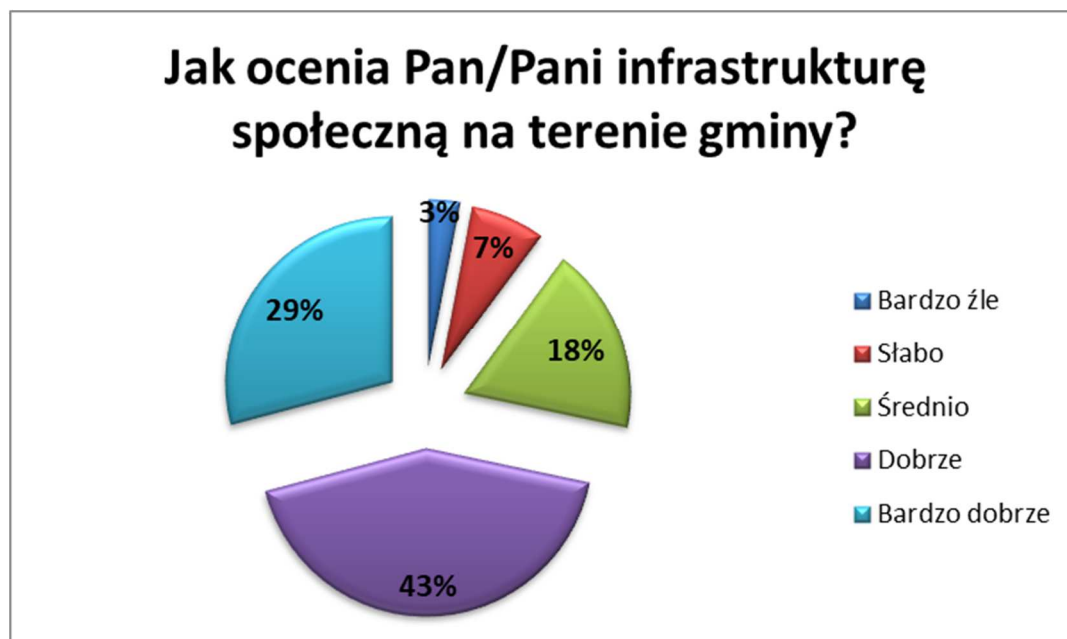
Wszyscy ankietowani zamieszkiwali gminę Koźmin Wlkp., a 75% respondentów stanowiły kobiety. 50% respondentów znajdowało się w przedziale wieku 35- 54 lat, natomiast po 25% stanowiły osoby ankietowane znajdujące się w przedziale wieku 18-34 lat oraz powyżej 55 lat. Ponad 54% badanych posiadało wykształcenie średnie, a blisko 30% wykształcenie wyższe. Pozostałą część osób ankietowanych stanowiły osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowych. Najwięcej respondentów (ponad 63 %) zatrudnionych było u pracodawców, a blisko 28% stanowili emeryci lub renciści.

W pierwszej części ankiety respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny skali występowania na terenie gminy poszczególnych problemów społecznych. Osoby wypełniające ankietę mogły dokonać wyboru spośród pięciu możliwych odpowiedzi:

- „bardzo źle”,
- „słabo”,
- „średnio”,
- „dobrze”,
- „bardzo dobrze”

Pierwsze pytanie odnosiło się do oceny infrastruktury społecznej na terenie gminy. Na poniższym wykresie przedstawiono odpowiedzi ankietowanych. Należy zauważyć, że najczęściej badanych (43% respondentów) określiło infrastrukturę społeczną jako „dobrą”.

Jak ocenia Pan/Pani infrastrukturę społeczną na terenie gminy?

Rysunek 4: Ocena infrastruktury społecznej na terenie gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

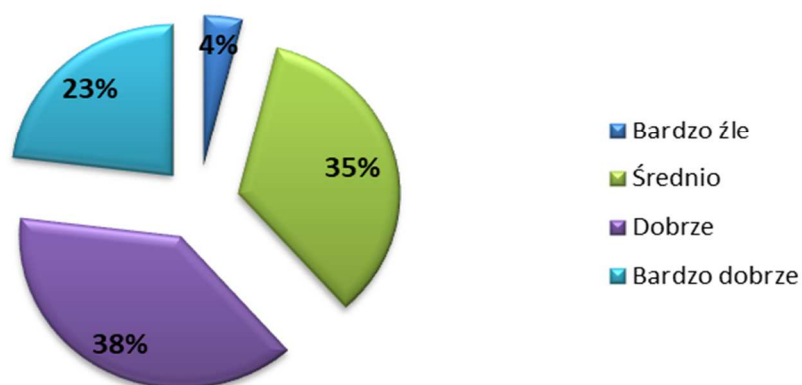
W zakresie oceny infrastruktury społecznej badani zostali poproszeni o ocenę dostępu do żłobków, przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjum oraz do placówek użyteczności publicznej i baz sportowo- rekreacyjnych. Najlepiej został oceniony dostęp do:

- szkół podstawowych, jako „dobry” i „bardzo dobry” (po 46% respondentów),
- gimnazjum, jako „dobry” wskazało 64% ankietowanych i jako „bardzo dobry” uznało 30% respondentów,
- placówek użyteczności publicznej, ponieważ 41% badanych oceniła go jako „bardzo dobry”, a 38% jako „dobry”.
- żłobków i przedszkoli- 46% badanych uznało go za dobry.

Dostęp do baz sportowo- rekreacyjnych badani ocenili w sposób bardzo rozbieżny: jako dobry- 37% ankietowanych, bardzo dobry- 34% ankietowanych, natomiast jako „średni” i „słaby” oceniło odpowiednio 16% i 13% respondentów.

Respondenci w tym pytaniu wyrazili również opinię na temat poziomu edukacji w szkołach podstawowych oraz w gimnazjum. Ocena badanych została przedstawiona na poniższych wykresach.

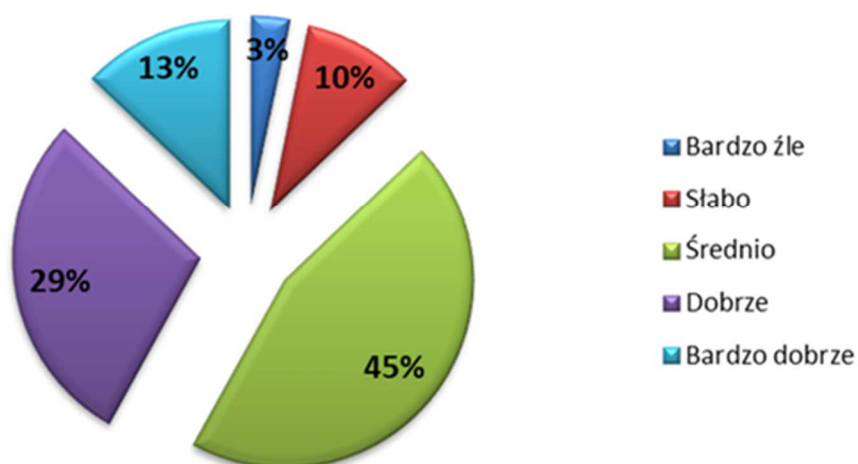
Podziom edukacji w szkołach podstawowych

Rysunek 5: Poziom edukacji w szkołach podstawowych.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

Poziom edukacji w gimnazjum

Rysunek 6: Poziom edukacji w gimnazjum.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

Należy zauważyć, że poziom edukacji w szkołach podstawowych oraz poziom edukacji w gimnazjum został oceniony podobnie, głównie jako „średni” (w taki sposób odpowiedziało 35% respondentów w przypadku szkół podstawowych i 45%

w przypadku gimnazjum) oraz jako „dobry” (w taki sposób odpowiedziało 38% respondentów w przypadku szkół podstawowych i 29% w przypadku gimnazjum).

Kolejne pytanie znajdujące się w ankiecie dotyczyło oceny możliwości integracji mieszkańców. Respondenci odpowiadali w bardzo zróżnicowany sposób, czego przyczyną są indywidualne odczucia osób biorących udział w badaniu, w szczególności ze względu na ich miejsce zamieszkania oraz możliwości komunikacyjne. Ankietowani ocenili, że możliwość uczestniczenia w stowarzyszeniach, klubach i kołach jest „bardzo dobra” (38% respondentów) oraz „średnia” (26% respondentów), natomiast jako „dobrą”, „słabą” i „bardzo złą” wskazało odpowiednio 18%, 13% i 5% badanych osób.

Następnie osoby biorące udział w ankiecie dokonały oceny dostępu do miejsc spotkań. 30% respondentów określiło go jako „bardzo dobry”, a 24% ankietowanych jako „dobry”, po 16% respondentów uważało, że jest „średni” oraz „bardzo zły”, natomiast 14% uznało, że jest „słaby”.

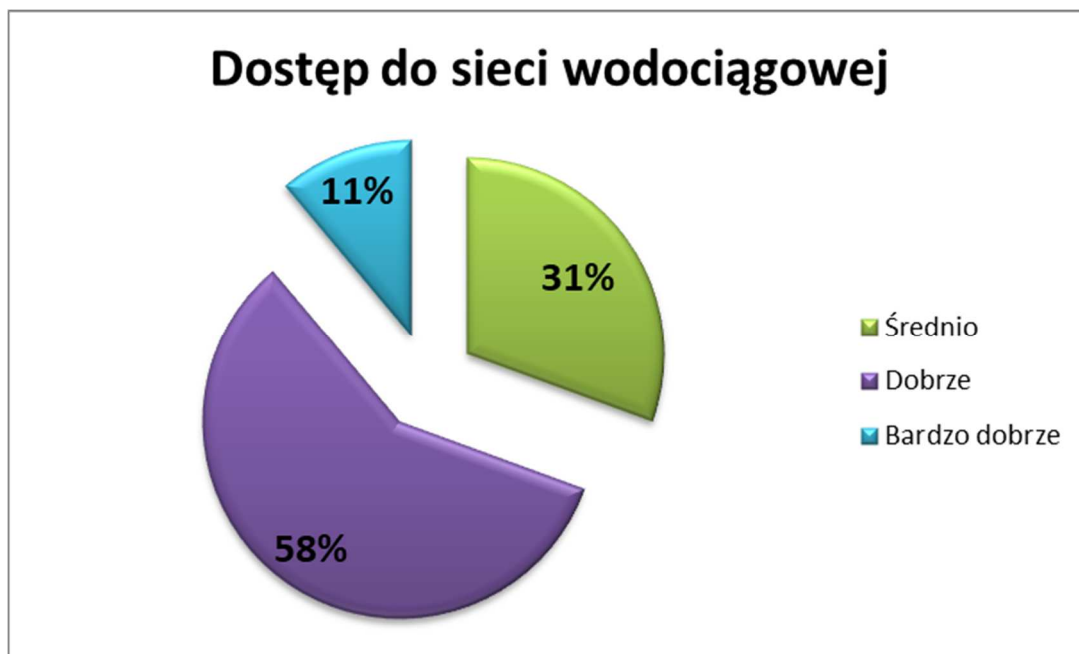
Ostatnie pytanie z tego zakresu dotyczyło oceny jakości miejsc spotkań. Podobnie jak wcześniej opinie badanych było rozbieżne, jednakże należy stwierdzić, że najwięcej respondentów uznało jakość miejsc spotkań, pod względem estetyki i atrakcyjności jako „średnie” (32%). Procentowy udział udzielanych odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Rysunek 7: Jakość miejsc spotkań na terenie gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

Kolejne pytanie dotyczyło oceny infrastruktury technicznej w gminie, którą ankietowani określili głównie jako „średnią” (40% respondentów) i „dobrą” (34% respondentów). Poszczególne pytania odnosiły się do opinii na temat dostępu do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, których odpowiedzi przedstawiają się następująco.

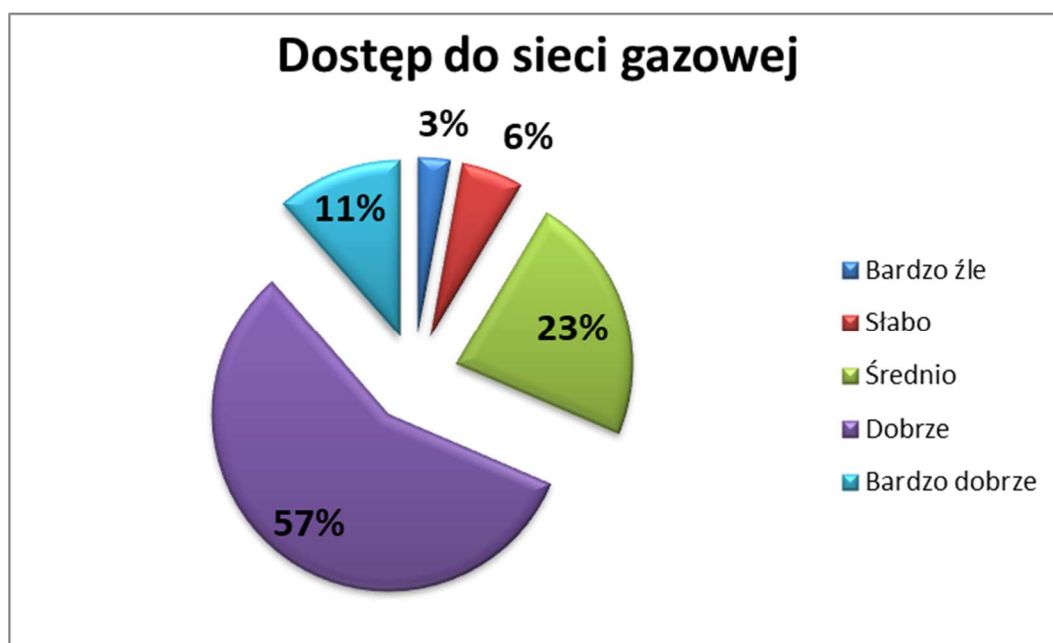
Rysunek 8: Dostęp do sieci wodociągowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

Rysunek 9: Dostęp do sieci kanalizacyjnej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

Rysunek 10: Dostęp do sieci gazowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

Należy zauważyć, że we wskazanych wyżej opiniach respondentów widać podobieństwo i ponad połowa ankietowanych uznała dostęp do wymienionych sieci jako „dobry”.

Następnie oceniono dostęp do Internetu szerokopasmowego. Najwięcej badanych uznało go za „dobry” (44% respondentów) oraz „średni” (38% respondentów).

Nieco gorzej oceniono zasoby mieszkaniowe oraz ich jakość. W obu przypadkach badani wskazali głównie ocenę „średnią” (takiej odpowiedzi udzieliło 32% respondentów w przypadku liczby zasobów mieszkaniowych oraz 40% respondentów w przypadku oceny jakości mieszkań) i „słabą” (takiej odpowiedzi udzieliło 29% respondentów w przypadku liczby zasobów mieszkaniowych oraz 40% respondentów w przypadku oceny jakości mieszkań).

Ostatnie pytania dotyczące zakresu infrastruktury technicznej odnosiły się do oceny stanu nawierzchni dróg, stanu infrastruktury okołodrogowej oraz poczucia bezpieczeństwa drogowego. Najwięcej ankietowanych uznało stan nawierzchni dróg jako „słaby” (36% respondentów) oraz jako „średni” (33% respondentów). Stan infrastruktury okołodrogowej badani ocenili jako „średni” (43% ankietowanych), natomiast bezpieczeństwo drogowe zostało uznane za „dobre” przez blisko połowę

respondentów (47% respondentów), a przez jedną trzecią respondentów jako „bardzo dobre”.

Kolejny zakres pytań dotyczył opinii na temat estetyki przestrzeni gminy. Po pierwsze osoby ankietowane zostały poproszone o dokonanie oceny dbałości mieszkańców o estetykę prywatnych posesji. 45% badanych uznało, że jest „dobra”, a nieco mniej (43% respondentów) udzieliło „średniej” oceny. Po drugie respondenci wyrazili opinię na temat estetyki budynków użyteczności publicznej. Połowa osób ankietowanych uznała, że jest „dobra”, a po 18% badanych wskazało na ocenę „średnią” i „bardzo dobrą”. Po trzecie dokonano oceny estetyki przestrzeni publicznych, w szczególności parków i skwerów, które osoby biorące udział w ankiecie określili jako „dobre” (42% respondentów) i „średnie” (35% respondentów).

Następnie badani dokonali oceny pozostałych elementów życia, takich jak:

- stan środowiska- po 38% respondentów określiło jako „średni” i „dobry”,
- świadomość ekologiczną- najwięcej respondentów (46% osób ankietowanych) oceniło jako „średnią”,
- możliwość znalezienia pracy na terenie gminy- 37% badanych uznało, że możliwości te są „słabe”, a po 26% respondentów wskazało, że są „średnie” oraz „bardzo złe”,
- dostęp do opieki społecznej oraz jakość świadczonych przez nią usług - najwięcej osób ankietowanych (38%) oceniło dostęp do opieki społecznej jako „dobry”, a 29% respondentów jako „bardzo dobry”, natomiast jakość świadczonych przez nią usług oceniono głównie jako „dobrą” (ponad 43% badanych),
- bezpieczeństwo na terenie gminy- blisko połowa osób, które wzięły udział w badaniu oceniło bezpieczeństwo na terenie gminy jako „dobre”, a 37% określiło jako „średnie”.

W następnej części ankiety badani zostali poproszeni o ocenienie natężenia problemów społecznych występujących na terenie gminy, wybierając jedną z czterech następujących odpowiedzi:

- „brak problemu”,
- „niskie”,
- „średnie”,
- „wysokie”.

Większość respondentów uznało, że natężenie problemów społecznych (narkomanii, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, biedy, bezrobocia, przestępczości i przestępczości wśród młodych osób) jest „średnie” (ok. 60% badanych).

Następnie poproszono respondentów o wskazanie pięciu najważniejszych problemów występujących na terenie gminy, które należy rozwiązać. Najczęściej wymieniano następujące problemy:

1. Budowa ścieżek rowerowych (głównie w kierunku Jarocin, Orla),
2. Obwodnica/ fatalny stan dróg,
3. Brak miejsc pracy/ bezrobocie,
4. Modernizacja rynku,
5. Niski poziom płac,

Respondenci wskazywali także na brak perspektyw dla młodych ludzi, brak żłobka, modernizację basenu kąpielowego, poprawę czystości w parku (zanieczyszczony staw), potrzebę lepszego oświetlenia ulic, zbyt małą liczbę toalet publicznych.

W kolejnej części ankiety badani zostali poproszeni o wskazanie przedsięwzięć, które powinny zostać zrealizowane na terenie gminy w pierwszej kolejności. Najwięcej respondentów wskazało remont i budowę dróg (21% respondentów), budowę i modernizację chodników i ścieżek rowerowych (20% respondentów), tworzenie warunków do rozwoju budownictwa mieszkaniowego (10% respondentów) oraz wsparcie lokalnych przedsiębiorców i poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (10% respondentów). Na poniższym wykresie szczegółowo przedstawiono wskazywane przez ankietowanych odpowiedzi.

Rysunek 11: Przedsięwzięcia, które powinny być realizowane w pierwszej kolejności,

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych, 2017 r.

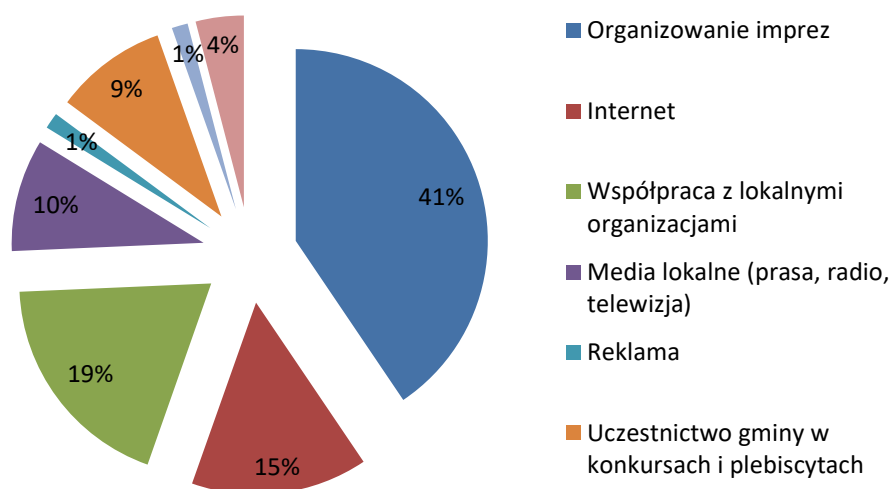
Następnie osoby ankietowane zostały poproszone o dokończenie zdania: „Uważam, że Gmina Koźmin Wlkp. jest...”. Mieszkańcy głównie odpowiedzieli w następujący sposób:

- (...) gminą starzejącą się,
- (...) rozwojowa, spokojna i zadbana,
- (...) przyjazna dla ludzi

Z kolejnej części ankiety wynika, że ok. 70% respondentów uważało, że gmina nie daje mieszkańcom dobrych warunków do życia i perspektyw, nie jest atrakcyjna dla przedsiębiorców oraz turystów i nie ma dobrej sytuacji finansowej. Natomiast ponad połowa osób ankietowanych (52%) wskazało, że gmina jest atrakcyjna dla mieszkańców oraz jest bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy. 57% respondentów uznało, że gmina jest dobrze zarządzana i jest położona w dobrym miejscu.

Następnie ankietowani wskazali formy promocji gminy z jakimi się dotychczas spotkali. Najwięcej respondentów spotkało się z promocją gminy poprzez organizowanie imprez (41% ankietowanych).

Formy promocji gminy

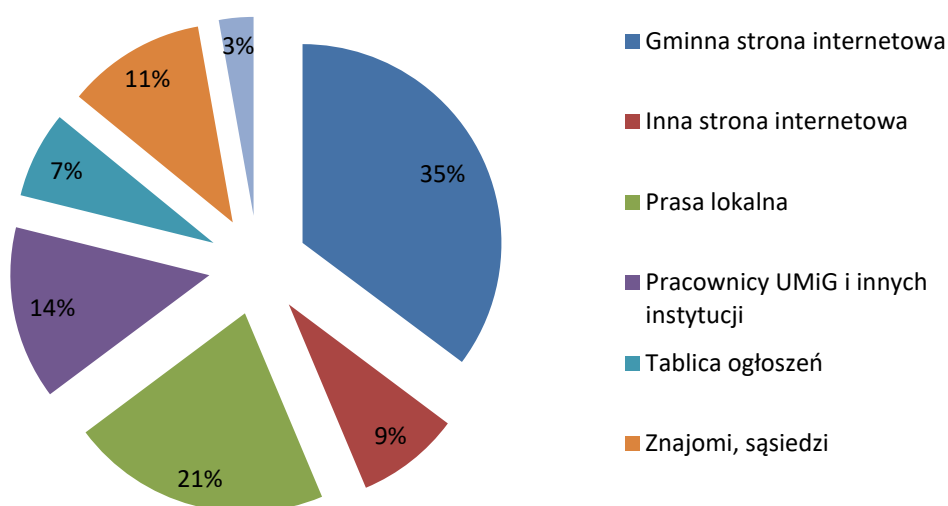

Rysunek 12: Formy promocji gminy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych.

Natomiast informacje o działaniach podejmowanych przez władze i wydarzeniach lokalnych najczęściej respondentów czerpało z gminnej strony internetowej (35% badanych).

Źródła informacji o gminie

Rysunek 13: Źródła informacji o gminie.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie badań społecznych.

Opinie respondentów były w dużym stopniu zróżnicowane. Pozyskiwanie informacji za pomocą takiego środka, cechuje się subiektywnym charakterem, ponieważ opiera się na indywidualnych odczuciach mieszkańców. W związku z tym należy zauważyć podobieństwa udzielanych odpowiedzi. Respondenci najlepiej ocenili infrastrukturę społeczną raz estetykę przestrzeni, natomiast najgorzej kwestie związane z infrastrukturą techniczną. Najbardziej rozbieżnej oceny dokonano w zakresie możliwości integracji mieszkańców, co wskazuje na nierównomierną ilość, jakość oraz częstotliwość organizowanych wydarzeń integracyjnych w gminie. Większość respondentów uznało, że natężenie problemów społecznych (narkomanii, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, biedy, bezrobocia, przestępczości i przestępczości wśród młodych osób) jest „średnie”. Respondenci uważają gminę za spokojne i przyjazne miejsce do życia, które jest dobrze położone wśród wielu terenów zielonych. Osoby ankietowane były zadowolone, także z dostępu do placówek oświatowych i ośrodka sportu. Uznali jednak, że w gminie brakuje obwodnicy, dróg i nawierzchni, nowych mieszkań, szpitala, ścieżek rowerowych, miejsc pracy oraz możliwości rozwoju dla młodych ludzi.

Aby przybliżyć mieszkańcom proces rewitalizacji i zachęcić ich do aktywnego udziału w prowadzonych działaniach przeprowadzono konsultacje. Pierwsze z nich odbyły się 20 października 2017 roku w godzinach 14.00 – 17.00 w sali sesyjnej Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski. Spotkanie to miało na celu poznanie opinii mieszkańców na temat sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta i Gminy Koźmin Wlkp.

Drugie spotkanie odbyło się 14.11.2017 w godzinach 14.00 – 17.00 w sali sesyjnej Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski i dotyczyło ono gotowego Lokalnego Programu Rewitalizacji i projektów w nim zawartych.

Pomimo zaangażowania Gminy w promocję konsultacji i zachęcenie mieszkańców od przyjścia oraz przedyskutowania wyżej wymienionego programu, na konsultacjach nie pojawił się żaden interesariusz.

5. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Kolejnym etapem prac nad Programem Rewitalizacji było opracowanie zestawu wskaźników ze sfery społecznej oraz gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Wszystkie dane liczbowe dla poszczególnych jednostek analitycznych zostały pozyskane z Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wlkp. i przedstawiają stan na koniec roku 2016.

Wskaźniki te posłużyły wyznaczeniu obszaru zdegradowanego. Aby obiektywnie porównać jednostki analityczne podlegające diagnozie, a tym samym precyzyjnie i jednoznacznie wskazać obszary wymagające interwencji zastosowano wskaźnik Perkala. Jest to jedna z metod porządkowania liniowego charakteryzująca się układaniem obiektów w kolejności, co pozwala porównywać badane obiekty i hierarchizować je względem siebie¹. Wcześniej jednak konieczna była standaryzacja zmiennych, aby doprowadzić do eliminacji jednostek miary i wyrównania wartości zmiennych. Standaryzacja zmiennych została dokonana zgodnie ze wzorami:

$$Z_{ik} = \frac{X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla stymulant}^2$$

$$Z_{ik} = \frac{-X_{ik} - \bar{X}_k}{S_k} \text{ dla destymulant}^3$$

Gdzie:

Z_{ik} – standaryzowana wartość k-tej zmiennej w i-tej jednostce,

X_{ik} - wartość cechy k w badanej jednostce przestrzennej i,

$\bar{X}_k$ – średnia arytmetyczna k-tej zmiennej,

S_k – odchylenie standardowe k-tej zmiennej.

---

¹ Parysek, J. J., Wojtasiewicz L., 1979. Metody analizy regionalnej i metody planowania regionalnego, Studia KPZK PAN, t. 69, Państwowe Wydaw. Nauk.

² Stymulanty to zmienne, których **rosnące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

³ Destymulanty to zmienne, których **malejące** wartości są oceniane pozytywnie z punktu widzenia danego zjawiska.

W ten sposób uzyskane zestandaryzowane zmienne tworzą macierz zmiennych opisujących wszystkie jednostki analityczne. Kolejnym krokiem było obliczenie wskaźnika Perkala według wzoru:

$$\wp = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n y'_{ij}$$

Gdzie:

WP – wskaźnik Perkala,

n – ilość obiektów,

y'_{ij} – standaryzowana wartość j-tej cechy w i-tym obiekcie, po zmianie destymulant na stymulanty.

Na podstawie uzyskanych wartości syntetycznego miernika Perkala przeprowadzono klasyfikację jednostek analitycznych w Gminie Koźmin Wlkp. ze względu na poziom rozwoju społeczno - gospodarczego. Podstawą uzyskania klasy są przedziały, jakie przyjmuje wskaźnik w oparciu o średnią arytmetyczną i odchylenie standardowe. Klasy badanych obiektów uzyskuje się, wykorzystując następujący schemat⁴:

Klasa	Przedział	Poziom rozwoju
I	$\wp > \sum \bar{X} + \frac{s}{2}$	bardzo dobry
II	$\sum \bar{X} + \frac{s}{2} > \wp > \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	przeciętny
III	$\wp < \sum \bar{X} - \frac{s}{2}$	niedostateczny

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* obszar zdegradowany to obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy, który jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk **społecznych**, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w pozostałych sferach. Na tej

⁴

Pluta W., 1986. Wielowymiarowa analiza porównawcza w modelowaniu ekonometrycznym, PWN, Warszawa.

podstawie w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta i Gminy Koźmin Wlkp. w pierwszej kolejności dokonano analizy wskaźnikowej sfery społecznej metodą Perkala, a po uzyskaniu wyników przydzielono jednostki analityczne do jednej z trzech klas. Następnie określono zjawiska kryzysowe występujące w pozostałych sferach.

Kolorem zielonym znaczone obszary, dla których wskaźnik przyjął wartość większą niż wartość sumy średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Kolorem żółtym oznaczono jednostki analityczne, dla których wskaźnik przyjął wartość w przedziale pomiędzy sumą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego oraz różnicą średniej arytmetycznej i połowy odchylenia standardowego. Wartości, dla których wskaźnik Perkala jest mniejszy od wartości różnicy średniej i połowy odchylenia standardowego oznaczono kolorem czerwonym.

Tabela 21: Zestawienie wskaźników sfery społecznej dla poszczególnych jednostek analitycznych.

Lp.	Jednostka analityczna	Osoby bezrobotne			Bezrobotne kobiety			Liczba przestępstw i wykroczeń			Liczba dzieci do lat 17 uprawnionych do zasiłku rodzinnego			Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe			Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe			Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji posiadających osobowość prawną			Wskaźnik Perkal'a
		ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	wartość standaryzowana	ogółem	udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych	wartość standaryzowana	ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	wartość standaryzowana	ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	wartość standaryzowana	ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	wartość standaryzowana	ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	wartość standaryzowana	ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki	wartość standaryzowana	
1	Borzęccice	11	1,86	-0,8232	7	0,64	-0,9481	7	1,19	-0,2258	17	2,88	1,1274	3	0,51	0,3585	3	0,51	-1,5096	0	0	-0,4369	-0,3511
2	Biały Dwór	3	1,22	-0,199	2	0,67	-1,0381	2	0,81	0,187	15	6,1	0,0415	1	0,41	0,6964	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-0,0177
3	Borzęcizki	2	0,55	0,4495	2	1	-2,0291	3	0,82	0,1747	7	1,92	1,4509	2	0,55	0,2228	1	0,27	-0,5281	0	0	-0,4369	-0,0995
4	Cegielnia	0	0	0,9813	0	0	0,9437	1	0,93	0,0622	9	8,33	-0,7133	1	0,93	-1,0246	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,0626
5	Czarny Sad	1	0,41	0,5879	0	0	0,9437	3	1,22	-0,2624	10	4,07	0,7278	1	0,41	0,6964	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,4117
6	Debiogóra	0	0	0,9813	0	0	0,9437	1	1,47	-0,5399	5	7,35	-0,3823	1	1,47	-2,8292	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-0,234
7	Gałązki	1	0,43	0,5695	0	0	0,9437	2	0,85	0,1449	11	4,68	0,5199	1	0,43	0,6333	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,4286
8	Gościejew	1	0,35	0,6393	0	0	0,9437	3	1,06	-0,0861	12	4,24	0,6686	1	0,35	0,8725	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,4609
9	Góreczki	1	0,61	0,3947	0	0	0,9437	1	0,61	0,4158	9	5,45	0,2586	1	0,61	0,0352	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,3195
10	Józefów	0	0	0,9813	0	0	0,9437	2	2,25	-1,3985	7	7,87	-0,5552	1	1,12	-1,6795	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-0,2171
11	Kaniew	1	0,43	0,5695	0	0	0,9437	1	0,43	0,6154	9	3,83	0,8072	1	0,43	0,6333	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,5368
12	Koźmin I	22	2,92	-1,8427	14	0,64	-0,9481	0	0	1,0858	79	10,48	-1,4372	5	0,66	-0,1539	4	0,53	-1,6021	3	0,4	3,4697	-0,2041
	Koźmin II	35	2,95	-1,875	19	0,54	-0,6701	1	0,08	0,9926	99	8,35	-0,718	4	0,34	0,9258	3	0,25	-0,4367	3	0,25	2,0467	0,0379
	Koźmin III	29	3,4	-2,3054	21	0,72	-1,209	3	0,35	0,6974	115	13,47	-2,4462	8	0,94	-1,0605	8	0,94	-3,308	2	0,23	1,8625	-1,1099
	Koźmin IV	33	2,64	-1,578	18	0,55	-0,6778	2	0,16	0,9086	85	6,81	-0,1993	3	0,24	1,2468	2	0,16	-0,0475	3	0,24	1,9233	0,2252
	Koźmin V	28	2,47	-1,4085	17	0,61	-0,8612	2	0,18	0,8908	91	8,02	-0,6091	6	0,53	0,2902	5	0,44	-1,2259	3	0,26	2,1606	-0,109
	Koźmin VI	56	3,44	-2,348	43	0,77	-1,339	4	0,25	0,8142	167	10,26	-1,3631	10	0,61	0,0081	10	0,61	-1,9538	2	0,12	0,7693	-0,7732
13	Lipowiec	1	0,62	0,3839	0	0	0,9437	3	1,85	-0,9614	10	6,17	0,0161	1	0,62	-0,002	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,0813
14	Mokronos	3	0,83	0,177	2	0,67	-1,0381	4	1,11	-0,1391	15	4,16	0,6973	2	0,55	0,2076	2	0,55	-1,7008	0	0	-0,4369	-0,319
15	Nowa Obra	1	0,29	0,6991	0	0	0,9437	2	0,58	0,4412	15	4,37	0,6237	1	0,29	1,0773	1	0,29	-0,5987	0	0	-0,4369	0,3928
16	Orla	2	0,53	0,4651	1	0,5	-0,5427	1	0,27	0,791	13	3,47	0,9298	2	0,53	0,2762	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,3011

17	Pogorzalki Wielkie	2	1,71	-0,6732	1	0,5	-0,5427	2	1,71	-0,804	11	9,4	-1,074	1	0,85	-0,7886	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-0,5277
18	Sapieżyn	1	0,63	0,3726	0	0	0,9437	1	0,63	0,3905	11	6,92	-0,2355	1	0,63	-0,0406	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,2313
19	Serafinów	2	1,47	-0,442	1	0,5	-0,5427	1	0,74	0,2729	11	8,09	-0,6305	1	0,74	-0,393	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-0,221
20	Skałów	2	1,74	-0,7019	2	1	-2,0291	6	5,22	-4,682	12	10,43	-1,4228	1	0,87	-0,8379	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-1,355
21	Staniew	2	0,35	0,6441	1	0,5	-0,5427	7	1,22	-0,2624	10	1,74	1,512	3	0,52	0,3116	1	0,17	-0,1061	0	0	-0,4369	0,16
22	Stara Obra	2	0,33	0,6661	1	0,5	-0,5427	1	0,16	0,9057	13	2,12	1,3854	2	0,33	0,964	2	0,33	-0,7423	0	0	-0,4369	0,3142
23	Suśnia	0	0	0,9813	0	0	0,9437	1	1,39	-0,4496	5	6,94	-0,2444	1	1,39	-2,5585	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-0,1627
24	Szymanów	1	0,62	0,3839	0	0	0,9437	1	0,62	0,4034	11	6,79	-0,1923	1	0,62	-0,002	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,2465
25	Tatary	0	0	0,9813	0	0	0,9437	1	1,08	-0,1029	11	11,83	-1,8931	1	1,08	-1,5194	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	-0,2003
26	Walerianów	1	0,44	0,5549	0	0	0,9437	3	1,32	-0,3752	12	5,29	0,3154	1	0,44	0,5837	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,3159
27	Wałków	1	0,36	0,6344	0	0	0,9437	3	1,08	-0,1029	7	2,51	1,2531	1	0,36	0,8557	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,5389
28	Wrotków	2	0,52	0,4759	1	0,5	-0,5427	4	1,04	-0,0688	9	2,35	1,3068	1	0,26	1,1782	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,3626
29	Wyřebin	1	0,37	0,6228	0	0	0,9437	2	0,74	0,2669	13	4,81	0,4746	1	0,37	0,816112	0	0	0,6254	0	0	-0,4369	0,4733

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., 2016 r.

Tabela 22: Zestawienie wskaźników pozostałych sfer dla poszczególnych jednostek analitycznych.

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba osób niepracujących (emeryci, renciści)			Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych			Wskaźnik Perkala
		ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	ogółem	w przeliczeniu na 100 mieszkańców	Wartość standaryzowana	
1	Borzęccice	94	15,93	0,2638	0	0	-1,5882	-0,6622
2	Biały Dwór	32	13,01	0,9216	7	2,85	-0,5142	0,2037
3	Borzęciczki	51	14,01	0,696	11	3,02	-0,4476	0,1242
4	Ciegielnia	21	19,44	-0,5264	0	0	-1,5882	-1,0573
5	Czarny Sad	31	12,60	1,0131	7	2,85	-0,5142	0,2495
6	Debiogóra	19	27,94	-2,438	3	4,41	0,077	-1,1805
7	Gałązki	40	17,02	0,0188	11	4,68	0,1786	0,0987
8	Gościejew	42	14,84	0,5093	6	2,12	-0,788	-0,1393
9	Góreczki	21	12,73	0,9848	5	3,03	-0,4444	0,2702
10	Józefów	15	16,85	0,0564	5	5,62	0,5323	0,2944
11	Kaniew	35	14,89	0,4974	4	1,7	-0,9457	-0,2242
12	Koźmin I	88	11,67	1,2224	84	11,14	2,6168	1,9196
	Koźmin II	134	11,30	1,3063	105	8,85	1,7535	1,5299
	Koźmin III	156	18,27	-0,2615	46	5,39	0,4449	0,0917
	Koźmin IV	142	11,38	1,2883	90	7,21	1,1338	1,2111
	Koźmin V	117	10,32	1,527	112	9,88	2,1397	1,8333
	Koźmin VI	247	15,17	0,4348	52	3,19	-0,3826	0,0261
13	Lipowiec	37	22,84	-1,2902	9	5,56	0,5087	-0,3907
14	Mokronos	51	14,13	0,6698	15	4,16	-0,0199	0,325
15	Nowa Obra	48	13,99	0,6998	15	4,37	0,0625	0,3811
16	Orla	60	16,00	0,2485	16	4,27	0,0222	0,1354
17	Pogorzałki Wielkie	25	21,37	-0,959	8	6,84	0,9927	0,0168
18	Sapieżyn	32	20,13	-0,6797	0	0	-1,5882	-1,1339
19	Serafinów	29	21,32	-0,9491	8	5,88	0,6321	-0,1585
20	Skałów	25	21,74	-1,0426	2	1,74	-0,9318	-0,9872
21	Staniew	92	16,03	0,2423	24	4,18	-0,01	0,1161
22	Stara Obra	86	14,01	0,697	20	3,26	-0,3587	0,1691
23	Suśnia	14	19,44	-0,5264	1	1,39	-1,064	-0,7952
24	Szymanów	31	19,14	-0,457	9	5,56	0,5087	0,0259
25	Tatary	25	26,88	-2,1996	6	6,45	0,847	-0,6763
26	Walerianów	57	25,11	-1,801	1	0,44	-1,4219	-1,6115
27	Wałków	47	16,85	0,0582	17	6,09	0,7117	0,385
28	Wrotków	54	14,10	0,6762	11	2,87	-0,5042	0,086
29	Wyřębin	57	21,11	-0,9013	11	4,07	-0,0504	-0,4759

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., 2016 r.

Lp.	Jednostka analityczna	Odsetek budynków infrastruktury społecznej w złym stanie technicznym [%]	Wskaźnik Perkala
1	Biały Dwór	25	-0,8066
2	Borzędice	15	-0,1931
3	Borzęciczki	10	0,1137
4	Cegielnia	10	0,1137
5	Czarny Sad	10	0,1137
6	Dębiogóra	30	-1,1134
7	Gałązki	10	0,1137
8	Gościejew	10	0,1137
9	Góreczki	10	0,1137
10	Józefów	25	-0,8066
11	Kaniew	10	0,1137
12	Koźmin I	0	0,7272
	Koźmin II	0	0,7272
	Koźmin III	70	-3,5675
	Koźmin IV	0	0,7272
	Koźmin V	70	-3,5675
	Koźmin VI	20	-0,4999
13	Lipowiec	5	0,4205
14	Mokronos	5	0,4205
15	Nowa Obra	5	0,4205
16	Orla	5	0,4205
17	Pogorzałki Wielkie	5	0,4205
18	Sapieżyn	5	0,4205
19	Serafinów	10	0,1137
20	Skałów	0	0,7272
21	Staniew	10	0,1137
22	Stara Obra	5	0,4205
23	Suśnia	0	0,7272
24	Szymanów	3	0,5432
25	Tatary	10	0,1137
26	Walerianów	5	0,4205
27	Wałków	5	0,4205
28	Wrotków	0	0,7272
29	Wyrębin	0	0,7272

Lp.	Jednostka analityczna	Liczba osób korzystających ze zbiorników bezodpływowych		
		ogółem	na 100 mieszkańców jednostki analitycznej	Wskaźnik Perkala
1	Borzędice	570	96,61	-0,6559
2	Biały Dwór	221	89,84	-0,4401
3	Borzęciczki	328	90,11	-0,4488
4	Ciegielnia	97	89,81	-0,4394
5	Czarny Sad	221	89,84	-0,4401
6	Debiogóra	61	89,71	-0,4359
7	Gałązki	212	90,21	-0,452
8	Gościejew	255	90,11	-0,4486
9	Góreczki	149	90,3	-0,4549
10	Józefów	80	89,89	-0,4417
11	Kaniew	212	90,21	-0,452
12	Koźmin I	78	10,34	2,0936
	Koźmin II	93	7,84	2,1734
	Koźmin III	68	7,96	2,1695
	Koźmin IV	98	7,85	2,173
	Koźmin V	91	8,02	2,1676
	Koźmin VI	130	7,99	2,1688
13	Lipowiec	146	90,12	-0,4492
14	Mokronos	344	95,29	-0,6139
15	Nowa Obra	309	90,09	-0,448
16	Orla	338	90,13	-0,4495
17	Pogorzałki Wielkie	109	93,16	-0,5461
18	Sapieżyn	143	89,94	-0,4433
19	Serafinów	122	89,71	-0,4359
20	Skatów	104	90,43	-0,4591
21	Staniew	517	90,07	-0,4475
22	Stara Obra	553	90,07	-0,4473
23	Suśnia	65	90,28	-0,4541
24	Szymanów	146	90,12	-0,4492
25	Tatary	84	90,32	-0,4555
26	Walerianów	204	89,87	-0,441
27	Wałków	251	89,96	-0,4441
28	Wrotków	343	89,56	-0,4311
29	Wyłębin	241	89,26	-0,4216

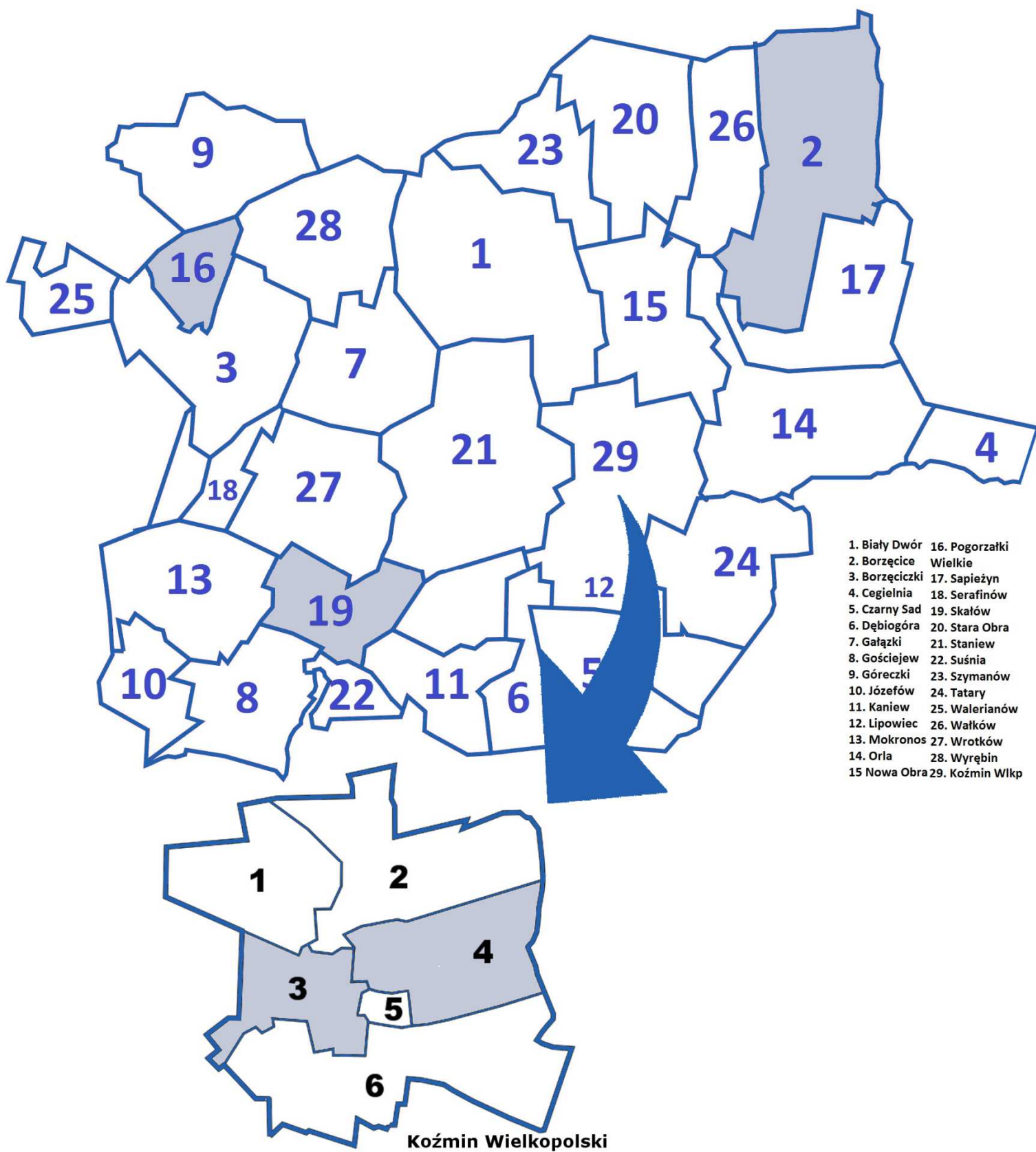
Na podstawie powyższych analiz wyznaczono obszar zdegradowany Gminy Koźmin Wlkp., który stanowią jednostki analityczne: Koźmin III, Koźmin VI, Borzęcice, Pogorzałki Wielkie i Skałów.

Tabela 23. Dane wyznaczonego obszaru zdegradowanego gminy Koźmin Wlkp.

Miejscowość	Powierzchnia (ha)	Udział powierzchni w powierzchni Gminy (%)	Liczba ludności (os.)	Udział liczby ludności w liczbie ludności Gminy (%)
Borzęcice	911,5	6,13	590	4,25
Koźmin Wlkp. III	113,6	0,76	854	6,15
Koźmin Wlkp. VI	194,6	1,31	1628	11,73
Pogorzałki Wielkie	222,4	1,50	117	0,84
Skałów	357,7	2,41	115	0,83
RAZEM	1799,8	12,11	3187	23,80

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., 2016 r.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020* obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, który nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Wskazane warunki zostały spełnione przez wyznaczony powyżej obszar zdegradowany, dlatego też został on wyznaczony jako **obszar rewitalizacji**.

Rysunek 14: Obszar rewitalizacji w Gminie Koźmin Wielkopolski

Źródło: opracowanie własne

6. Charakterystyka obszarów rewitalizacji

W celu dokładnego rozpoznania przyczyn i skutków występujących na terenie obszaru rewitalizacji zjawisk kryzysowych, przeprowadzono charakterystykę i pogłębioną analizę miejscowości. Ważne jest wskazanie problemów dotyczących jednostki, których nie można opisać za pomocą wskaźników (np. rozpad więzi społecznych).

Borzęćce

Jednostka analityczna Borzęćce położona jest na północ od Koźmina, którą zamieszkuje 4,25 % ludności całej gminy Koźmin Wlkp. Na obszarze Borzęćce występuje problem bezrobocia oraz postępujący proces pauperyzacji społeczeństwa. Przyczyn należy upatrywać w bierności osób długotrwale bezrobotnych, którzy nie podejmują działań zmierzających do poprawy jakości życia.

Długotrwałe bezrobocie, brak chęci podnoszenia poziomu życia niekorzystnie wpływa na najbliższe otoczenie części tych osób, w szczególności dzieci i młodzież. Brak odpowiednich wzorców zachowań prowadzi do kształtowania wśród młodych ludzi negatywnych postaw. Dlatego też należy skierować działania na aktywizację zawodową osób bezrobotnych, a także wspierać efektywny rozwój dzieci i młodzieży, wskazując im możliwe ścieżki perspektywistycznej edukacji, a w konsekwencji kariery zawodowej. Konieczne jest przeprowadzenie działań dla osób młodych, dzięki którym będą mogli rozwijać swoje zainteresowania i pasje oraz podejmować odpowiednie decyzje związane z ich przyszłością.

Koźmin III

Jednostka analityczna Koźmin III jest zamieszkiwana przez 6,15 % ludności gminy. Pomimo możliwości uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i różnego rodzaju imprezach organizowanych na terenie jednostki, jej mieszkańcy przedstawiają niski poziom integracji społecznej.

We wskazanej jednostce znajduje się najwięcej osób korzystających z pomocy społecznej (0,94 gospodarstw domowych na 100 mieszkańców). Świadczenia są pobierane głównie z powodu ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności.

Osoby bezrobotne mają trudności w znalezieniu zatrudnienia, przez co konieczne jest podjęcie działań w celu podniesienia ich aktywności zawodowej. W jednostce występuje duży udział bezrobotnych kobiet (0,72 bezrobotne kobiety na 100 mieszkańców jednostki). Należy zachęcić i zmotywować osoby bezrobotne do podnoszenia swoich kwalifikacji i nabywania nowych umiejętności poprzez udział w różnego rodzaju kursach i szkoleniach, a także angażować do prowadzenia własnych działalności gospodarczych.

Koźmin VI

Na terenie jednostki analitycznej Koźmin VI występuje problem związany z szerzącymi się niekorzystnymi zjawiskami społecznymi wśród dzieci i młodzieży. Wynika to z braku wystarczającej oferty spędzania wolnego czasu pozaszkolnego skierowanej do dzieci i młodzieży, która wspierałaby kształcenie odpowiednich wzorców postępowania. Osoby młode zamieszkujące wskazaną jednostkę analityczną, ze względu na dużą liczbę ludności (11,73% ludności gminy) posiadają pewnego rodzaju anonimowość i czują większą wolność czy też bezkarność swoich czynów. Należy zatem ukierunkować działania na tym obszarze, na rozwój właściwych postaw społecznych i profilaktykę związaną z uświadamianiem młodym osobom niebezpieczeństw i konsekwencji takich zjawisk jak np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie.

W jednostce znajduje się najwięcej gospodarstw domowych pobierających stałe świadczenia z pomocy społecznej i najwyższy udział osób bezrobotnych (3,44 osób bezrobotnych na 100 mieszkańców jednostki).

Długotrwałe bezrobocie oraz trudności w znalezieniu zatrudnienia prowadzą do wielu niekorzystnych następstw, takich jak: popadanie w alkoholizm, depresje, czy też rozpad więzi rodzinnych. Dlatego też ważne jest podejmowanie działań mających na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych. Pomoc w znalezieniu zatrudnienia, poprzez organizację kursów i szkoleń oraz motywowanie do podnoszenia kwalifikacji i rozwoju może doprowadzić do pobudzenia wiary we własne możliwości i chęci do pozytywnych zmian w życiu. Problem bezrobocia niekorzystnie wpływa nie tylko na same osoby bezrobotne, ale także na ich najbliższych i domowników. Trudne sytuacje życiowe niejednokrotnie stanowią przyczynę dalszych komplikacji rodzinnych i społecznych.

Pogorzałki Wielkie

Miejscowość Pogorzałki Wielkie posiada rozproszony układ zabudowań, zamieszkałych jedynie przez 0,84 % ludności całej gminy. Na terenie jednostki występuje problem bezrobocia (1,71 osób bezrobotnych na 100 mieszkańców jednostki) oraz wyższy w porównaniu do pozostałych jednostek analitycznych poziom przestępczości (1,71 przestępstw na 100 mieszkańców).

Niekorzystne zjawiska społeczne panujące na terenie jednostki mogą negatywnie wpływać na dzieci i młodzież, dlatego niezmiernie ważne są działania promujące przekazywanie odpowiednich wartości i postaw społecznych.

W Pogorzałkach Wielkich występuje również słaba integracja społeczna mieszkańców, w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych, co w konsekwencji może doprowadzić do ich osamotnienia i wykluczenia społecznego. Ważne jest zatem umożliwienie wskazanej części społeczeństwa aktywności w życiu publicznym gminy. Przeprowadzanie działań szerzących zrozumienie oraz bezinteresowną pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym przyczyni się do zwiększenia poczucia ich przynależności do lokalnej wspólnoty.

Skatów

Jednostka analityczna Skatów położona jest na południowy -zachód od Koźmina na prawym brzegu Orli. W Skatowie dużo osób korzysta z pomocy społecznej i prowadzi życie niesatysfakcjonującej jakości. Występuje również najwyższy poziom przestępstw i wykroczeń (5,22 przestępstwa na 100 mieszkańców). Należy zwrócić uwagę na osoby młode, które powinny czerpać odpowiednie wzory do naśladowania oraz rozwijać swoje umiejętności i pasje. Brak właściwego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży może doprowadzić do wzrostu niekorzystnych zjawisk społecznych, takich jak sięganie po alkohol i narkotyki czy też dopuszczanie się wykroczeń porządkowych.

Ważne jest przeprowadzenie działań profilaktycznych kształtujących właściwe postawy społeczne i moralne wśród mieszkańców, w szczególności młodych osób. Należy stworzyć odpowiednią ofertę form spędzania wolnego czasu promującą rozwój edukacyjny, osobisty i zawodowy oraz zdrowy styl życia i aktywność fizyczną wśród mieszkańców.

7. Wizja i cele programu rewitalizacji

7.1. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

„ Mieszkańcy zrewitalizowanych obszarów cechują się zaangażowaniem w życie publiczne, ciągłym dążeniem do rozwoju osobistego i zawodowego oraz działaniem na rzecz wspólnego dobra świadomej i otwartej społeczności.”

Realizacja projektów pobudziła wśród mieszkańców chęć rozwoju i samorealizacji oraz zmotywowała do aktywności w sferze zawodowej i społecznej. Działania skierowane na edukację, szkolenia i podnoszenie kwalifikacji przyczyniły się do wzrostu wiary we własne możliwości osób bezrobotnych oraz osób nieusatysfakcjonowanych z dotychczasowego zatrudnienia. Działania te przyczyniły się do poprawy sytuacji życiowych mieszkańców. Lokalna społeczność chętnie i licznie uczestniczy w życiu publicznym, współdecydując o sprawach dotyczących całej wspólnoty. Wypracowane postawy pozwalają na przekazywanie młodszemu pokoleniu właściwych wzorców zachowań. Mieszkańcy żyją w poczuciu bezpieczeństwa i zadowolenia z poziomu prowadzonego życia.

Dzięki realizacji projektów inwestycyjnych przebudowano i odnowiono obiekt użyteczności społecznej, przekształcając go na Urząd Stanu Cywilnego, zapewniając tym samym właściwe warunki do zawierania związków małżeńskich przez mieszkańców. Ponadto zagospodarowano tereny nad rzeką Orlą i utworzono ciekawą propozycję do spędzania wolnego czasu, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Remont basenu umożliwił korzystanie oraz uczestnictwo w zaplanowanych działaniach osobom niepełnosprawnym.

Dzięki zrealizowaniu zaplanowanych projektów mieszkańcy podobszarów rewitalizacji zyskali nowe miejsca spotkań oraz szeroką ofertę form spędzania wolnego czasu, przez co znacząco wzrósł poziom integracji społecznej. Korzystny wpływ wywarły przede wszystkim zajęcia mające na celu rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Zaangażowanie we własny rozwój doprowadziło do postępu gospodarczego, spadku bezrobocia i zahamowania procesu ubożenia części społeczeństwa. Pozytywne skutki przeprowadzonych działań są odczuwalne także, przez dzieci i młodzież, którym umożliwiono rozwój, edukację i kształtowanie właściwych postaw społecznych.

7.2. Cele rewitalizacji i kierunki działań

Podstawowym celem działań rewitalizacyjnych jest eliminacja występujących zjawisk kryzysowych, głównie w sferze społecznej. Aby do tego doprowadzić wyznaczono następujące cele strategiczne i kierunki działań programu rewitalizacji:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców.

o Kierunki:

- 1.1. Wsparcie rozwoju edukacyjnego i zawodowego mieszkańców, w szczególności poprzez efektywne kształcenie dzieci i młodzieży oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych.
- 1.2. Profilaktyka i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym.
- 1.3. Szerzenie świadomości prozdrowotnej wśród lokalnej społeczności.

2. Integracja społeczna mieszkańców.

o Kierunki:

- 2.1. Organizacja różnorodnych form spędzania wolnego czasu.
- 2.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz starszych.

3. Poprawa jakości infrastruktury technicznej przestrzeni publicznej.

o Kierunki:

- 3.1. Tworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających realizację działań na rzecz edukacji, rozwoju i integracji mieszkańców.
- 3.2. Podnoszenie warunków użytkowania obiektów infrastruktury społecznej oraz przystosowanie ich do potrzeb technicznych osób niepełnosprawnych.

8. Lista planowanych projektów podstawowych

Dla osiągnięcia wskazanych celów strategicznych wyznaczono projekty podstawowe, które spełniają poszczególne kierunki wyżej wymienionych celów. Planowane projekty podstawowe zostały podzielone na projekty społeczne (skierowane przede wszystkim na integrację mieszkańców) oraz projekty inwestycyjne (tzw. „twarde”, o charakterze remontowo – modernizacyjnym). Projekty społeczne będą realizowane na terenie wszystkich jednostek obszaru rewitalizacji mając na uwadze preferencje mieszkańców. Przebieg zaplanowanych spotkań i zajęć zostanie dostosowany do możliwości osób zainteresowanych, aby zapewnić jak największe uczestnictwo oraz dotrzeć do jak najszerszego grona beneficjentów. Realizacja projektów społecznych będzie odbywać się w następujących obiektach:

1. Świetlica Wiejska w Borzęcicach,
- 2, Szkoła Podstawowa w Borzęcicach,
- 3, Biblioteka Publiczna na terenie jednostki Koźmin Wlkp. III,
4. Szkoła Podstawowa na terenie jednostki Koźmin Wlkp. III,
5. Park Dolina Orły oraz basen na terenie jednostki analitycznej Koźmin Wlkp. VI,
- 6, Świetlica Wiejska w Pogorzałkach Wielkich,
7. Ośrodek Kulturalno- Rekreacyjny w Skałowie.

8.1. Projekty społeczne

Karta projektu nr 1	
Nazwa projektu	Przeciwdziałanie bezrobociu
Miejsce realizacji	Borzędice, Koźmin Wlkp. III,, Pogorzałki Wielkie, Skałów
Podmiot realizujący projekt	Gmina Koźmin Wlkp.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest aktywizacja osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo, jak również zachęcenie młodych ludzi do świadomego kształcenia i wybierania perspektywistycznych ścieżek kariery zawodowej.
Zakres realizowanych działań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> - kursy językowe - szkolenia zawodowe i branżowe - spotkania doradcze w ramach klubu biznesowego

	<ul style="list-style-type: none"> - wykłady motywacyjne - zajęcia skierowane do dzieci i młodzieży zachęcające do kształcenia i wybierania przyszłościowych kierunków rozwoju i edukacji, podczas których będą odbywać się spotkania ze specjalistami i autorytetami , którzy zmotywują młodych ludzi do spełniania marzeń i ciężkiej pracy, w dążeniu do nich. 		
<p>Wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>Realizacja projektu przyczyni się do obniżenia poziomu bezrobocia na obszarach rewitalizacji oraz korzystnie wpłynie na przyszłe wybory zawodowe młodych osób. Zajęcia zaplanowane w ramach projektu zmotywują osoby bezrobotne do podejmowania działań w celu poprawy swoich życiowych sytuacji i skutecznego znalezienia pracy czy też zakładania własnych działalności gospodarczych. Zainteresowane osoby będą mogły spotykać się w ramach powstałego klubu biznesowego oraz uzyskać porady i wsparcie. Szczególnie ważne jest to, że przewidziane działania będą wszechstronnie niwelować problemy związane z bezrobociem. Osoby bezrobotne będą mogły korzystać z pomocy doświadczonych osób co przyczyni się do wyeliminowania poczucia bezradności i osamotnienia. Realizacja projektu wpłynie korzystnie również na dzieci i młodzież, ponieważ zaplanowane dla nich zajęcia przybliżą młodym ludziom, jak ważne w przyszłości jest posiadanie pewnych umiejętności, np. znajomość języków obcych, przez co dzieci i młodzież zostanie zachęcona do podejmowania przyszłościowych decyzji. Ponadto zaplanowane zajęcia będą stanowić ciekawą propozycję spędzania wolnego czasu, co przyczyni się do czerpania właściwych wzorców zachowań.</p>		
<p>Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji</p>	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20%; text-align: center;">Wskaźniki produktu</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych kursów językowych - liczba zorganizowanych szkoleń zawodowych i branżowych - liczba zorganizowanych spotkań w klubie biznesowym - liczba odbytych wykładów motywacyjnych </td> </tr> </table>	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych kursów językowych - liczba zorganizowanych szkoleń zawodowych i branżowych - liczba zorganizowanych spotkań w klubie biznesowym - liczba odbytych wykładów motywacyjnych
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba przeprowadzonych kursów językowych - liczba zorganizowanych szkoleń zawodowych i branżowych - liczba zorganizowanych spotkań w klubie biznesowym - liczba odbytych wykładów motywacyjnych 		

		- liczba przeprowadzonych zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które wzięły udział w kursach językowych - liczba uczestników szkoleń zawodowych i branżowych - liczba osób uczestniczących w spotkaniach klubu biznesowego - liczba uczestników wykładów motywacyjnych - liczba dzieci i młodzieży, które wzięły udział w zajęciach
Spełnione cele i kierunki LPR		<p>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>Kierunek:</p> <p>1.1. Wsparcie rozwoju edukacyjnego i zawodowego mieszkańców, w szczególności poprzez efektywne kształcenie dzieci i młodzieży oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych.</p> <p>Cel 2. Integracja społeczna mieszkańców.</p> <p>Kierunek:</p> <p>2.1. Organizacja różnorodnych form spędzania wolnego czasu.</p>
Szacowana wartość projektu		20.000,00 zł
Źródła finansowania		<p>Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp.,</p> <p>EFS,</p> <p>WRPO</p>

Okres realizacji	2018-2022
-------------------------	-----------

Karta projektu nr 2	
Nazwa projektu	Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot
Miejsce realizacji	Borzęcice, Koźmin Wlkp. III, Koźmin Wlkp. VI, Pogorzałki Wielkie, Skałów
Podmiot realizujący projekt	Gmina Koźmin Wlkp.
Beneficjenci	Mieszkańcy podobszarów rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest wzrost integracji społecznej oraz wsparcie aktywności mieszkańców lokalnych wspólnot w sferze publicznej.
Zakres realizowanych działań	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną zorganizowane imprezy i wydarzenia integracyjne na terenie obszaru rewitalizacji. Zaplanowano następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia integracyjne związane z szerzeniem akceptacji i wzajemnego zrozumienia w szczególności wobec osób niepełnosprawnych oraz starszych. W ramach zajęć zaplanowano: <ul style="list-style-type: none"> - zajęcia artystyczne, podczas których wszyscy mieszkańcy będą mogli rozwijać swoje

zainteresowania plastyczne, przy tworzeniu różnego rodzaju rękodzieł,

- występy artystyczne/ muzyczne/ recytatorskie itp. podczas których mieszkańcy (w tym osoby niepełnosprawne i starsze) będą mogli podzielić się swoimi zdolnościami.

2. Rodzinny piknik- impreza integracyjna na terenie przy basenie kąpielowym w jednostce analitycznej Koźmin Wlkp. VI., podczas której mieszkańcy będą mogli wspólnie brać udział w zorganizowanych grach i zabawach , np. turniej piłki plażowej, zawody pływackie.

3. Wieczory muzyczno- taneczne, podczas których mieszkańcy będą mogli uczestniczyć w zajęciach integracyjnych, zorganizowanych według preferencji i potrzeb zainteresowanych, , takich jak: zajęcia taneczne, konkursy taneczne, karaoke, pokazy talentów, koncerty miejscowych i okolicznych chórów, zespołów muzycznych i kapel.

4. Wydarzenia integracyjne w Bibliotece na terenie jednostki analitycznej Koźmin Wlkp. III, dla miłośników czytelnictwa, w ramach których zostaną zorganizowane:

- spotkania czytelnicze,

- spotkania z autorami,

- spotkania skierowane dla osób starszych i dzieci, podczas których będzie odbywać się wspólne czytanie wybranych lektur

- wieczory poetyckie, w ramach których zainteresowane osoby będą mogły podzielić się własną twórczością

5. Spotkania integracyjne rozwijające zainteresowania mieszkańców dotyczące aktorstwa, teatru i kina, w ramach których zaplanowano również:

- wspólne wyjścia do teatru/ kina,

- wieczory filmowe/ kino letnie,

- organizacja własnych inscenizacji i sztuk teatralnych,

		<p>- spotkania z członkami działających w okolicy grup artystycznych i teatralnych.</p> <p>6. Impreza integracyjna związana z tradycją i regionalną kulturą. Podczas imprez osoby starsze będą mogły dzielić się swoimi wspomnieniami dotyczącymi ich życia oraz dzielić swoje odczucia z dziećmi i młodzieżą.</p>
Wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji		<p>Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia integracji społecznej mieszkańców oraz zniwelowania barier w kontaktach z osobami niepełnosprawnymi czy też starszymi. Zaplanowane działania będą przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Dzięki zrealizowaniu projektu zostaną pogłębione więzi międzypokoleniowe, przez co zarówno osoby starsze jak i dzieci i młodzież będą mogły czerpać korzyści. Przekazywanie młodym osobom wartościowych zasad i wzorców zachowań stanowi ważną część procesu kształtowania się ich postaw. Osoby starsze natomiast poprzez kontakt z mieszkańcami, w tym z młodymi osobami zdobędą poczucie przynależności do wspólnoty oraz większe poczucie własnej wartości.</p>
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych zajęć integracyjnych - liczba zorganizowanych zajęć artystycznych - liczba przeprowadzonych wieczorów muzyczno- tanecznych - liczba zorganizowanych zajęć w bibliotece - liczba zorganizowanych spotkań związanych z aktorstwem, teatrem i kinem - liczba zorganizowanych imprez promujących regionalną tradycję
	Wskaźnik	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób, które wzięły udział w zorganizowanych zajęciach integracyjnych

	iki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób uczestniczących w zajęciach artystycznych - liczba uczestników wieczorów muzyczno-tanecznych - liczba uczestników zajęć zorganizowanych w bibliotece - liczba uczestników spotkań związanych z aktorstwem, teatrem i kinem - liczba uczestników imprez promujących regionalną tradycję
Spełnione cele i kierunki LPR		<p>Cel 2. Integracja społeczna mieszkańców.</p> <p>Kierunki:</p> <p>2.1. Organizacja różnorodnych form spędzania wolnego czasu.</p> <p>2.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz starszych.</p>
Szacowana wartość projektu		30.000,00 zł
Źródła finansowania		<p>Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp.,</p> <p>EFS,</p> <p>PROW</p>
Okres realizacji		2018-2023

8.2. Projekty inwestycyjne

Karta projektu nr 3	
Nazwa projektu	Przebudowa obiektu użyteczności społecznej.
Miejsce realizacji	Koźmin Wlkp. III, numer działki 1443
Podmiot realizujący projekt	Gmina Koźmin Wlkp.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, Mieszkańcy Gminy Koźmin Wlkp.
Cel projektu	Celem projektu jest utworzenie Urzędu Stanu Cywilnego w istniejącym obiekcie budowlanym.
Zakres realizowanych działań	W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania: <ol style="list-style-type: none"> 1. Przebudowa istniejącego obiektu. 2. Remont obiektu:<ul style="list-style-type: none"> - wymiana stolarki okiennej i drzwiowej - wymiana instalacji elektrycznej - wymiana grzejników - tynkowanie/ odmalowanie ścian i sufitów 3. Przystosowanie dla osób niepełnosprawnych, w tym:

	<ul style="list-style-type: none"> - budowa ramp i podjazdu - instalacja windy - przystosowanie łazienek - zapewnienie parkingu dla osób niepełnosprawnych przy obiekcie <p>4. Wyposażenie obiektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup niezbędnych mebli - zakup urządzeń elektronicznych 		
Wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	<p>Realizacja projektu umożliwi mieszkańcom zawieranie związków małżeńskich we właściwych warunkach. Do tej pory na ten cel udostępniano salę sesyjną Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wlkp. I dokładano wszelkich starań, aby zapewnić dogodne warunki i okoliczności przebiegu ceremonii. Utworzenie samodzielnego obiektu stanowić będzie bardziej praktyczne rozwiązanie. Działania związane z przebiegiem ceremonii ślubnych nie będą zaburzały pracy Urzędu Miasta i Gminy. Dotychczas działalność Urzędu (spotkania, rady sesyjne) należało pogodzić z planowanymi terminami zawieranych związków małżeńskich, przez co sala sesyjna nie mogła być w pełni przeznaczana i wykorzystywana w swoich podstawowych celach. Dzięki realizacji projektu mieszkańcy będą mogli załatwiać wszelkie sprawy należące do zakresu działalności USC w jednym obiekcie. Ważne jest również zapewnienie komfortu korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne. Przebudowa budynku będzie miała na celu przystosowanie go do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p>		
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%;">Wskaźniki produktu</td> <td>- liczba wyremontowanych pomieszczeń</td> </tr> </table>	Wskaźniki produktu	- liczba wyremontowanych pomieszczeń
Wskaźniki produktu	- liczba wyremontowanych pomieszczeń		

w odniesieniu do celów rewitalizacji		<ul style="list-style-type: none"> - liczba wymienionych rzeczy (okna, drzwi itp.) - liczba zakupionych elementów wyposażenia obiektu - liczba zainstalowanych obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba interesantów korzystających z obiektu - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektu - liczba zawartych związków małżeńskich w obiekcie
Spełnione cele i kierunki LPR		<p>Cel 3. Poprawa jakości infrastruktury technicznej przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunki:</p> <p>3.1. Tworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających realizację działań na rzecz edukacji, rozwoju i integracji mieszkańców.</p> <p>3.2. Podnoszenie warunków użytkowania obiektów infrastruktury społecznej oraz przystosowywanie ich do potrzeb technicznych osób niepełnosprawnych.</p>
Szacowana wartość projektu		2.500.000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., EFS
Okres realizacji		2019-2021

Karta projektu nr 4	
Nazwa projektu	Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą
Miejsce realizacji	Koźmin Wlkp. VI, numery działek: 792, 1176/1, 1182/12
Podmiot realizujący projekt	Gmina Koźmin Wlkp.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, Mieszkańcy Gminy Koźmin
Cel projektu	Celem projektu jest utworzenie parku „Dolina Orly” oraz przeprowadzenie renowacji basenu kąpielowego.
Zakres realizowanych działań	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone następujące działania:</p> <p>1. Utworzenie parku „Dolina Orly”, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie alejek pieszych i rowerowych, - instalacja oświetlenia w parku, - utworzenie obiektów małej architektury (ławki, kosze na śmieci) - przystosowanie do osób niepełnosprawnych (podjazdy) - wydzielenie strefy wolnej przestrzeni dla psów, na której będą mogły być swobodnie wprowadzane <p>2. Renowacja basenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odnowienie basenu - wymiana izolacji - wymiana okładzin - wymiana wentylacji - remont szatni - remont przebieralni - remont łazienek - przystosowanie dla osób niepełnosprawnych (pochylnia, poręcze itp.)
Wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji	Realizacja projektu przyczyni się do powstania miejsca odpoczynku i rekreacji mające pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców. Dzięki utworzeniu parku zostanie zapewniony mieszkańcom dostęp do otwartych terenów zieleni, co również korzystnie wpłynie na atrakcyjność przestrzeni zrewitalizowanego obszaru. Przystosowanie utworzonych/ odnowionych obiektów dla osób niepełnosprawnych umożliwi im komfortowe korzystanie z powstałego miejsca rekreacji. Realizacja projektu umożliwi organizację i przeprowadzenie

		działań społecznych, zaplanowanych w ramach niniejszego programu rewitalizacji.
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - powierzchnia zagospodarowanego terenu - liczba elementów oświetlenia - liczba obiektów małej architektury - liczba elementów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych - liczba wymienionych elementów - liczba wyremontowanych obiektów
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających z parku - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z parku - liczba osób korzystających z basenu - liczba osób niepełnosprawnych korzystających z basenu
Spełnione cele i kierunki LPR		<p>Cel 3. Poprawa jakości infrastruktury technicznej przestrzeni publicznej.</p> <p>Kierunki:</p> <p>3.1. Tworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających realizację działań na rzecz edukacji, rozwoju i integracji mieszkańców.</p> <p>3.2. Podnoszenie warunków użytkowania obiektów infrastruktury społecznej oraz przystosowywanie ich do potrzeb technicznych osób niepełnosprawnych.</p>
Szacowana wartość projektu		3.000.000,00 zł
Źródła finansowania		Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., EFFR, PROW
Okres realizacji		2018-2021

8.1. Projekty uzupełniające

Karta projektu uzupełniającego nr 1

Nazwa projektu	Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych
Miejsce realizacji	Borzęcice, Koźmin Wlkp. III, Koźmin Wlkp. VI, Pogorzałki Wielkie, Skatów
Podmiot realizujący projekt	Gmina Koźmin Wlkp.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji, Pozostali mieszkańcy
Cel projektu	Celem projektu jest zachęcenie mieszkańców do reagowania i przeciwdziałania nieakceptowanym społecznie zjawiskom i czynom (patologia/ agresja/ przemoc w rodzinie) oraz uświadamianie i szerzenie pomocy osobom dotkniętym tego rodzaju problemami.
Zakres realizowanych działań	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną przeprowadzone spotkania i wydarzenia tematyczne związane z ważnymi zjawiskami społecznymi, których zakres będzie ustalany również w porozumieniu z mieszkańcami oraz zainteresowanymi osobami. Zaplanowano następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wydarzenia informacyjne o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, <ul style="list-style-type: none"> - Wykłady dotyczące występowania problemu przemocy w rodzinie, jego rodzajach i wpływie na życie ofiar oraz całych rodzin, - psycholodzy i specjaliści wskażą co należy zrobić oraz jakie są możliwe środki pomocy, gdy

	<p>jest się ofiarą lub świadkiem przemocy (w tym również wobec osób starszych i niepełnosprawnych)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zostanie zorganizowana grupa wsparcia oraz zaoferowana anonimowa pomoc terapeutyczna dla rodzin i ofiar przemocy domowej. <p>2.Cykl spotkań, podczas których będą budowane postawy obywatelskie, w tym zajęcia szerzące odpowiednie zachowania wśród dzieci i młodzieży w wyjątkowych sytuacjach, jak np.</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomoc nieprzytomnej osobie/ wykonanie resuscytacji/ zachowanie podczas ataku epilepsji, - bycie świadkiem kradzieży/pobicia/przestępstwa, - znalezienie porzuconego psa/kota, <p>3. Imprezy proekologiczne mające na celu szerzenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców i przeciwdziałanie zachowaniom szkodliwym dla środowiska, jak również motywowanie społeczności do reagowania na tego typu działania.</p> <p>4. Spotkania z funkcjonującymi na terenie gminy przedstawicielami organizacjami charytatywnymi/ wolontariackimi, podczas których mieszkańcy będą mogli zapoznać się z ich działaniem oraz zostaną zachęcani do aktywności i uczestnictwa w prowadzonych przez dane organizacje działaniach społecznych.</p>
<p>Wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji</p>	<p>Realizacja projektu wpłynie korzystnie na mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zaplanowane zajęcia i wydarzenia uświadomią osobom borykającym się z problemami w rodzinach, że mogą liczyć na pomoc specjalistów. Dzięki realizacji projektu zostaną przekazane wartościowe i godne naśladowania postawy społeczne oraz zostaną podniesione moralne mieszkańców. Znaczące korzyści, sprzyjające ochronie środowiska zostaną osiągnięte dzięki uświadamianiu mieszkańców i motywowaniu ich do działań ekologicznych. Działania skierowane do dzieci i młodzieży będą stanowić wsparcie dla</p>

		właściwego kształtowania wzorców ich zachowań.
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych wykładów - liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami - liczba zorganizowanych spotkań dla dzieci i młodzieży - liczba przeprowadzonych imprez proekologicznych - liczba przeprowadzonych spotkań z przedstawicielami organizacji charytatywnych
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników wykładów - liczba osób uczestniczących w spotkaniach ze specjalistami - liczba dzieci i młodzieży, która wzięła udział w zorganizowanych spotkaniach - liczba uczestników imprez proekologicznych - liczb osób które wzięły udział w spotkaniach z przedstawicielami organizacji charytatywnych
Spełnione cele i kierunki LPR		<p>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>Kierunek:</p> <p>2.1. Profilaktyka i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym.</p> <p>Cel 2. Integracja społeczna mieszkańców.</p> <p>Kierunek:</p> <p>2.1. Organizacja różnorodnych form spędzania wolnego czasu.</p>

	2.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz starszych.
Szacowana wartość projektu	10.000,00 zł
Źródła finansowania	Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., EFS, WRPO
Okres realizacji	2018-2023

Karta projektu uzupełniającego nr 2	
Nazwa projektu	Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.
Miejsce realizacji	Borzęcice, Koźmin Wlkp. III, Koźmin Wlkp. VI, Pogorzałki Wielkie, Skałów
Podmiot realizujący projekt	Gmina Koźmin Wlkp.
Beneficjenci	Mieszkańcy obszaru rewitalizacji
Cel projektu	Celem projektu jest zmotywowanie mieszkańców do prowadzenia zdrowego i aktywnego stylu życia oraz uświadamianie, w szczególności młodym osobom niebezpieczeństw

	i zagrożenia wynikających z uzależnień (alkoholowych/narkomanii).
Zakres realizowanych działań	<p>W ramach realizacji celu projektu zostaną zorganizowane spotkania, zajęcia i imprezy, których tematyka będzie związana z szeroko rozumianym zdrowym stylem życia. Przede wszystkim zaplanowano następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Imprezy promujące zdrowe odżywianie, podczas których zostaną przeprowadzone pokazy oraz kursy gotowania odpowiednio do wieku i trybu życia zainteresowanych osób. Kuchnia tradycyjna i regionalna zostanie połączona ze zdrowymi metodami przygotowywania posiłków, np. stosowanie zdrowszych zamienników produktów spożywczych. 2. Imprezy sportowe dla mieszkańców w każdym wieku, w ramach których zostaną przeprowadzone: <ul style="list-style-type: none"> - gry, zabawy i konkursy dla najmłodszych - zawody sportowe dla uczniów Szkół Podstawowych - zajęcia fizyczne (aerobik, joga, zumba,) - gimnastyka dla osób starszych - zajęcia rehabilitacyjne dla osób niepełnosprawnych - zajęcia pływania dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych (w tym osób niepełnosprawnych i osób starszych) 3. Wydarzenia prozdrowotne zachęcające mieszkańców do badań okresowych i kontrolowania swojego stanu zdrowia, podczas których zainteresowane osoby będą mogły skorzystać z darmowego badania ciśnienia, wzroku itp. 4. Wydarzenia dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym i narkomani, w ramach których zostaną przeprowadzone następujące działania:

		<ul style="list-style-type: none"> - Spektakle dla dzieci i młodzieży z zakresu profilaktyki uzależnień, - Cykl spotkań profilaktycznych zmniejszających zagrożenia wśród dzieci i młodzieży, - Wykłady uświadamiające zagrożenia wynikające z uzależnień dla zdrowia fizycznego oraz psychicznego osób uzależnionych, a także wpływ na rodzinę osoby uzależnionej. - Spotkania o charakterze doradczym ze specjalistami i psychologami, którzy będą służyć pomocą i wsparciem oraz wskażą możliwe rozwiązania danych problemów związanych z uzależnieniem.
Wpływ na mieszkańców obszaru rewitalizacji		Realizacja projektu pozytywnie wpłynie na stan zdrowia mieszkańców. Zaplanowane działania przyczynią się do kompleksowego dbania o swoje zdrowie osób w każdym wieku, w szczególności do wykonywania okresowych badań oraz zachęcą ich do aktywności fizycznej. Mieszkańcy będą mogli zmienić swoje nawyki żywieniowe oraz zostaną zmotywowani do świadomego i zdrowego odżywiania. Dzięki realizacji projektu dzieci i młodzież będą aktywnie spędzać wolny czas.
Prognozowane rezultaty, sposób ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji	Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zorganizowanych imprez promujących zdrowy styl życia - liczba przeprowadzonych imprez sportowych - liczba zorganizowanych wydarzeń promujących przeprowadzanie badań okresowych - liczba wydarzeń profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom
	Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników imprez promujących zdrowy styl życia - liczba uczestników imprez sportowych - liczba osób uczestniczących w wydarzeniach promujących przeprowadzanie badań okresowych

		- liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach profilaktycznych przeciw uzależnieniom
Spełnione cele i kierunki LPR		<p>Cel 1. Poprawa jakości życia mieszkańców.</p> <p>Kierunek:</p> <p>2.2. Szerzenie świadomości prozdrowotnej wśród lokalnej społeczności.</p> <p>Cel 2. Integracja społeczna mieszkańców.</p> <p>Kierunek:</p> <p>2.1. Organizacja różnorodnych form spędzania wolnego czasu.</p> <p>2.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz starszych.</p>
Szacowana wartość projektu		50.000,00 zł
Źródła finansowania		<p>Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp.,</p> <p>EFS,</p> <p>WPRO</p>
Okres realizacji		2018-2023

9. Projekty zintegrowane

Projekt zintegrowany stanowią co najmniej dwa projekty, które są ze sobą powiązane tematycznie w ramach wspólnego celu. Cel ten może zostać osiągnięty dzięki ich realizacji, a wybór do dofinansowania lub realizacja jest koordynowana przez właściwe instytucje.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Koźmin Wlkp. znajdują się następujące powiązania:

1. Projekty społeczne:

- „Przeciwdziałanie bezrobociu”,
- „Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot”

2. Projekty uzupełniające:

- „Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych”,
- „Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji”

są ze sobą zintegrowane, ponieważ mają na celu niwelowanie poszczególnych problemów społecznych, za pomocą organizacji właściwych zajęć, kursów, szkoleń itp. Wymienione wyżej projekty są nakierowane na eliminowanie zdiagnozowanych zjawisk kryzysowych oraz organizację różnorodnych form spędzania wolnego czasu. Dzięki temu umożliwiono mieszkańcom podobszarów rewitalizacji wybór z szerokiej oferty form spędzania wolnego czasu.

3. Projekty społeczne:

- „Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot”

4. Projekty uzupełniające:

- „Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych”,
- „Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji”

są ze sobą powiązane, ponieważ wszystkie działania zaplanowane w ich ramach przeciwdziałają wykluczeniu społecznemu osób starszych oraz osób niepełnosprawnych. Przedsięwzięcia podejmowane w celu realizacji wskazanych

projektów społecznych zostały skierowane do wszystkich mieszkańców podobszarów rewitalizacji, w tym osób starszych i niepełnosprawnych.

1. Projekt inwestycyjny „Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą” jest zintegrowany z następującymi projektami podstawowymi oraz uzupełniającymi:

- „Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych”,

- „Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji”,

- „Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot”

Odpowiednio zagospodarowany teren nad rzeką Orlą stanie się nowym miejscem spotkań mieszkańców, w którym będą panować właściwe warunki w szczególności dla dzieci, osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Wskazany projekt inwestycyjny stanowi bazę infrastrukturalną do organizacji działań zaplanowanych w ramach wymienionych projektów społecznych, przez co wspiera ich spójną i całościową realizację.

2. Projekty inwestycyjne:

- „Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą”,

- „Przebudowa obiektu użyteczności społecznej”,

są ze sobą zintegrowane, ponieważ obie inwestycje przyczyniają się do podnoszenia warunków użytkowania obiektów infrastruktury społecznej, przede wszystkim przez dostosowania dla osób niepełnosprawnych, które poruszają się na wózkach inwalidzkich.

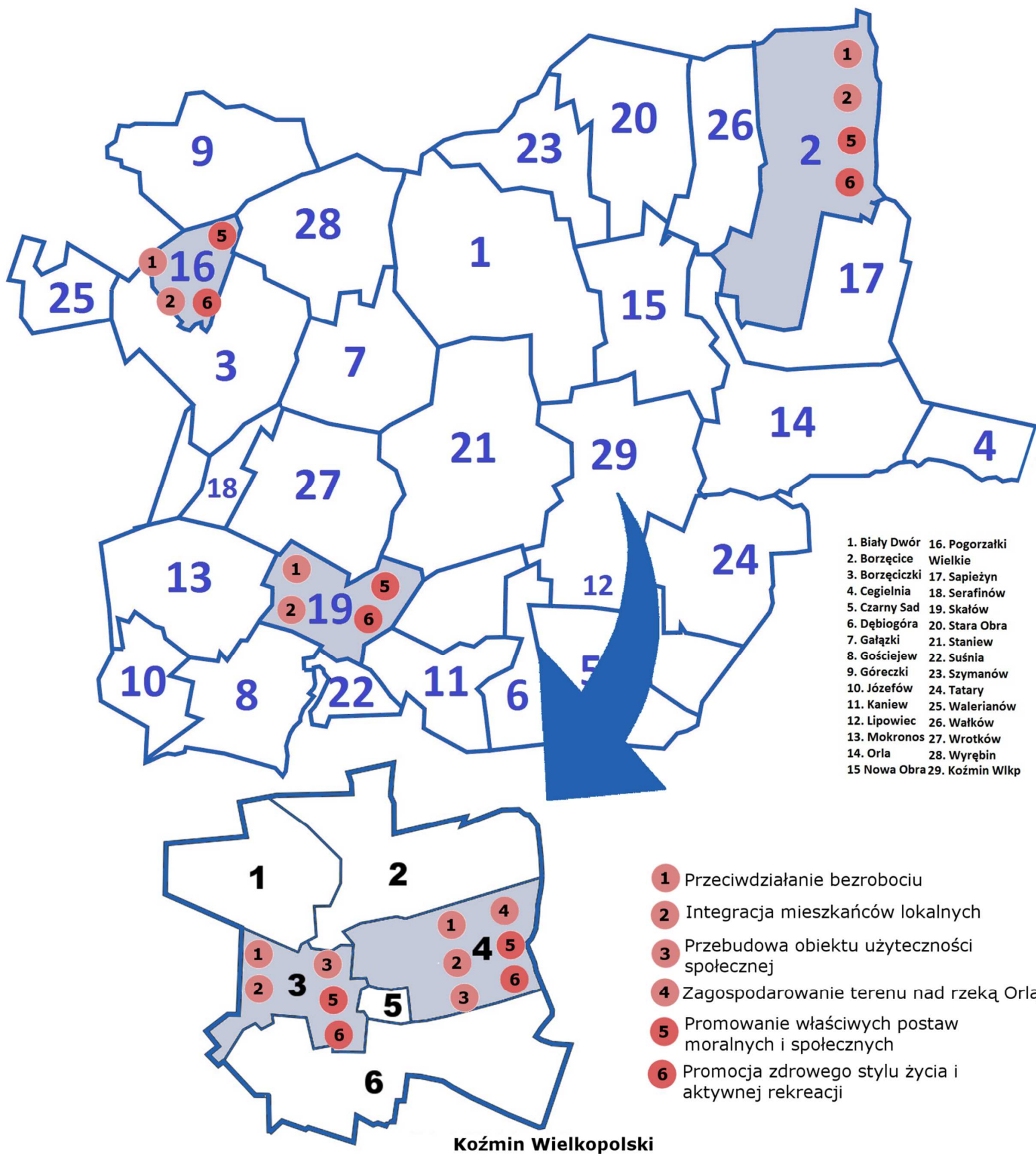
10. Komplementarność pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

10.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna została zapewniona dzięki oddziaływaniu na cały obszar objęty procesem rewitalizacji, które nie skutkuje powstawaniem nieoczekiwanych, negatywnych następstw oraz przenoszeniem problemów na inne

obszary gminy. Projekty realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji korzystnie wpłyną na całą gminę, ponieważ z wielu inwestycji, oprócz mieszkańców objętych rewitalizacją, będą mogli korzystać wszyscy mieszkańcy gminy oraz turyści.

Na poniższej mapce zaznaczono planowane inwestycje, których numeracja oznacza następujące inwestycje:

Rysunek 15: Mapa inwestycji w gminie Koźmin Wielkopolski

Źródło: opracowanie własne

10.2. Komplementarność problemowa

Zaproponowane projekty działań zaplanowano, w sposób mający na uwadze wzajemne wsparcie oraz dopełnienie tematyczne, związane z dążeniem do osiągnięcia wspólnych celów. Wylimitowanie zjawisk kryzysowych, poprzez realizację zamierzonych przedsięwzięć determinuje konieczność zapewnienia komplementarności pod każdym względem. Zaplanowane działania mają przede wszystkim spełniać wyznaczone kierunki, które to pozwolą na osiągnięcie wskazanych celów strategicznych.

Szczególnie ważne są wobec tego powiązania projektów zintegrowanych, które mają na celu całościową eliminację występujących problemów i zjawisk kryzysowych we wszystkich podobszarach rewitalizacji. Poniżej przedstawiono powiązania projektów podstawowych, projektów uzupełniających i projektów spoza obszaru rewitalizacji z kierunkami LPR Gminy Koźmin Wlkp., w celu zobrazowania występujących związków i wspólnego oddziaływania na wskazane zakresy problemowe.

Tabela 24: Powiązania projektów rewitalizacyjnych z kierunkami LPR.

Projekty rewitalizacyjne	Kierunki działań rewitalizacyjnych						
	1.1.	1.2.	1.3.	2.1.	2.2.	3.1.	3.2.
	Wsparcie rozwoju edukacyjnego i zawodowego mieszkańców, w szczególności poprzez efektywne kształcenie dzieci i młodzieży oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych.	Profilaktyka i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom społecznym.	Szerzenie świadomości prozdrowotnej wśród lokalnej społeczności.	Organizacja różnorodnych form spędzania wolnego czasu.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych oraz starszych.	Tworzenie warunków infrastrukturalnych wspierających realizację działań na rzecz edukacji, rozwoju i integracji mieszkańców.	Podnoszenie warunków użytkowania obiektów infrastruktury społecznej oraz przystosowywanie ich do potrzeb technicznych osób niepełnosprawnych.
Projekt nr 1: Przeciwdziałanie bezrobociu							
Projekt nr 2: Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot							
Projekt nr 3: Przebudowa obiektu użyteczności społecznej.							
Projekt nr 4: Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą							
Projekt uzupełniający nr 1: Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych							
Projekt uzupełniający nr 2: Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.							

Źródło: Opracowanie własne.

10.3. Komplementarność proceduralno- instytucjonalna

Procedura tworzenia i realizacji założeń programu rewitalizacji jest taka sama jak w przypadku innych dokumentów gminnych. Model zarządzania strategicznego gminy Koźmin Wlkp. jest zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego, który w literaturze jest przedstawiany jako cykl:

analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena → korekta i aktualizacja planów

Zgodnie z powyższym dla każdego dokumentu opracowanego dla gminy Koźmin Wlkp., w tym niniejszego programu rewitalizacji, sporządzono diagnozę stanu gminy, która pozwala na określenie problemów występujących na terytorium jednostki oraz stanowi punkt wyjścia do tworzenia założeń programowych. Na etapie planowania prowadzona jest współpraca różnych podmiotów: pracowników Urzędu Miasta i Gminy, instytucji publicznych i prywatnych, mieszkańców i innych. Podczas konsultacji specjalnie powołany zespół ds. opracowania dokumentu strategicznego (dalej nazywany Zespołem) przedstawia dotychczasowe ustalenia, proponowane działania oraz prowadzi dyskusje. Zebrane uwagi są następnie uwzględniane w projekcie dokumentu.

Po opracowaniu i uchwaleniu programu strategicznego następuje procedura jego wdrażania, realizacji, monitorowania i ewaluacji, która spoczywa gestii Burmistrza Miasta i Gminy Koźmin Wlkp. wspieranego przez powołany wcześniej zespół (szerszy opis systemu wdrażania i monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji w rozdz. 11 i 12).

Dzięki wiedzy pracowników Urzędu Miasta i Gminy na temat wprowadzanych w jednostce programów i uchwał oraz sposobów i zakresu ich realizacji, możliwe będzie takie dobieranie projektów, aby spełniały one wszystkie wymagania prawne oraz uzupełniały się pod względem tematycznym, przestrzennym i czasowym.

Komplementarność instytucjonalna Lokalnego Programu Rewitalizacji jest zachowana poprzez współpracę powołanego Zespołu Roboczego z przedstawicielami instytucji zainteresowanych działaniami rewitalizacyjnymi: MGOPS, instytucjami kulturalnymi i ochrony środowiska, podmiotami gospodarczymi, szkołami, itp. Jednak

instytucją nadrzędną podejmującą ostateczne decyzje dotyczące działań rewitalizacyjnych jest Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp.

10.4. Komplementarność międzyokresowa

Projekty zaplanowane w niniejszym programie są komplementarne wobec przedsięwzięć dotychczas zrealizowanych. Gmina Koźmin Wlkp. przeprowadziła wiele inwestycji tworzących, czy też przystosowujących bazę infrastrukturalną do potrzeb mieszkańców. Została podniesiona jakość oraz warunki użytkowania obiektów publicznych, na rzecz wsparcia wszechstronnego rozwoju lokalnych społeczności

W 2012 r. dzięki sfinansowaniu z unijnego programu Jessica powstała nowoczesna siedziba Ośrodka Kultury przy ul. Floriańskiej na terenie jednostki analitycznej Koźmin Wlkp. IV.

W 2014 r. wyremontowano budynek szkoły w Starej Obrze na potrzeby działalności przedszkola. Utworzono nowe pracownie Zakładu Aktywności Zawodowej, przy ul. Boreckiej na terenie jednostki analitycznej Koźmin Wlkp. III, wyposażone w węzeł sanitarny dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wybudowano świetlice wiejskie na terenie jednostki Serafinów oraz Suśnia. Powstało również kilka nowych miejsc rekreacji, głównie przy wsparciu z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013. W gminie wybudowano place zabaw w Mokronosie, Wałkowicach, Gościejewie, Gałązkach, Góreczkach i Wrotkowie oraz siłownię zewnętrzną przy ul. Floriańskiej w Koźminie Wlkp. IV.

W maju 2015 r. wybudowano „grzybka” we wsi Orla, w ramach dofinansowania z unijnego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013r. Powstały wigwam został wyposażony w media, ławki, stoły piknikowe i grilla.

We wrześniu 2015 r. oddano do użytku nowoczesne przedszkole przy ul. Boreckiej w Koźminie Wlkp. IV, które powstało dzięki środkom z unijnego programu JESSICA. Przedszkole utworzono w wyniku zmodernizowania obiektu dawnego ośrodka zdrowia.

W 2016r. przebudowano i odnowiono wiele dróg, chodników i wiat autobusowych wraz z oświetleniem ulicznym, m.in. droga gminna w Skałowie, droga gminna w Wałkowie oraz w Koźminie Wlkp. przy ul. Z. Wł. Wyszyńskich , ul. Wiśniowej i ul. Poznańskiej.

W 2017r. powstała miejsko-gminna Biblioteka Multimedialna w Koźminie Wlkp. przy ul. Zamkowej, dzięki dofinansowaniu z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020. Bibliotekę utworzono w zaadaptowanym budynku po miejskim przedszkolu.

10.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania zapewnia się poprzez pozyskiwanie funduszy z różnych źródeł, nie dopuszczając przy tym do podwójnego finansowania projektów.

Projekty zamieszczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Koźmin Wlkp. będą finansowane z następujących źródeł:

- Urząd Miasta i Gminy Koźmin Wlkp.,
- Europejski Fundusz Społeczny (EFS), głównie w ramach programu Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny 2014+, (WRPO 2014+),
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW),
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFFR).

Wysokość dofinansowania projektów uzależniona będzie od zapisów regulaminu konkursu, z którego gmina będzie miała możliwość pozyskania środków. Źródła finansowania projektów wraz z kosztem realizacji zostały omówione w rozdziale 15. *Indykatywne ramy finansowe.*

11. Indykatywne ramy finansowe

Realizacja celów oraz działań zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Koźmin Wlkp. uzależniona jest nie tylko od zaangażowania samorządu lokalnego czy interesariuszy procesu rewitalizacji, ale przede wszystkim od środków finansowych. Indykatywne ramy finansowe realizacji projektów rewitalizacyjnych obejmować będą zarówno finansowanie z środków własnych oraz ze środków zewnętrznych.

W przypadku, gdy nie wszystkie zaplanowane projekty zostaną objęte dofinansowaniem, Gmina będzie sukcesywnie wykonywać pozostałe działania, mając na względzie wagę danych projektów dla społeczności oraz możliwości finansowe. Jednakże ich realizacja może przebiegać w dłuższej perspektywie czasu lub w niepełnym zakresie.

Tabela 25: Zestawienie szacunkowej wartości zaplanowanych projektów oraz źródeł ich finansowania.

Nazwa projektu	Szacunkowa wartość projektu (zł)	Źródła finansowania publiczne	Źródła finansowania prywatne
Projekt nr 1: Przeciwdziałanie bezrobociu	20.000,00	EFS, WRPO	-----
Projekt nr 2: Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot	30.000,00	EFS, PROW	Wkład własny mieszkańców
Projekt nr 3: Przebudowa obiektu użyteczności społecznej.	2.500.000,00	EFS	Sponsorzy, Pożyczki
Projekt nr 4: Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą.	3.000.000,00	EFFR, PROW	Sponsorzy, Pożyczki
Projekt uzupełniający nr: 1 Promowanie	10.000,00	EFS, WRPO	Wkład własny mieszkańców

właściwych postaw moralnych i społecznych			
Projekt uzupełniający nr 2: Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.	50.000,00	EFS, WPRO	Wkład własny mieszkańców
Razem	5.610.000,00		

Źródło: Opracowanie własne.

12. System wdrażania

System wdrażania LPR powiązany jest ze strukturą organizacyjną Urzędu Miasta i Gminy w Koźminie Wlkp. oraz innych jednostek organizacyjnych. Za program w imieniu gminy Koźmin Wlkp. będzie odpowiadał Burmistrz Miasta i Gminy Koźmin Wlkp. przy współpracy z podległymi instytucjami oraz z uwzględnieniem różnych grup interesariuszy.

Burmistrz Miasta i Gminy Koźmin Wlkp. powoła Zespół Roboczy ds. Rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą wybrane osoby z wydziałów Urzędu Miasta i Gminy, przedstawiciele instytucji podległych, przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń i grup działania oraz partnerzy prywatni. W ramach zespołu powinny funkcjonować osoby reprezentujące poszczególne inicjatywy wdrożeniowe. Wiodącą rolę zajmować będzie komórka Urzędu Miasta i Gminy odpowiedzialna za inwestycje i projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych, która nadzorować będzie skuteczność i jakość realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do jej szczególnych zadań należeć będzie:

- a. wdrażanie poszczególnych projektów oparte o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia (krajowych i unijnych),
- b. opiniowanie wniosków przedkładanych przez Partnerów Projektów dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego,

- c. przyjmowanie i kierowanie propozycji projektów od podmiotów społecznych,
- d. aktualizacja zadań programu,
- e. ewaluację LPR,
- f. monitorowanie postępów wdrażanych projektów

W zakresie propozycji nowych przedsięwzięć zgłaszanych do LPR stosowana będzie następująca ścieżka postępowania:

- a. Podmioty zainteresowane realizacją projektów na terenie LPR zgłaszają swoje propozycje do Burmistrza Miasta i Gminy Koźmin Wlkp.,
- b. Komórka organizacyjna Urzędu Miasta i Gminy po weryfikacji wniosku oraz przeprowadzeniu konsultacji z właściwymi wydziałami Urzędu oraz przeprowadzeniu konsultacji społecznych z mieszkańcami, organizacjami, przedsiębiorstwami i innymi zainteresowanymi podmiotami wydaje decyzję odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłaszanego projektu,
- c. Burmistrz Miasta i Gminy po zapoznaniu się z opinią komórki organizacyjnej Urzędu Miasta i Gminy dokonuje akceptacji,
- d. Podjęcie uchwały przez Radę Miejską. o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- f. Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii i wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego,
- g. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- h. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących poszczególne przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- i. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,

j. Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności,

k. Prowadzenie działań z zakresu public relations uwzględniających bieżące informowanie mieszkańców oraz innych zainteresowanych podmiotów o realizacji planu rewitalizacji.

Wprowadzanie kolejnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie przyczyniało się do stopniowej eliminacji zjawisk kryzysowych, w wyniku czego zmieniają się potrzeby społeczności lokalnej. Dzięki prowadzeniu regularnego monitoringu i oceny skuteczności działań (rozdz. 13: System monitoringu i oceny skuteczności działań) możliwe będzie wprowadzanie modyfikacji do zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ścieżka postępowania będzie następująca:

a. Analiza efektów dotychczas przeprowadzonych działań w oparciu o mierniki wykorzystane do zidentyfikowania zjawisk kryzysowych,

b. Rozpoznanie istniejących potrzeb rewitalizacyjnych w oparciu o przeprowadzone badania wskaźnikowe oraz konsultacje społeczne,

c. Określenie kierunku działań rewitalizacyjnych oraz proponowanych przedsięwzięć,

d. Przeprowadzenie konsultacji społecznych proponowanych zmian w Lokalnym Programie Rewitalizacji wraz z zebraniem uwag i propozycji projektów od wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji,

e. Złożenie przez Burmistrza wniosku do Rady Miejskiej o zmiany w LPR z opisem zmian i uzasadnieniem,

f. Podjęcie uchwały Rady Miejskiej o przystąpieniu do sporządzenia aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,

g. Dokonanie aktualizacji dokumentu,

h. Przeprowadzenie konsultacji społecznych zaktualizowanego projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji,

- i. Zaopiniowanie programu przez UMWW oraz uzyskanie pozytywnej opinii i wpisanie dokumentu na wykaz programów rewitalizacji gmin województwa wielkopolskiego,
- j. Podjęcie uchwały przez Radę Miejską o przyjęciu do realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- k. Opracowanie dokumentacji niezbędnej do realizacji poszczególnych przedsięwzięć,
- l. Pozyskiwanie funduszy zewnętrznych współfinansujących szczególnie przedsięwzięcia rewitalizacyjne,
- m. Realizacja przedsięwzięć i projektów ujętych w planie rewitalizacji,
- n. Ewaluacja realizacji lokalnego planu rewitalizacji zgodnie z przyjętymi celami pod względem efektywności.

13. System monitoringu i oceny skuteczności działań

Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem otwartym, bowiem w celu poprawnej realizacji zaplanowanych działań, zostanie co dwa lata oceniony. W razie potrzeby będzie przeprowadzona aktualizacja. Wszelkie czynności będą zależne od bieżącej sytuacji, pojawiających się problemów, a przede wszystkim nowych perspektyw.

Monitorowanie LPR to systematyczne i ciągłe pozyskiwanie, analiza i wykorzystywanie informacji o przebiegu wdrażania programu na potrzeby jego zarządzania, oceny oraz podejmowania decyzji. Proces ten dostarcza niezbędnych informacji na temat postępów realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów inwestycyjnych i programów oraz diagnozuje stan wykorzystania udzielonej pomocy finansowej.

Monitorowanie LPR odbywać się będzie w trzech zakresach:

1. Monitorowanie stopnia realizacji celów określonych w programie rewitalizacji,

2. Monitorowanie skutków realizacji programu rewitalizacji,
3. Bieżące monitorowanie wdrażania programu rewitalizacji.

System monitorowania opiera się na kontrolowaniu realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji, według następujących wskaźników, umożliwiających dokonanie oceny dotychczasowych działań. Wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania są uzależnione od zaplanowanych projektów.

Tabela 26: Wskaźniki realizacji celów i kierunków LPR Gminy Koźmin Wlkp.

Nazwa projektu	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu
Projekt nr 1. Przeciwdziałanie bezrobociu	- liczba przeprowadzonych kursów językowych	- liczba osób, które wzięły udział w kursach językowych
	- liczba zorganizowanych szkoleń zawodowych i branżowych	- liczba uczestników szkoleń zawodowych i branżowych
	- liczba zorganizowanych spotkań w klubie biznesowym	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach klubu biznesowego
	- liczba odbytych wykładów motywacyjnych	- liczba uczestników wykładów motywacyjnych
	- liczba przeprowadzonych zajęć skierowanych do dzieci i młodzieży	- liczba dzieci i młodzieży, które wzięły udział w zajęciach
Projekt nr 2. Integracja	- liczba zorganizowanych integracyjnych zajęć	- liczba osób, które wzięły udział w zorganizowanych zajęciach

mieszkańców lokalnych wspólnot		integracyjnych
	- liczba zorganizowanych zajęć artystycznych	- liczba osób uczestniczących w zajęciach artystycznych
	- liczba przeprowadzonych wieczorów muzyczno- tanecznych	- liczba uczestników wieczorów muzyczno- tanecznych
	- liczba zorganizowanych zajęć w bibliotece	- liczba uczestników zajęć zorganizowanych w bibliotece
	- liczba zorganizowanych spotkań związanych z aktorstwem, teatrem i kinem	- liczba uczestników spotkań związanych z aktorstwem, teatrem i kinem
	- liczba zorganizowanych imprez promujących regionalną tradycję	- liczba uczestników imprez promujących regionalną tradycję
Projekt nr 3. Przebudowa obiektu użyteczności społecznej.	- liczba wyremontowanych pomieszczeń	- liczba interesantów korzystających z obiektu
	- liczba wymienionych rzeczy (okna, drzwi itp.)	- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektu
	- liczba zakupionych elementów wyposażenia obiektu	- liczba zawartych związków małżeńskich w obiekcie
	- liczba zainstalowanych obiektów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych	
Projekt nr 4.	- powierzchnia zagospodarowanego terenu	- liczba osób korzystających z parku

Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą		
	- liczba elementów oświetlenia	- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z parku
	- liczba obiektów małej architektury	- liczba osób korzystających z basenu
	- liczba elementów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych	- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z basenu
	- liczba wymienionych elementów	
	- liczba wyremontowanych obiektów	
Projekt uzupełniający nr 1. Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych	- liczba zorganizowanych wykładów	- liczba uczestników wykładów
	- liczba zorganizowanych spotkań ze specjalistami	- liczba osób uczestniczących w spotkaniach ze specjalistami
	- liczba zorganizowanych spotkań dla dzieci i młodzieży	- liczba dzieci i młodzieży, która wzięła udział w zorganizowanych spotkaniach
	- liczba przeprowadzonych imprez proekologicznych	- liczba uczestników imprez proekologicznych
	- liczba przeprowadzonych spotkań z przedstawicielami	- liczb osób które wzięły udział w spotkaniach

	organizacji charytatywnych	z przedstawicielami organizacji charytatywnych
Projekt nr 2. Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.	- liczba zorganizowanych imprez promujących zdrowy styl życia	- liczba uczestników imprez promujących zdrowy styl życia
	- liczba przeprowadzonych imprez sportowych	- liczba uczestników imprez sportowych
	- liczba zorganizowanych wydarzeń promujących przeprowadzanie badań okresowych	- liczba osób uczestniczących w wydarzeniach promujących przeprowadzanie badań okresowych
	- liczba wydarzeń profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom	- liczba osób, które wzięły udział w wydarzeniach profilaktycznych przeciw uzależnieniom

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., 2016 r.

W poniższej tabeli zestawiono wskaźniki oceny realizacji całego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koźmin Wlkp., które można dostosować do możliwości oraz potrzeb, rozszerzając je o dodatkowe (np. z GOPS, PUP, Policji) . Poniższe wskaźniki zostały zastosowane przy delimitacji obszarów zdegradowanych.

Tabela 27: Mierniki realizacji LPR.

Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa (2016 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)
Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	1,01	0,82
Udział bezrobotnych kobiet w liczbie bezrobotnych	0,32	0,25
Liczba przestępstw na 100 mieszkańców	0,98	0,74
Liczba dzieci do 17 lat uprawnionych do zasiłku rodzinnego na 100 mieszkańców	6,22	5,42
Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki okresowe na 100 mieszkańców	0,62	0,48
Liczba gospodarstw otrzymujących zasiłki stałe na 100 mieszkańców	0,15	0,12
Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji posiadających osobowość prawną	0,04	0,15
Liczba osób niepracujących (emeryci, renciści) na 100 mieszkańców	17,10	19,40
Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	4,21	4,45

Odsetek obiektów infrastruktury społecznej w złym stanie technicznym	11,85	9,5
Liczba osób korzystających ze zbiorników bezodpływowych na 100 mieszkańców	76,03	82,50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta i Gminy Koźmin Wlkp., 2016 r.

System monitorowania wdrażania programu rewitalizacji bazuje na ocenie bieżącego stanu realizowanych przedsięwzięć podstawowych i pozostałych projektów zaplanowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Monitorowanie wykonywania przedsięwzięć polegać będzie na sporządzaniu rocznych sprawozdań, obejmujących następujące kwestie:

1. Stopień przygotowania projektu do realizacji (m.in. posiadanej dokumentacji, przygotowania terenu),
2. Ocena prowadzonych prac (występowanie opóźnień, dotychczasowe osiągnięcia, wskazanie następnych działań),
3. Analiza poniesionych kosztów finansowych (wielkość środków przeznaczonych na dany projekt, stopień ich wykorzystania, określenie źródeł finansowania, prognozę dalszych kosztów)

Monitorowanie oraz ocena realizowanych działań rewitalizacyjnych umożliwia dokonywanie aktualizacji programu rewitalizacji oraz dostosowania, w zależności od bieżących problemów czy też potrzeb, a w uzasadnionych przypadkach nanoszenie zmian przez odpowiednie organy Gminy Koźmin Wlkp.

14. Powiązania programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Program rewitalizacji należy do kluczowych dokumentów operacyjnych na poziomie lokalnym, który powinien realizować założenia dokumentów wyższego rzędu (krajowych, regionalnych).

Jako element całościowej strategii kierowania i zarządzania rozwojem lokalnym niniejszy program rewitalizacji jest zgodny z:

- Strategią rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego,
- Strategią Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2014- 2020,
- Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2008- 2020,
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Koźmin Wlkp.,
- Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2014- 2020

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020.

Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku. Wielkopolska 2020. jest podstawą programów, działań i projektów na rzecz rozwoju województwa, której kierunki dają podstawę do efektywnego wykorzystania środków wspólnotowej polityki spójności Unii Europejskiej. *SRWW* zakłada, że wzmocnienie rozwoju regionu powinno przebiegać przy równoczesnym rozwoju wszystkich części województwa, ze szczególnym uwzględnieniem pogłębiania relacji między nimi. Jednym z najważniejszych wyzwań podejmowanych w *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2020 roku* jest wprowadzenie kompleksowych działań na rzecz rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego. Mają one służyć wyrównywaniu szans

w obszarze edukacji, rynku pracy i aktywnej integracji oraz wzmocnić rolę i pozycję przedsiębiorczości społecznej, jej podmiotów i otoczenia.

Niniejszy program rewitalizacji realizuje cele *SRWW* poprzez:

- Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz wzmocnienie kapitału ludzkiego i społecznego,
- Wzmocnienie potencjału gospodarczego poprzez wzrost kompetencji mieszkańców i aktywności zawodowej,
- Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych,

Tabela 28: Powiązania projektów LPR Gminy Koźmin Wlkp. z celami operacyjnymi i kierunkami działań *SRWW* 2020. Wielkopolska 2020.

Projekt realizowany w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koźmin Wlkp.	Cele operacyjne i kierunki działań Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020. Wielkopolska 2020.
<p>Projekt nr 1.</p> <p>Przeciwdziałanie bezrobociu</p>	<p>Cel operacyjny 7.4. Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych</p> <p>- Zapewnienie możliwości udziału dzieci i młodzieży na każdym poziomie nauczania w zajęciach stymulujących kreatywność i przedsiębiorczość, umiejętność pracy w grupie, otwartość i tolerancję, zainteresowania naukowe, znajomość języków obcych i umiejętność realizacji projektów.</p>

	<p>Cel operacyjny 7.6. Rozwój kształcenia ustawicznego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, w tym budowanie systemowych rozwiązań motywujących zarówno pracowników, jak i pracodawców do inwestowania czasu i kapitału w podnoszenie swoich kwalifikacji. <p>Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy. - Wyrównywanie szans różnych grup społeczno - demograficznych na rynku pracy. <p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <ul style="list-style-type: none"> -Rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej.
<p>Projekt nr 2.</p> <p>Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot</p>	<p>Cel operacyjny 5.2. Rozwój obszarów wiejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> -Stymulowanie rozwoju lokalnego oraz inicjatyw lokalnych. <p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <ul style="list-style-type: none"> - Działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez

szeroko rozumianą integrację społeczną.

- Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu.

- Włączanie zainteresowanych grup społecznych i środowiska lokalnego do procesu decyzyjnego w zakresie kształtowania polityk włączenia i integracji społecznej.

Cel operacyjny 8.6. Wzmocnienie systemu usług i pomocy społecznej

- Zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji.

Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu

- Wspieranie wzrostu czynnego lub biernego udziału kultury w życiu mieszkańców.

- Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji

Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego

- Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i

	<p>młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu.</p> <p>- Promocja pełnej i otwartej komunikacji społecznej, w tym dialogu międzypokoleniowego.</p>
<p>Projekt nr 3.</p> <p>Przebudowa obiektu użyteczności społecznej.</p>	
<p>Projekt nr 4.</p> <p>Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą.</p>	<p>Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu</p> <p>- Inwestycje poprawiające stan infrastruktury kultury, sportu i rekreacji, bez barier dla osób niepełnosprawnych i starszych</p>
<p>Projekt uzupełniający nr 1.</p> <p>Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych</p>	<p>Cel operacyjny 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego</p> <p>- Wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu.</p> <p>Cel operacyjny 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>- Promocja aktywności na rzecz społeczności lokalnej, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych oraz wzmocnienie wolontariatu.</p>

	- Promocja pełnej i otwartej komunikacji społecznej, w tym dialogu międzypokoleniowego.
Projekt uzupełniający nr 2. Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.	Cel operacyjny 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu - Programy aktywizujące mieszkańców dla sportu i rekreacji.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2020. Wielkopolska 2020.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego stanowi jeden z trzech filarów decydujących o rozwoju regionu, zawierającym wskazania dotyczące kształtowania przestrzeni, będący źródłem informacji i podstawą dla podejmowanych decyzji planistycznych i strategicznych.

Celem *PZPWW* jest zrównoważony rozwój przestrzenny regionu będący jedną z podstaw wzrostu poziomu życia mieszkańców. Aby osiągnąć możliwie wysoki poziom rozwoju zrównoważonego należy osiągnąć:

- ład społeczny, oznaczający poprawę jakości życia w społeczeństwie,
- ład ekonomiczny, który gwarantuje efektywny rozwój społeczno – gospodarczy,
- ład ekologiczny, zmierzający do utrwalenia rozwoju ekologicznie zrównoważonego,
- ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Realizacja celów i zadań wskazanych w zaplanowanych projektach niniejszego Programu doprowadzi do zwiększenia ładu społecznego na terenie Gminy Koźmin Wlkp. Stworzenie odpowiednich warunków do rozwoju osobistego i integracji mieszkańców przyczyni się do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, w szczególności osób starszych i osób niepełnosprawnych oraz będzie stanowić podstawę do wspólnych działań rzecz rozwoju lokalnej wspólnoty.

Strategia Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2014- 2020.

Strategia Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2014- 2020 (SRPK) to najważniejszy dokument programowy, w oparciu o który samorząd powiatu realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Działania podejmowane w ramach realizacji tego dokumentu dążą do osiągnięcia stanu sformułowanego w wizji, w następujący sposób: „ Konkurencyjny, bezpieczny i otwarty Powiat Krotoszyński miejscem, w którym wszyscy mieszkańcy znajdują dogodne warunki do rozwoju osobistego i zawodowego.”

Głównym celem SRPK jest wzmocnienie potencjału powiatu na rzecz poprawy warunków życia, rozwoju osobistego i zawodowego mieszkańców. Aby go osiągnąć opracowano następujące cele strategiczne:

Cel strategiczny I: Zwiększenie potencjału społecznego powiatu,

Cel strategiczny II: Zrównoważone wykorzystanie potencjału przestrzennego, w tym środowiska,

Cel strategiczny III : Wzmocnienie potencjału powiatu poprzez dobre zarządzanie i partycypację obywatelską,

Cel strategiczny IV: Zwiększenie potencjału ekonomicznego powiatu.

Niniejszy Program Rewitalizacji wypełnia poszczególne cele operacyjne i kierunki działań w ramach realizacji wskazanych celów strategicznych SRPK. Ich powiązania przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 29: Powiązania LPR Gminy Koźmin Wlkp. z celami i kierunkami SRPK na lata 2014- 2020.

Projekt realizowany w ramach LPR Gminy Koźmin Wlkp.	Cele i kierunki SRPK na lata 2014-2020.
<p>Projekt nr 1.</p> <p>Przeciwdziałanie bezrobociu</p>	<p>Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości systemu nauczania</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - dopasowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy; - wzmocnienie systemu kształcenia ogólnego poprzez poprawę jakości; <p>Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie warunków rozwoju gospodarki lokalnej:</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój otoczenia biznesu; - wsparcie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich; <p>Cel operacyjny 4.2. Rozwój rynku pracy:</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost zawodowych kompetencji mieszkańców poprzez kształcenie ustawiczne; - aktywizacja na rynku pracy osób wykluczonych, w tym zagrożonych trwałym bezrobociem; - rozwój doradztwa personalnego dla przedsiębiorstw <p>Cel operacyjny 4.3. Promocja lokalnej</p>

	<p>gospodarki:</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promowanie przedsiębiorczych postaw mieszkańców; - promowanie lokalnych marek; - doradztwo w zakresie pozyskiwania dotacji i grantów oraz innych instrumentów finansowania zewnętrznego;
<p>Projekt nr 2.</p> <p>Integracja</p> <p>mieszkańców lokalnych</p> <p>wspólnot</p>	<p>Cel operacyjny 1.3. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wsparcie dla osób niepełnosprawnych i dla ich otoczenia, - ograniczenie skali wykluczenia społecznego i patologii społecznych. <p>Cel operacyjny 2.3. Podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa wizerunku powiatu poprzez promocję tradycji regionalnych i walorów naturalnych, <p>Cel operacyjny 3.3. Budowa społeczeństwa obywatelskiego</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost partycypacji społeczeństwa w decyzjach publicznych; - wzrost aktywności obywatelskiej w zakresie działań profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających

	do zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia mieszkańców.
<p>Projekt nr 3.</p> <p>Przebudowa obiektu użyteczności społecznej</p>	<p>Cel operacyjny 3.1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez administrację powiatową:</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa poziomu obsługi klienta instytucji powiatowych. <p>Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie warunków rozwoju gospodarki lokalnej:</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa infrastruktury technicznej; - uproszczenie procedur administracyjnych;
<p>Projekt nr 4.</p> <p>Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą</p>	<p>Cel operacyjny 2.3. Podniesienie poziomu atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej powiatu</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa infrastruktury rekreacyjnej na rzecz wykorzystania czasu wolnego mieszkańców powiatu, <p>Cel operacyjny 4.1. Zapewnienie warunków rozwoju gospodarki lokalnej:</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa infrastruktury technicznej;
<p>Projekt uzupełniający nr 1.</p>	<p>Cel operacyjny 1.3. Zmniejszenie negatywnych skutków problemów społecznych</p>

<p>Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych</p>	<p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzmocnienie potencjału rozwojowego rodziny; - wsparcie dla osób niepełnosprawnych i dla ich otoczenia; - ograniczenie skali wykluczenia społecznego i patologii społecznych. <p>Cel operacyjny 2.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja postaw ekologicznych wśród mieszkańców. <p>Cel operacyjny 3.3. Budowa społeczeństwa obywatelskiego</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost partycypacji społeczeństwa w decyzjach publicznych; - wzrost aktywności obywatelskiej w zakresie działań profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia mieszkańców.
<p>Projekt uzupełniający nr 2.</p> <p>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.</p>	<p>Cel operacyjny 1.2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i wzrost jakości usług medycznych</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja zdrowego stylu życia. <p>Cel operacyjny 3.3. Budowa społeczeństwa</p>

	<p>obywatelskiego</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>- wzrost aktywności obywatelskiej w zakresie działań profilaktycznych i prewencyjnych zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i życia mieszkańców.</p>
--	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Powiatu Krotoszyńskiego na lata 2014-2020.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2008- 2020

W Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2008-2020 (SRMiGKW) sformułowano misję, czyli generalny cel kierunkowy wyrażający aspiracje i dalekosiężne zamierzenia, będąca opisem wizji i głównego pola działań gminy w przyszłości, w następującym brzmieniu:

„ Koźmin Wielkopolski- nowoczesna gmina oferująca rolnikom i przedsiębiorcom przyjazny klimat inwestycyjny, a swoim mieszkańcom wysoką jakość życia oraz możliwość realizacji własnych aspiracji i pomysłów. Gmina, dla której otaczające środowisko jest przedmiotem najwyższej dbałości.”

Aby osiągnąć opisany stan SRMiGKW zakłada pięć podstawowych celów strategicznych:

Cel strategiczny I: Zrównoważony rozwój gminy zapewniający dbałość o środowisko naturalne,

Cel strategiczny II: Rozwój konkurencyjnej gospodarki i rolnictwa,

Cel strategiczny III: Wykorzystanie i wzmocnienie potencjału kulturalnego, rekreacyjnego i sportowego,

Cel strategiczny IV: Wzrost standardu życia mieszkańców,

Cel strategiczny V: Podniesienie poziomu wykształcenia w gminie.

Tabela 30: Powiązania LPR Gminy Koźmin Wlkp. ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2008-2020.

Projekt realizowany w ramach LPR Gminy Koźmin Wlkp.	Cele SRMiGKW
<p>Projekt nr 1.</p> <p>Przeciwdziałanie bezrobociu</p>	<p>Cel 2.1. Stworzenie korzystnych warunków finansowych dla rozwoju przedsiębiorstw i otwierania nowych podmiotów.</p>
<p>Projekt nr 2.</p> <p>Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot</p>	<p>Cel 3.3. Promocja oferty kulturalnej gminy oraz lokalnych twórców.</p> <p>Cel 3.5. Organizacja imprez kulturalnych integrujących społeczność lokalną.</p> <p>Cel 3.10. Rozwinięcie oferty wiejskich placówek kulturalnych.</p>
<p>Projekt nr 3.</p> <p>Przebudowa obiektu użyteczności społecznej</p>	<p>Cel 2.4. Infrastrukturalne wzmocnienie i rozwój obszarów wiejskich.</p> <p>Cel 4.2. Likwidacja barier architektonicznych w miejscach użyteczności publicznej</p>
<p>Projekt nr 4.</p> <p>Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą</p>	<p>Cel 2.4. Infrastrukturalne wzmocnienie i rozwój obszarów wiejskich.</p> <p>Cel 3.4. Modernizacja obiektów sportowych i rekreacyjnych tj. basenu kąpielowego, boiska sportowego.</p> <p>Cel 3.6. Budowa innych obiektów sportowych (Park Dolina Orli).</p> <p>Cel 3.7. Rozwinięcie infrastruktury</p>

	turystycznej i rekreacyjnej. Cel 3.11. Rozwój infrastruktury sportowej.
Projekt uzupełniający nr 1. Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych	Cel 3.10. Rozwinięcie oferty wiejskich placówek kulturalnych. Cel 4.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i wolontariatu. Cel 5.5. Funkcjonowanie działań i programów profilaktycznych. Cel 5.6. Poszerzenie opieki psychologicznej i pedagogicznej.
Projekt uzupełniający nr 2. Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji	Cel 3.10. Rozwinięcie oferty wiejskich placówek kulturalnych. Cel 5. 5. Funkcjonowanie działań i programów profilaktycznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Koźmin Wielkopolski na lata 2008- 2020.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Koźmin Wielkopolski

Studium jest narzędziem kształtowania polityki przestrzennej samorządu lokalnego, wyrazem jego poglądów i postanowień związanych z rozwojem gminy. Polityka przestrzenna określona w studium stanowi wytyczne koordynacyjne dla prowadzenia dalszych prac, w szczególności sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Studium ma także za zadanie sformułowanie lokalnych uwarunkowań, celów i programów rozwoju, dzięki czemu staje się ono dokumentem wskazującym ogólną politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie posiada ono charakter wytycznych do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i choć nie jest aktem prawa miejscowego zawarte w nim zasady polityki

przestrzennej winny być wiążące dla Burmistrza i wszystkich jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy.

Cele i kierunki programu rewitalizacji realizują założenia polityki przestrzennej gminy Koźmin Wlkp. wyznaczone w studium. Głównym celem rozwoju gminy jest zapewnienie właściwego poziomu życia jej mieszkańców, poprzez zapewnienie wysokich parametrów zagospodarowania - przestrzennych i środowiskowych, zapewnienie równorzędnego dostępu do usług dla wszystkich mieszkańców, zapewnienie dostępu do sieci infrastruktury technicznej i systemu komunikacyjnego.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2014- 2020

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Z 2015, poz. 163) oraz ustawa z 12 kwietnia 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Z 2015 r. poz. 12286) nakładają na gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Realizacja Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych to wprowadzenie w życie nowoczesnego modelu polityki społecznej, który zorientowany jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej oraz organizacjami pozarządowymi.

Realizacja projektów zaplanowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Koźmin Wlkp. przyczyni się do osiągnięcia stanu określonego w wizji Strategii sformułowanej w następującym brzmieniu: „Samorząd Gminy Koźmin Wielkopolski dąży do integracji społeczności lokalnej poprzez profesjonalizację pomocy społecznej oraz wzmocnienie pozycji rodzin.”

Aby osiągnąć zamierzony stan w Strategii wyznaczono 5 podstawowych celów strategicznych:

Cel 1. Wsparcie rodzin w kryzysie.

Cel 2. Poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych.

Cel 3. Zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców.

Cel 4. System pomocy społecznej.

Cel 5. Redukowanie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego.

W poniższej tabeli przedstawiono szczegółowe powiązania projektów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Koźmin Wlkp. z celami operacyjnymi i kierunkami Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Tabela 31: Powiązania projektów realizowanych w ramach LPR Gminy Koźmin Wlkp. ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014- 2020.

Projekt realizowany w ramach LPR Gminy Koźmin Wlkp.	Cele i kierunki Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych
Projekt nr 1. Przeciwdziałanie bezrobociu	<p>Cel operacyjny 1.4 Pomoc rodzinom i osobom dotkniętym i zagrożonym problemami bezrobocia i ubóstwa.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>2.14.2. Zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia przez prowadzenie pracy socjalnej i odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania pracy, pomoc w znalezieniu ofert pracy pośredniczenie w kontaktach z pracodawcami, kontakt z doradcą zawodowym, motywowanie do podjęcia nauki, uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie osoby bezrobotnej w działaniach służących rozwiązaniu problemu bezrobocia.</p> <p>2.14.4. Umożliwienie korzystania z poradnictwa specjalistycznego (prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne).</p> <p>Cel operacyjny 5.2. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym szczególnie bezrobotnych długotrwale</p>

	<p>i kobiet.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>5.2.1. Objęcie pracą socjalną osób marginalizowanych, w tym bezrobotnych (ze szczególnym uwzględnieniem bezrobotnych kobiet), aby zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia.</p>
<p>Projekt nr 2.</p> <p>Integracja mieszkańców lokalnych wspólnot oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych.</p>	<p>Cel operacyjny 2.1 Zwiększenie dostępności do usług społecznych.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>2.2.1. Utrzymywanie osób starszych i niepełnosprawnych w miejscu ich zamieszkania.</p> <p>Cel operacyjny 2.2 Wsparcie kompleksowe seniorów.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>2.2.2. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne w tym organizowanie cyklicznych spotkań organizacyjnych, zaspakajanie potrzeb kulturalno-społecznych i rekreacyjnych.</p> <p>Cel operacyjny 3.2. Wzmacnianie więzi społecznej.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>3.2.1. Rozwój organizacji pozarządowych poprzez organizowanie mieszkańców</p>

	<p>Cel operacyjny 4.1. Sprawny system pomocy społecznej odpowiadający na potrzeby mieszkańców</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>4.1.3. Wspieranie i inicjowanie działań, których celem jest integracja społeczności miasta i gminy Koźmin Wlkp.</p>
<p>Projekt nr 3.</p> <p>Przebudowa obiektu użyteczności społecznej</p>	<p>Cel operacyjny 2.3. Działania zmierzające do promowania zdrowego i higienicznego trybu życia i podtrzymywania sprawności fizycznej.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>2.3.2. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji osób niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędzie Pracy w zakresie:</p> <p>- likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej</p>
<p>Projekt nr 4.</p> <p>Zagospodarowanie terenu nad rzeką Orlą</p>	<p>Cel operacyjny 2.3. Działania zmierzające do promowania zdrowego i higienicznego trybu życia i podtrzymywania sprawności fizycznej.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>2.3.2. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Państwowym Funduszem Rehabilitacji osób</p>

	<p>niepełnosprawnych i Powiatowym Urzędzie Pracy w zakresie:</p> <p>- likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej</p>
<p>Projekt uzupełniający nr 1.</p> <p>Promowanie właściwych postaw moralnych i społecznych</p>	<p>Cel operacyjny 1.3 Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji oraz wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>1.1.7. Inicjowanie i rozwój różnych form integracji rodzin ze społecznością lokalną- wspieranie wypoczynku lokalnego, organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, spartakiad.</p> <p>Cel operacyjny 1.5 Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>1.3.6. Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.</p> <p>Cel operacyjny 2.3. Działania zmierzające do promowania zdrowego i higienicznego trybu życia i podtrzymywania sprawności fizycznej.</p> <p><u>Kierunki:</u></p>

	<p>2.3.1. Uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych (rozwój wolontariatu na rzecz usług sąsiedzkich)</p> <p>Cel operacyjny 3.1. Rozwijanie wśród społeczności lokalnej idei odpowiedzialności i uczestniczenia w zaspakajaniu ludzkich potrzeb.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>3.1.2. Wspomaganie inicjatyw i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.</p>
<p>Projekt uzupełniający nr 2.</p> <p>Promocja zdrowego stylu życia i aktywnej rekreacji.</p>	<p>Cel operacyjny 1.5 Rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.</p> <p><u>Kierunki:</u></p> <p>1.3.1. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek-organizowanie spotkań i pogadarek z udziałem przedstawicieli służby zdrowia, policji</p> <p>1.3.2. Prowadzenie wśród dzieci i młodzieży edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu-promowanie zdrowego stylu życia</p> <p>Cel operacyjny 2.2 Wsparcie kompleksowe seniorów.</p>

	<p style="text-align: center;"><u>Kierunki:</u></p> <p>2.2.2. Rozwijanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze i niepełnosprawne w tym organizowanie cyklicznych spotkań organizacyjnych, zaspakajanie potrzeb kulturalno-społecznych i rekreacyjnych.</p>
--	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020.

15. Spis rysunków, tabel i wykresów

Rysunek 1: Podział gminy Koźmin Wielkopolski na jednostki analityczne 6

Rysunek 2: Podział miasta Koźmin Wielkopolski na mniejsze jednostki 6

Rysunek 3: Sieć dróg na terenie gminy Koźmin Wielkopolski 33

Rysunek 4: Ocena infrastruktury społecznej na terenie gminy. 46

Rysunek 5: Poziom edukacji w szkołach podstawowych. 47

Rysunek 6: Poziom edukacji w gimnazjum. 47

Rysunek 7: Jakość miejsc spotkań na terenie gminy. 48

Rysunek 8: Dostęp do sieci wodociągowej. 49

Rysunek 9: Dostęp do sieci kanalizacyjnej. 49

Rysunek 10: Dostęp do sieci gazowej. 50

Rysunek 11: Przedsięwzięcia, które powinny być realizowane w pierwszej kolejności. 53

Rysunek 12: Formy promocji gminy. 54

Rysunek 13: Źródła informacji o gminie. 54

Rysunek 14: Obszar rewitalizacji w Gminie Koźmin Wielkopolski 65

Rysunek 15: Mapa inwestycji w gminie Koźmin Wielkopolski 94

Tabela 1: Podstawowe parametry poszczególnych jednostek analitycznych. 7

Tabela 2: Udział osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogólnej liczbie osób bezrobotnych. 13

Tabela 3: Kwota świadczeń wypłaconych przez MGOPS w Koźminie Wielkopolskim 15

Tabela 4: Zestawienie liczby rodzin oraz liczby osób otrzymujących świadczenia z MGOPS w Koźminie Wielkopolskim według przyczyn ich przyznawania, na przestrzeni lat 2010- 2012. 16

Tabela 5: Przestępstwa popełnione w latach 2012-2015 17

Tabela 6: Dane dotyczące przedszkoli w gminie Koźmin Wielkopolski 17

Tabela 7: Dane dotyczące szkół podstawowych w gminie Koźmin Wielkopolski 18

Tabela 8: Dane dotyczące gimnazjum w gminie Koźmin Wielkopolski 18

*Tabela 9: Wyniki Sprawdzianu Szóstoklasisty w 2016 roku*¹⁹
*Tabela 10: Wyniki egzaminów gimnazjalnych dla gminy i województwa*¹⁹
*Tabela 11: Koła i grupy artystyczne działające w gminie Koźmin Wielkopolski*²¹
*Tabela 12: Liczba imprez zorganizowanych w gminie Koźmin Wielkopolsk, na przestrzeni lat 2013-2015.*²²
*Tabela 13: Podmioty gospodarcze wg klas wielkości w przeliczeniu na 10 000 ludności*²⁴
*Tabela 14: Podmioty wg klas wielkości na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym*²⁵
*Tabela 15: Struktura użytkowania gruntów gminy*²⁶
*Tabela 16: Zestawienie sołectw wraz z miejscowościami przynależącymi*²⁷
*Tabela 17: Liczba zabytków na terenie gminy Koźmin Wielkopolski*²⁸
*Tabela 18: Obiekty infrastruktury społecznej w poszczególnych miejscowościach gminy Koźmin Wielkopolski*³¹
*Tabela 19: Udział mieszkań wyposażonych w instalacje techniczno – sanitarne w Gminie Koźmin.*³⁸
*Tabela 20: Problemy występujące na terenie gminy Koźmin Wielkopolski*⁴³
*Tabela 21: Zestawienie wskaźników sfery społecznej dla poszczególnych jednostek analitycznych.*⁵⁹
*Tabela 22: Zestawienie wskaźników pozostałych sfer dla poszczególnych jednostek analitycznych.*⁶¹
*Tabela 25. Dane wyznaczonego obszaru zdegradowanego gminy Koźmin Wlkp.*⁶⁴
*Tabela 26: Powiązania projektów rewitalizacyjnych z kierunkami LPR.*⁹⁶
*Tabela 27: Zestawienie szacunkowej wartości zaplanowanych projektów oraz źródeł ich finansowania.*¹⁰¹
*Tabela 28: Wskaźniki realizacji celów i kierunków LPR Gminy Koźmin Wlkp.*¹⁰⁶
*Tabela 29: Mierniki realizacji LPR.*¹¹⁰
*Tabela 30: Powiązania projektów LPR Gminy Koźmin Wlkp. z celami operacyjnymi i kierunkami działań SRWW 2020. Wielkopolska 2020.*¹¹³
*Tabela 31: Powiązania LPR Gminy Koźmin Wlkp. z celami i kierunkami SRPK na lata 2014- 2020.*¹¹⁹
*Tabela 32: Powiązania LPR Gminy Koźmin Wlkp. ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Koźmin Wielkopolski na lata 2008- 2020.*¹²⁴

127

Y

- 1: Liczba ludności gminy Koźmin Wielkopolski w latach 2010-2016.*⁸
- 2: Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców gminy Koźmin Wielkopolski.*⁹
- 3: Saldo migracji wewnętrznych na 1000 ludności w gminie Koźmin Wielkopolski*¹⁰
- 4: Podział ekonomiczny ludności gminy.*¹¹
- 5: Udział osób bezrobotnych w ogóle ludności gminy na przestrzeni lat 2010- 2016.*¹²
- 6: Udział osób bezrobotnych według posiadanego wykształcenia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych.*¹³
- 7: Liczba osób korzystających z MGOPS w Koźminie Wielkopolskim na przestrzeni lat 2010-2015.*¹⁵
- 8: Poziom wykształcenia ludności gminy Koźmin Wielkopolski*²⁰
- 9: Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności*²³
- 10: Sektory rynku pracy w gminie Koźmin Wielkopolski.*²⁴

39